

BESZÁMOLÓ

**a Pálos Károly Szociális Szolgáltató
Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
2022. évi munkájáról**

„A szociális munka olyan gyakorlat alapú szakma és tudományág, amely elősegíti a társadalmi változást és fejlődést, a társadalmi összetartozást, valamint az emberek hatalommal való felruházását és felszabadítását. A társadalmi igazságosság, az emberi jogok, a közös felelősségvállalás és a különbözőségek tiszteletének elvei központi helyet foglalnak el a szociális munkában. A humán és társadalomtudományok elméleteivel, valamint a helyi tudásokkal felvértezve a szociális munka embereket és rendszereket aktivizál, hogy választ adjon az élet kihívásaira és előmozdítsa a jóllétet. A fenti definíció egyes részei a nemzeti és/vagy helyi szinteken nagyobb jelentőségűek lehetnek.”

(Esély 2014.)

TARTALOMJEGYZÉK

I. Az intézmény bemutatása	5.
1. Szolgáltatások	5.
2. Szolgáltatási egységek, telephelyek	7.
3. Az intézmény alaptevékenységeit meghatározó jogszabályok	7.
4. Az intézmény működését meghatározó belső szabályzatok	9.
II. Az intézmény gazdálkodása	11.
1. Bevételek	13.
2. Kiadások	14.
2.1. Személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok	14.
2.2. Dologi kiadások	15.
2.3. Felhalmozási kiadások	18.
III. A működés személyi és tárgyi feltételei	19.
1. A munkavállalók érdekében megtett intézkedések	22.
2. Energiatakarékossággal kapcsolatban megtett intézkedések	24.
2.1. Általános – valamennyi szakmai egységre vonatkozó – előírások	25.
2.2. Az egyes telephelyekre vonatkozó előírások	25.
IV. A szakmai tevékenység bemutatása	31.
1. Étkeztetés	31.
2. Házi segítségnyújtás	37.
3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	42.
4. Idősek nappali ellátása	45.
5. Demens személyek nappali ellátása	51.
6. Idősek átmeneti elhelyezése	53.
7. Intézményi csoport	59.
8. A szociális munkatárs tevékenysége	62.
9. Család- és gyermekjóléti szolgálat	65.
10. Család- és gyermekjóléti központ	82.
11. Gyermekek átmeneti gondozása	110.
12. Élelmiszerbank	119.
13. Adományok közvetítése	122.

I. Az intézmény bemutatása

1. Szolgáltatások

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a 2022. évben az alábbi kötelező feladatokat látta el:

Szombathely Város közigazgatási területén:

1. étkeztetés
2. házi segítségnyújtás
3. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
4. idősek nappali ellátása (idősek klubjai)
5. idősek átmeneti elhelyezése (időskorúak gondozóháza)
6. család- és gyermekjóléti szolgáltatás
 - a.) család- és gyermekjóléti szolgálatok
 - klasszikus szociális segítő munka,
 - adósságkezelési szolgáltatás,
 - lakbér és TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkezők segítése,
 - krízises átmeneti lakáshasználókkal történő segítő munka,
 - észlelő- és jelzőrendszer működtetése
 - b.) család- és gyermekjóléti központ
 - hatósági intézkedéssel érintett családokkal folytatott szociális segítő munka,
 - veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása,
 - család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása,
 - pszichológiai tanácsadás,
 - jogi tanácsadás,
 - egyéni, pár- és családterápia,
 - utcai és lakótelepi szociális munka,
 - kórházi szociális munka,
 - kapcsolatügyelet,
 - óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység,
 - szociális diagnózis készítése,
 - fogyatékosügyei tanácsadás,

- készenléti szolgálat
7. gyermekek átmeneti elhelyezése (Családok Átmeneti Otthona, helyettes szülői hálózat)

SZMJV Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződések alapján közös önkormányzati hivatalok és települések közigazgatási területére kiterjedően:

1. család- és gyermekjóléti szolgáltatás: klasszikus szociális segítő munka
2. házi segítségnyújtás
3. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Szombathelyi járás: család- és gyermekjóléti központ valamennyi szolgáltatása.

Vas megye: fogyatékosügyei tanácsadás.

A kötelező szakmai munkavégzésen túl 2022-ben ellátott feladatok:

1. Az országgyűlési képviselők választása és az országos népszavazás lebonyolításához az intézmény 5 telephelyen biztosított választási helyiséget és a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket. Renault Trafic LRX-105 forgalmi rendszámú gépkocsiját a választási iroda rendelkezésére bocsátotta.
2. A Jászai Mari utcai telephelyen lévő közösségi térben képviselői fogadóórák kerültek biztosításra.
3. 2022 márciusától ügyintézésben és étkeztetésben történt segítségnyújtás az Ukrajnából menekült családok számára.
4. 2022. március 01. és március 03. között az intézmény munkavállalói gyűjtést szerveztek az ukrainai menekültek számára. A takarók, plédok, ágyneműk, törölközők, tisztálkodási és fertőtlenítőszeres, pelenka, gyermekjátékok és konzervek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportjának közreműködésével jutottak el Ukrajnába.
5. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően biztosításra kerültek a személyi feltételek és programok szervezésére került sor a nyári napközis tábor résztvevőinek.
6. Az intézmény 3 fő mentorral segítette a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program támogottjait.
7. Az intézmény 9 telephelyén LED-izzócsere regisztrációs pont működött, melyhez a személyi és tárgyi feltételek teljes körűen biztosítottak voltak.

2022. december 31-ig összesen 631 fő számára nyújtottak a munkatársak segítséget.

2. Szolgáltatási egységek, telephelyek

Az intézmény által biztosított szolgáltatások egy intézményi központtal 10 telephelyen kerülnek megszervezésre az alábbiak szerint:

- Intézményi Központ
9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 4.
- I. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Szöllősi sétány 36.
- II. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Domonkos u. 5.
- III. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Karmelita u. 2/C.
- IV. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Gagarin u. 24.
- V. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Kodály Zoltán u. 4.
- VI. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Jászai Mari u. 4.
- VII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Váci Mihály u. 1-3.
- VIII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Paragvári u. 86.
- IX. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Pozsony u. 47.
- X. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Barátság u. 22.

3. Az intézmény alaptevékenységeit meghatározó jogszabályok

- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

- 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz szükséges bizonyítékokról
- 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 235/1997.(XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 36/2007. (XII.22.) SzMM rendelet a gondozási szükséglet vizsgálatáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/1993. (IV.1.) rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások térítési díjáról
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2010. (XII. 01.) rendelete a lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az önkormányzat által a lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról

- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 8/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a települési támogatás keretében nyújtott ellátások és a szociális szolgáltatások helyi szabályozásáról

4. Az intézmény működését meghatározó belső szabályzatok

A/ Kötelező belső szabályzatok

Szakmai célkitűzések

Szakmai program

Tevékenységhez, működéshez kapcsolódó általános szabályozások

Alapító Okirat

Szervezeti és működési szabályzat

Házirendek

- III., IV., VII., IX., X. sz. Szakmai Egység Idősek Klubja;

- VIII. sz. Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthona

Érdek-képviselői fórum működésének szabályzata a Családok Átmeneti Otthonában

Munkavédelmi szabályzat

Tűzvédelmi szabályzat

Pályáztatási szabályzat

Tevékenység pénzügyi-számviteli szabályozása

Számviteli politika

Számlarend

Vagyonvédelmi szabályzat

Pénzkezelési szabályzat

Leltározási és leltárkészítési szabályzat

Eszközök és források értékelési szabályzata

Felesleges vagyontárgyak hasznosításának és az eszközök selejtezésének szabályzata

Bizonylati szabályzat

Önköltség számítási szabályzat

Anyag- és eszközgazdálkodási szabályzat

Az Áht. végrehajtási rendelete alapján kötelező szabályzatok

Kötelezettségvállalás szabályzata

Ügyrend az intézmény gazdálkodással összefüggő feladataira

Versenyeztetések és beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend szabályzata

A belföldi kiküldetések elrendelésével és lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos szabályzat

Külföldi kiküldetések elrendelésével és lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos szabályzat

Készletgazdálkodási szabályzat

Szabályzat a reprezentációs kiadások teljesítéséről és elszámolásáról

Gépjármű üzemeltetési szabályzat

A vezetékes és rádiótelefonok használatának rendjéről szóló szabályzat

Étkeztetési szabályzat

A munkavállalókkal kapcsolatos szabályozások

Közalkalmazotti szabályzat

Humán erőforrás-gazdálkodás szabályzat

Munkáltatói szabályzat

Teljesítményértékelési szabályzat

Cafeteria szabályzat

Esélyegyenlőségi terv

Belső kontroll és belső ellenőrzéshez kapcsolódó szabályok

Belső ellenőrzési kézikönyv

Belső kontroll kézikönyv

Integrált kockázatkezelési szabályzat

A szervezeti integritást sértő események kezelésének szabályzata

Belső szabályzatok kezelési rendje

Speciális feladatellátáshoz, tevékenységhez kapcsolódó szabályozások

Közbeszerzési szabályzat

Kommunikációhoz, informatikához és adatvédelemhez kapcsolódó szabályzatok

Kommunikációs és információs rendszer szabályzata

Informatikai biztonsági szabályzat

Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat

Adatkezelési szabályzat elektronikus megfigyelőrendszer működtetésére
Közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a
kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának szabályzata
Íratkezelési szabályzat
Adatvédelmi incidenskezelési szabályzat

B/ Központilag nem kötelező, de helyileg szabályozandó területek

Tevékenységhez, működéshez kapcsolódó általános szabályozások

Higiéniai szabályzat
Biológiai kockázatelemzés, - értékelés
Legionella által okozott fertőzési kockázatot jelentő közegekre vonatkozó
kockázatbecslés, kezelés
Bélyegző kezelési szabályzat
Kulcskezelési szabályzat
Hőségterv
Panaszkezelési szabályzat

A munkavállalókkal kapcsolatos szabályozások

Vagyonnyilatkozati szabályzat
Gyakornoki szabályzat

Ellenőrzéshez kapcsolódó szabályozások

Ajándékok, egyéb előnyök elfogadásának szabályzata

Speciális feladatellátáshoz, tevékenységhez kapcsolódó szabályozások

Pályázati szabályzat

II. Az intézmény gazdálkodása

Az intézmény működésének, a nyújtott szolgáltatások biztosításának forrásai, a
bevételi előirányzat elemei:

- a fenntartó által biztosított működési célú támogatás,
- a személyi térítési díjakból származó bevételek,
- egyéb működési bevételek,
- pályázati forrásból eredő bevételek,
- egyéb átvett pénzeszközök.

A működés kiadási oldalának előirányzatai:

- személyi juttatások,
- munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó,
- dologi kiadások,
- beruházások,
- felújítások.

2022. év	Költségvetés előirányzatai e Ft (eredeti előirányzat)	Beszámoló előirányzatai e Ft (módosított előirányzat)
Bevételek:	1.007.051	1.321.441
• Intézményi működési bevételek	107.207	148.272
• Működési célú támogatások	0	1.276
• Működési célú átvett pénzeszközök	0	83
• Maradvány igénybevétele	0	125
• Irányító szervei támogatás	899.844	1.171.685
Kiadások:	1.007.051	1.321.441
• Személyi juttatások ebből: maradvány igénybevétele működési célú támogatás szociális ágazati összevont pótlék	632.951	814.438 (2.368) (277) (178.842)
• Munkaadókat terhelő járulékok ebből: maradvány igénybevétele szociális ágazati összevont pótlék	101.478	125.300 (381) (23.441)
• Dologi kiadások ebből: maradvány igénybevétele működési célú támogatás működési többletbevétel int. fin. többlet igény (vásárolt ételmezés szünidei gyermekétkeztetés, ukrán menekültek étkeztetése)	272.622	375.048 (4.126) (999) (35.295) (62.006)
• Egyéb működési célú kiadások maradvány igénybevétele (pályázat fel nem használt összeg visszafiz. köt.)	0	577
• Beruházások ebből: működési többletbevétel Dologi kiadások átcsoportosítása Felújítási kiadások átcsoportosítása int. fin (polgármesteri ajándékozás)	0	5.678 (1.358) (3.518) (202) (600)
• Felújítások ebből: maradvány igénybevétele	0	400 (202)

1. Bevételek

Működési célú támogatások államháztartáson belülről

- a „Nyári diákmunka program” keretében kapott támogatás **(276 e Ft)**, valamint
- „Közösségépítő kulturális programok megvalósítása a szombathelyi idősek klubjaiban” 205108/07542 azonosítószámú pályázatnak a **(999 e Ft)** bevételét tartalmazza.

Az intézmény **működési bevételeinek eredeti előirányzatát** az irányítószervi (önkormányzati) támogatás, valamint a személyi térítési díjak és a hozzá kapcsolódó általános forgalmi adó bevételek, ill. bérleti díjbevételek teszik ki összesen **1.007.051 e Ft** összegben.

A 2022. évi teljesítés alapján a **működési bevételek módosított előirányzata** az eredeti előirányzathoz képest **41.065 e Ft** növekedést mutat, mely az alábbi bevételekből tevődik össze:

1. Készletértékesítés **(7 e Ft)** többletbevétele, mely az évek alatt feleslegessé vált eszközök értékesítéséből,
2. A feladat-ellátási megállapodás alapján végzett házi segítségnyújtás, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatásból származó többletbevételeiből **(5.611 e Ft)**,
3. Bérbeadásból származó többletbevételeiből **(2.854 e Ft)**:
 - Szöllősi stny. épületében a konferenciaterem Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskolának történő bérbeadásából származó bevételeinek a költségvetésben tervezett összege 2.650 e Ft volt, ezzel szemben a tényleges bevétel 2.468 e Ft-tal több, azaz 5.118 e Ft.
 - Szöllősi stny. épületének irodahelyisége - Fogycatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. által pályázati forrásból térített bérleti díjbevétele 360 e Ft, mely bevétel a 2021. IV. negyedév fizetési kötelezettsége. A pályázat a 2021. évben zárult.
 - Jászai Mari u. 4. szám alatti épület ingyenes használói által fizetett rezsi költségének bevétele: 26 e Ft.
4. Az államháztartáson kívülre továbbszámlázott szolgáltatásokból: telefondíj továbbszámlázása **60 e Ft**.
5. Az intézmény tervezett működési bevételeinek legnagyobb hányadát a személyi térítési díjak és azok Áfa bevételei jelentik. 2020-2021. évben a járványhelyzet

hatására az intézmény alapszolgáltatásainak igénybevétele jelentősen megváltozott (klubok látogatottsága csökkent, a gondozás és a szállítással igénybe vett étkezési szolgáltatás iránti igény növekedett).

A 2022. évi költségvetés összeállítása során az említett változások figyelembevételével történt a bevételek tervezése.

A személyi térítési díjak, ill. az Áfa bevételek - a teljesíthetőségük miatt - óvatos tervezésre adtak lehetőséget, azonban a vártnál több bevétellel számolhatott az intézmény.

A 2022. évi teljesítési adatok a tervezéshez képest a személyi térítési díjak tekintetében jelentős, **11.466 e Ft-os többletbevételt** eredményeztek, melynek okai az alábbiak:

- Az intézmény által nyújtott összes szolgáltatás iránt megnövekedett igénybevétel volt jellemző 2022 évben, ezen belül is a szociális étkeztetésből származó bevételek növekedtek legnagyobb mértékben a megnövekedett igénybevétel miatt.
 - A 12/2022. (VII.7.) sz. önkormányzati rendelet alapján 2022. szeptember 01. napjától az intézményi térítési díjak emelkedtek, mely emelkedés hatására a személyi térítési díjak is növekedtek. A térítési díjakat a szolgáltatás teljesítését követően, utólag fizetik az ellátottak, ezért az emelkedés 2022. évben 3 hónapot érintett.
6. Az étkeztetési szolgáltatások iránt megnövekedett igények a kiszámlázott általános forgalmi adó bevételeit is növelték, az Áfa bevételek növekedése az eredeti előirányzathoz képest **(2.803 e Ft)**
 7. A 2021. II. félévi és 2022. I. félévi étkeztetésből származó Áfa visszatérítésből származó bevétel **(17.590 e Ft)**
 8. Kamatbevétel, pályázathoz kapcsolódó kamatbevétel **(3 e Ft)**
 9. Biztosító által fizetett kártérítés **(623 e Ft)**
 10. Casco bónusz visszatérítés, kerekítési különbözet **(48 e Ft)**.

2. Kiadások

2.1. Személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok

Az intézmény költségvetésének 73%-át a személyi juttatások, és az ehhez kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok teszik ki.

Az intézmény létszámkerete a tárgyévben nem változott, a 2022. évi költségvetésében az engedélyezett (8 órás foglalkoztatásra átszámított) nyitó létszám 188 fő, az engedélyezett záró létszám 188 fő.

A **személyi juttatások és járulékok** tekintetében a 2022. évben az intézménynek bérmegtakarítása volt, mely a betegségek és a gyermekgondozás miatt igényelt fizetés nélküli szabadságokból, továbbá az átmenetileg üres álláshelyekből képződött.

Azon munkavállalók, akik az üres álláshelyek miatti és egyéb, a munkaköri leírásukban felsoroltakon felüli többletfeladatot (pl.: nyári gyermekétkeztetés és az ukrán menekültek étkeztetésével kapcsolatos többletfeladatok, kistérségi gondozási feladatok szervezéséhez kapcsolódó többletfeladatok, tartós távollévők miatti többletfeladatok, új szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos többletfeladatok, az intézményi takarékosági program végrehajtásához kapcsolódó többletfeladatok stb.) láttak el, ellentételezésenként kereset-kiegészítésben részesültek.

Tervezésre került a költségvetésben ruházati költségtérítés (1.500 e Ft) és járuléka. A bérmegtakarítás terhére fenntartói engedéllyel a keretösszeg kiegészítésre került, így a munkavállalók október hónapban 60.000 Ft/fő nettó összegű juttatásban részesülhettek, mely 9.581 e Ft kifizetését jelentette.

2022. november hónapban a bérmegtakarítás terhére szintén fenntartói engedéllyel 50.000 Ft/fő összegű cafeteria juttatás kifizetésére került sor, mely összességében 7.875 e Ft volt.

Nyári diákmunka

2022. július és augusztus hónapban a „Nyári diákmunka” program keretében 4 fő foglalkoztatására került sor. Munkavégzésre a saját dolgozók 16-20 év közötti, tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermekei jelentkezhetek. A diákok a 2-4 hetes munkavégzésük során tapasztalatot szerezhettek munkahelyi környezetben. Lehetőséget kaptak arra, hogy megismerjék a munkahelyi elvárásokat.

Egyszerű adminisztrációs, továbbá takarítási és karbantartási feladatokat végeztek.

2.2. Dologi kiadások

A tárgyévi költségvetés a dologi kiadások tekintetében a 2021. évi tervadatokkal került megtervezésre.

A 2022. évi **költségvetésben a dologi kiadások 63,5%-a a szociális étkeztetés biztosításához szükséges vásárolt élelmezés és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások költségeinek fedezésére szolgált.**

Az **intézmény működéséhez szükséges kiadásokra** (szakmai, ill. üzemeltetési kiadásokra) a tervezhető dologi kiadások **36,5%-a (98.857 e Ft) maradt.**

A 2022. évi költségvetés összeállítása során valószínűsíthető volt, hogy az egyéb dologi kiadásokra tervezett összeg nem fedezi az intézmény szakmai és üzemeltetési kiadásait.

A személyi térítési díjakon (ellátási díjak főkönyv szerint) mutatkozó bevételi többletet - ami az étkezési szolgáltatásból származott - a kiadási oldalon **a vásárolt élelmezés többletkiadásainak finanszírozására fordított az intézmény.**

A jelentősebb összegű működési többletbevételek - szolgáltatások bevételei - forrást biztosítottak a 2022. évi költségvetésben alultervezett dologi kiadások teljesíthetőségére, ill. az energiaválság okozta, - a tervezetthez képest - magasabb összegű közüzemi számlák kifizetésére és a működéshez elengedhetetlenül szükséges tárgyi eszközök vásárlására.

Az **üzemeltetési anyagokra** tervezett összeg közel hárommillió forinttal került csökkentésre az előző évi tervhez képest. A kiadási soron tervezhetők az irodaszer-nyomtatványok, hajtó-kenőanyagok, munka-védőruházat, karbantartási anyagok és a tisztítószer kiadásai.

Minden tétel esetében visszalépés történt, ezzel szemben **a tényleges kiadások jelentősen emelkedtek.**

A hajtó-kenőanyagok esetében **az üzemanyagárak emelkedése miatt jelentős kiadás növekedés volt** tapasztalható.

A tisztítószer beszerzésre tervezhető összeg 6.978 e Ft volt. A tárgyévben összesen két alkalommal történt tisztítószer és még egy alkalommal külön védőkesztyű beszerzés, így a tárgyévi teljesítés 9.526 e Ft lett. A különbözet 2.548 e Ft, melynek okai a költségvetési sor tervezésében történő visszalépés és **a beszerzési árak jelentős növekedése.**

(Összehasonlításképpen a 2019. évi teljesítési adat: 8.520 e Ft volt.)

A **vásárolt élelmezés** az intézmény kötelezően ellátandó feladatai közül a legköltségesebb, hiszen bruttó összege a **dologi kiadások 55%-át teszi ki.** A 2022.

évi kiadások tervezése - adagszámban, valamint nyersanyag és a rezszi költség tekintetében – a 2021 évi szinten történt.

2022. évben intézményünknek közbeszerzési eljárást kellett lefolytatnia a vásárolt ételmezési szolgáltatás további biztosítása érdekében.

Az új eljárás lefolytatását követően a vásárolt **ételmezésre és a hozzá kapcsolódó szolgáltatásokra** (házhozszállítás, éthordó fertőtlenítés, ételhulladék elszállítása) **tervezett kiadások jelentős mértékben megnövekedtek**. Az új szerződés a tárgyévben 5 hónapot érintett, **a megnövekedett kiadásokra többletfinanszírozást biztosított a fenntartó**.

Azonban a vásárolt ételmezésre a tárgyévben **az adagszámok (9.107 adag növekedés a tervhez képest, mely 7.290 e Ft nettó kiadás) emelkedése volt a jellemző**, mely további jelentős kiadás növekedést okozott. **A költségvetésben tervezett kiadások előirányzatát a működési bevételeken (térítési díjakon és az Áfa bevételeken) mutatkozó többletből tudta finanszírozni az intézmény**.

A **közüzemi díjak** soron tervezett 18.300 e Ft-tal szemben az **energiaválság miatt megnövekedett kiadások** hatására a teljesítés 24.396 e Ft, mely **6.096 e Ft többletkiadást** jelentett. A kiadás finanszírozására a működési többletbevételek közül a **szolgáltatások bevételei (bérleti díj és kistérségi bevételek) biztosítottak forrást**.

A **karbantartási, kisjavítási szolgáltatásra tervezhető 3.500 e Ft-tal szemben a teljesítés 7.129 e Ft**, a különbözet 3.629 e Ft. Itt jelentkeztek az **épületekkel, gépekkel és az elavult gépkocsiállománnyal kapcsolatos javítási kiadások**. Az intézmény szakmai egységeiben több karbantartást igénylő munkálatot kellett elvégezni az év folyamán (CSÁO lakások festése, villany-, víz- és csatorna-, valamint gáz szerelési munkálatok, fák metszése, stb.).

A **szakmai tevékenységet segítő szolgáltatásokra** tervezhető kiadások: jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, kötelező orvosi szolgáltatások, pszichológus, szupervízor biztosítása, étel házhozszállítás stb.

A 2022. évi **kiadások a szerződésekből adódó kötelezettségek alapján kerültek megtervezésre**.

A terv és tény adatok különbözete 4.094 e Ft, ebből a legjelentősebb kiadás a vásárolt ételmezéshez kapcsolódó szolgáltatások (ebéd házhozszállítása, éthordó fertőtlenítés, ételhulladék elszállítása). **A házhozszállítással biztosított**

étkeztetési szolgáltatás iránt megnövekedett igények 2.277 e Ft-tal növelték meg a soron tervezett kiadásokat.

Egyéb szolgáltatás kiadásaira tervezett 8.508 e Ft-tal szemben a teljesítés 11.604 e Ft lett. Az alultervezés miatti **különbözet 3.096 e Ft, okai: a személyszállítás, a posta költségek, közös költségek (Jászai Mari u. 4. sz. alatti épület) kiadásai.**

Működési célú Áfa kiadásokra tervezett 52.467 e Ft-tal szemben a teljesítés 72.007 e Ft.

(A költségvetési keretösszeg 10.957 e Ft-tal módosult a vásárolt élelmezés és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások biztosítása érdekében (közbeszerzési eljárás lefolytatása után) megkötött vállalkozói szerződésben szereplő díjak szerint.) A 8.583 e Ft különbséget a fent említett kiadások Áfa vonzata.

2.3. Felhalmozási kiadások

Az intézmény költségvetésében tárgyi eszközök beszerzésére, felújítás tervezésére a korábbi évekhez hasonlóan nem nyílt lehetőség. Az egyes telephelyek felújítása, az elhasználódott tárgyi eszközök beszerzése, a szükségessé váló átalakítások jellemzően a tárgyévet megelőző év során keletkezett maradványból tudtak megvalósulni.

Az előző évek gyakorlatának megfelelően az intézmény kérelemmel fordult a fenntartóhoz, hogy a 2021. évi maradvány felhasználását felújítási célokra fordíthassa.

Az önkormányzati költségvetés helyzetére való tekintettel a fenntartó a kérelemben megfogalmazott felújítási célok megvalósítását a 2022-es évben nem támogatta, így a 2021. évi szabad maradvány, mely 31.003 e Ft volt, elvonásra került.

Az összesen 1 központi és 10 telephelyen levő ingatlan felújítására, gépjárművek felújítására, valamint a működéshez szükséges eszközök beszerzésére a tárgyévben csak korlátozottan volt lehetőség. A kiadások forrásait a működési többletbevételek biztosították.

Beruházási kiadások

Beruházások	Összeg (Ft)
Tárgyi eszköz program fejlesztése (pályázatok leltárhelyek szerinti lekérdezése)	63.500
Jászai M.u.4. sz. alatti épülethez kerítés elemek	938.976
1 éven túli 200 e Ft alatti informatikai eszközök beszerzése (pl.: telefon, mikrofon)	377.633
1 éven túli 200 e Ft alatti egyéb gépek, berendezések beszerzése (mérleg, kávéfőző, szőnyeg, rezsó, mosógép, szék stb.)	4.093.441
Beruházások összesen:	5.473.550

Felújítási kiadások

Épület felújítások:	Összeg (Ft)
Jászai M. u. épület felújítása – bejárati rész leválasztása - (2021. évi maradványból)	201.830
Jármű felújítás:	Összeg (Ft)
Renault Trafic (kisbusz) felújítása	197.973
Felújítások összesen:	399.803

A fentiek alapján megállapítható, hogy a korábbi évek gyakorlatának megfelelően az intézményben **2022-ben is felelős, fegyelmezett, ésszerű, takarékos gazdálkodás folyt.**

A szakmai munka színvonalának szinten tartása és emelése, valamint az intézmény által működtetett ingatlanok állagmegőrzése érdekében minden lehetséges egyéb bevételi forrás (pályázati forrás, helyiségek bérbeadása, stb.) kiaknázása megtörtént, amely a fenntartói támogatást kiegészítve többletbevételt eredményezett.

III. A működés személyi és tárgyi feltételei

A 2022. évben az intézmény 193 fővel kezdte meg a működését, melyből 170 fő szakmai, 23 fő technikai létszám volt.

2022. július és augusztus hónapban nyári diákmunka keretében 4 diák végzett szakképzettséget nem igénylő tevékenységet, átlagosan 2 hét időtartamban.

Az év során összesen 21 fő munkaviszonya szűnt meg, közülük 2 fő öregségi nyugdíjba vonult, 3 fő munkaviszonya már a próbaidő lejártá előtt megszűnt, 16 fő

pedig más munkahelyet választott, egyrészt a magasabb jövedelem reményében, másrészt költözés, illetve egyéb családi okok miatt.

2022-ben 12 új munkavállaló felvételére került sor, egyrészt a megüresedett álláshelyek kerültek betöltésre, másrészt a szülési szabadságon lévő munkavállalók helyettesítése történt meg. Az újonnan felvettek közül 2 fő családi körülményei miatt kérte munkaviszonya megszüntetését.

Az intézmény dolgozói közül 6 fő részmunkaidős álláshelyen dolgozik, 12 fő részére a teljes munkaidős álláshelyen került részmunkaidős munkavégzés engedélyezésre, tekintettel családi körülményeire.

Az intézmény 2022. december 31-én 16 határozatlan idejű üres álláshelyet tartott nyilván.

A létszámhiány oka: az ágazatra jellemző **alacsony munkabérek.**

A közalkalmazotti bértábla szerinti munkabért az intézmény valamennyi munkavállalója tekintetében évek óta ki kell egészíteni az aktuális minimálbérre, illetve garantált bérminimumra.

2022-ben a korábbi éveket jóval meghaladó mértékű volt az **infláció**, melynek **ellentételezése a szociális ágazatban nem történt meg.** Ugyanakkor a szakmai munkavégzés a társadalmi folyamatok hatására egyre nehezebbé, **a munkavállalók mentális terhei folyamatosan nőnek.**

Középfokú végzettségű pályakezdő szociális gondozó bére összevont ágazati pótlékkal együtt br. 340.000 Ft, (nettó 190.000 Ft), 36-37 év munkaviszonnyal rendelkező munkavállaló esetében ez br. 327.000 Ft (nettó 217.000 Ft).

Felsőfokú végzettségű pályakezdő családsegítő, esetmenedzser bére összevont ágazati pótlékkal együtt br. 340.000 Ft (nettó 226.100 Ft), 36-37 év munkaviszonnyal rendelkező esetében ez az összeg br. 443.000 Ft (nettó 294.595 Ft).

Az elmúlt évben **intézményünk középfokú munkavállalóinak átlagbére br. 308.000 Ft (nettó 204.820 Ft), felsőfokú végzettségűek esetében br. 396.000 Ft (nettó 263.340 Ft) volt.**

A béremelés mértéke az ágazatban jellemzően évek óta azonos a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelésének mértékével.

Ilyen feltételek mellett a szociális területhez tartozó szakmák népszerűsége a legalacsonyabbak között található, melynek jövőbeni következményével számolni lehet és kell is.

Amennyiben az anyagi és erkölcsi megbecsülés továbbra is ilyen mértékű hiányt szenved, nemcsak a szakemberek kiégésével, hanem a nyugdíjba vonulók utánpótlásának ellehetetlenülésével kell szembenézni.

2022. december 14-én megtörtént az Időskorúak Gondozóházában élők kiköltöztetése Szombathely Megyei Jogú Város és az Evangélikus Egyház között létrejött feladat-ellátási szerződés alapján.

A Gondozóházban dolgozó munkavállalók számára végzettségüknek megfelelő munkakör került felajánlásra egyrészt a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ által működtetett idősotthonban, másrészt az intézmény különböző telephelyein működő házi segítségnyújtást, illetve idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységekben. Egy kivétellel (aki magasabb jövedelem reményében keresett új munkahelyet) az utóbbi lehetőséget választották, így valamennyi, az idősellátás területén megüresedett álláshely betöltésre került 2023. január 01-től.

A munkavállalók számára a munkafeltételek, a mindennapi munkavégzéshez szükséges eszközök, irodahelyiségek, infrastruktúra, kiszolgáló helyiségek rendelkezésre álltak.

Munka- és védőruha az előírásoknak megfelelően biztosított volt. A munkavégzéshez kerékpár, autóbuzsbérlet állt rendelkezésre és szükség szerint saját személygépkocsi használata került engedélyezésre.

A Szombathely közigazgatási területén kívül történő feladatellátást három intézményi személygépkocsi segítette.

A szakmai munkavégzés segítése és a kiégés megelőzése érdekében az intézmény valamennyi egységében biztosított volt az egyéni és csoportos szupervízió.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthetőek voltak.

Az idősek klubjaiban és a Családok Átmeneti Otthonában a már hagyománnyá vált karácsonyi ajándékozás keretében több kis- és nagy értékű tárgyi eszköz beszerzésére nyílt lehetőség.

A IX. sz. Szakmai Egység (Szombathely, Pozsony u. 47.) személyi feltételek tekintetében határozatlan, tárgyi feltételek tekintetében - elsősorban az akadálymentesítés hiánya miatt - határozott idejű működési engedéllyel rendelkezik.

2022. december 31. napjáig ezen a telephelyen működött az Időskorúak Gondozóháza.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a 75/2021. (VIII. 2.) Kgy. számú határozatával az idősek bentlakásos elhelyezését nyújtó szolgáltatás biztosítására az Evangélikus Egyházal és a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központtal kötött együttműködési megállapodást. 20 új időotthoni férőhely a Johanneum Diakóniai Központ Szombathely, Középhegyi u. 1. szám alatti telephelyén került kialakításra.

A IX. sz. Szakmai Egység telephelyén az idősek átmeneti elhelyezése szolgáltatás 2023. január 1-jével megszűnt, a továbbra is működő idősek klubjának akadálymentesítése változatlanul megoldásra vár annak érdekében, hogy a szakmai egység határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezzen.

A VI. sz. Szakmai Egységben (Szombathely Jászai M. u. 4.) a felújítási, átalakítási munkák folyamatban vannak, az egység jelenleg nem rendelkezik működési engedéllyel.

Az intézmény többi telephelyén a működés személyi és tárgyi feltételei teljes körűen megfelelnek a hatályos jogszabályi előírásoknak.

1. A munkavállalók érdekében megtett intézkedések

Annak ellenére, hogy az intézmény nem pályázott, és emiatt nem rendelkezik a „Családbarát munkahely” címmel, számos olyan intézkedés valósult meg az elmúlt évben is, amely fontos és elengedhetetlen annak érdekében, hogy a munkavállalók a megfelelő családi háttér és biztonság, valamint az optimális munkahelyi légkör mellett a lehető legmagasabb színvonalú munkát tudják végezni.

1. **Egyéni munkarend** lehetősége azon munkavállalók számára, akik jellemzően gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelik, több gyermeket nevelnek, vagy házastársuk/élettársuk külföldön, illetve multinacionális cégnél dolgozik. 2022-ben összesen **23 munkavállaló** dolgozott egyéni munkarend szerint.
2. **Részmunkaidős foglalkoztatás** jellemzően azon munkavállalók számára, akik a kisgyermekükről való gondoskodást más módon nem tudják megoldani. 2022-ben **12 munkavállaló** élt a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségével.
3. **Kéthavi munkaidőkeretben** történő foglalkoztatás az intézmény valamennyi munkavállalója számára, mely lehetővé teszi a munkavégzés rugalmasságát anélkül, hogy túlmunka elrendelésére kerülne sor.

A szakmai tevékenység természetéből fakadóan előfordulhat, hogy krízishelyzetben akár az esti órákban is meg kell látogatni egy családot, illetve azonnali intézkedésre van szükség. Ezek előre nem tervezhető esetek, így túlmunka elrendelése a meghatározott jogi szabályozás szerint nem lehetséges. Emellett a kéthavi munkaidőkeret arra is lehetőséget biztosít, hogy a munkavállalók családjában esetlegesen előforduló helyzeteket kezelni lehessen (pl.: gyermek vagy más hozzátartozó hirtelen megbetegedése, hivatalos ügyek intézése, másodállás vállalása stb.).

4. **Nyári diákmunka lehetőségének biztosítása** az intézményi munkavállalók gyermekei számára. 2022-ben összesen 4 fő foglalkoztatására került sor 2-4 hét időtartamban.
5. A Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesületével együttműködve nyári **napközis jellegű táborok szervezése az intézményben dolgozók gyermekei számára**. 2022-ben 15 fiatal táboroztatása valósult meg, kézműves és kulturális programok keretében.
6. **Segítségnyújtás személyes problémák** megoldásában nehéz élethelyzetbe került munkavállalók esetében (pl.: haláleset a családban, tüzeset a lakóingatlanban stb.).
7. **Megfelelő munkafeltételek biztosítása** az egyes telephelyeken. Az intézmény által nyújtott szociális és gyermekjóléti szolgáltatások mentálisan, sőt esetenként fizikailag is rendkívül megterhelők a munkavállalók számára.
Az intézmény vezetősége mindig is fokozott figyelmet fordított és fordít a megfelelő munkahelyi környezet kialakítására a tárgyi feltételek megteremtésével.
Valamennyi telephelyen történtek beszerzések és felújítások a közelmúltban pályázati forrásból, illetve - miután az intézmény költségvetésében felújításra és beruházásra évek óta nincs lehetőség költség tervezésére - az intézmény saját bevételeiből és az üres álláshelyek miatt keletkezett bérmaradványból a fenntartó által engedélyezett átcsoportosítással.
8. **Megfelelő munkahelyi légkör biztosítása, munkavállalók közötti konfliktushelyzetek kezelése**.

A megfelelő színvonalú munkateljesítmény nélkülözhetetlen feltétele a munkavállalók közötti nyílt, őszinte kommunikáció, mely kizárólag optimális munkahelyi légkörben tud megvalósulni. Ennek megteremtése és fenntartása

elsősorban a közvetlen vezetők feladata, bizonyos esetekben azonban szükséges a felsőbb vezető, vagy külső szakember bevonása.

9. **Egyéni és csoportos szupervízió biztosítása**, mely egyrészt segíti a szakmai munkavégzést, másrészt hozzájárul a munkavállalók személyes problémáinak megoldásához. 2022-ben 6 alkalommal volt lehetőség az intézményben szupervízióra, melyen 7 csoportban 69 fő vett részt.
10. Az elmúlt évben lehetőség nyílt arra, hogy munkaköri megkötés nélkül, térítésmentesen vegyenek részt intézményi munkavállalók egy olyan, Sopronban lebonyolított, 3 napos **bentlakásos továbbképzésen**, melynek során a helyszínt biztosító szálloda egyéb szolgáltatásait is igénybe vehették (pl.: wellnesst térítésmentesen). Sikerült a jelentkezőket úgy csoportokba rendezni, hogy lehetőség szerint az azonos telephelyen dolgozók együtt tudták élvezni a szakmai fejlődésüket szolgáló képzést és a pihenést, kikapcsolódást nyújtó szórakozási lehetőségeket. Összesen 34 munkavállaló vett részt ezen a továbbképzésen.
11. A korábbi évek hagyományát követve 2022-ben is **köszöntöttük** azokat a munkavállalókat, akik az év során **nyugdíjba vonultak, illetve jubileumi jutalomban részesültek**.
12. **Évi egyszeri cafeteria juttatás és ruházati költségtérítés** történt az intézményi vonatkozó szabályzatai alapján, fenntartói engedéllyel a bérköltségen keletkezett megtakarítás felhasználásával.
13. **Kereset-kiegészítés juttatása** történt azon munkavállalók számára, akik az üres álláshelyek miatti és egyéb, a munkaköri leírásukban felsoroltakon felüli többletfeladatokat (pl.: nyári gyermekétkeztetéssel és az ukrán menekültek étkeztetésével kapcsolatos; kistérségi gondozási feladatok szervezéséhez kapcsolódó; tartós távollévők miatti; új szolgáltatások bevezetésével kapcsolatos; az intézményi takarékosági program végrehajtásához kapcsolódó többletfeladatokat, stb.) láttak el. A kifizetés forrása fenntartói engedéllyel a bérköltség maradványa volt.

2. Energiatakarékossággal kapcsolatban megtett intézkedések

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata által megalkotott takarékosági programmal összhangban elkészült az intézmény telephelyekre lebontott intézkedéscsomagja, mely 2022. október 06-án lépett hatályba az alábbiak szerint:

2.1. Általános – valamennyi szakmai egységre vonatkozó – előírások:

Az intézmény alaptervékenységeinek zavartalan biztosítása mellett a munkavállalók fokozottan törekednek az energia, a tisztítószeres és a papír-írószer takarékos felhasználására, a műszaki eszközök tudatos használatára, mindent megtesznek, szükség esetén javaslattal élnek az ésszerű takarékoskodás hatékonyabbá tétele érdekében.

A mennyezeti világítást lehetőség szerint asztali fényforrások használatával kell kiváltani.

A kevésbé energiatakarékos műszaki eszközök használatát mellőzni kell, a nem használt műszaki és számítástechnikai eszközöket áramtalanítani szükséges.

A szakmai vezetők folyamatosan figyelemmel kísérik a takarékosági szabályok betartását és szükség szerint javaslatot tesznek további intézkedések bevezetésére.

2.2. Az egyes telephelyekre vonatkozó előírások:

1. Széll K. u. 4. szám alatti intézményi központ

Fűtés szabályozása:

- fő szabályként az irodahelyiségekben munkaidőben 20°C biztosítása, 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, továbbá pénteki munkanapokon és munkaszüneti napokon a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése termosztát programozásával,
- a raktározásra használt helyiségekben, a folyosókon, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben a fűtés lezárása.

Munkaszervezés:

- pénteki munkanapokon fő szabályként home office kerül elrendelésre az adminisztratív munkakört betöltő munkavállalók számára,
- pénteki munkanapokon 7.30 óra és 13.30 óra között ügyeleti feladatokat lát el az intézményvezető és az intézményvezető-helyettes, valamint az iktatási feladatokkal megbízott munkavállalók egymást váltva, a közbeeső pénteki munkanapokat fizetett szabadságon töltik,

- a programszervező és a terápiás munkatárs az idősek klubjaiban, valamint szükség szerint az ellátásban részesülő személy lakókörnyezetében végez szakmai munkát a pénteki munkanapokon. Tevékenységük az időskorúak gondozóházának működéséig, 2022. december 14-ig az ott élőkre is kiterjedt.
- a pénztár nyitvatartása péntekről a hétfői munkanapra került áthelyezésre.

2. Jászai Mari u. 4. sz. alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- az I. emeleten az óvodai és iskolai szociális segítők által használt teremben a munkavégzés időtartama alatt 20°C kerül biztosításra, 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, a fűtőtestek szabályozásával a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése.
- a földszint és emelet használaton kívüli helyiségeiben, és a mellékhelyiségekben 8°C biztosítása,
- emeleti étkező és konyha tekintetében 18°C kerül biztosításra,
- közösségi terekben a mozgásos foglalkozásokon 16°C biztosított,
- baba-ringató foglalkozás helyiségében a foglalkozás időtartama alatt 22°C biztosított.

Munkaszervezés:

- pénteki napokon a segítők területi munkát végeznek, az általuk használt helyiségekben a fűtési hőmérséklet 18°C.

3. Domonkos u. 5. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- fő szabályként az épületen belül levő három fűtési kört szabályozó termosztátok programozásával naponta a 17.00 órától másnap reggel 5.00 óráig, illetve péntekenként és munkaszüneti napokon a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése,
- a pince szintjén, a raktározásra használt helyiségekben, valamint a mellékhelyiségekben 8°C biztosítása,

- a kapcsolattartási ügyelet időtartama alatt szombati napokon az épület Báthory utcai szárnyán lévő fogadóhelyiségeiben, szükség szerint a konferencia teremben 20°C biztosítása.

Munkaszervezés:

- pénteki napokon a családsegítők és esetmenedzserek területi munkát végeznek, az épületben a szakmai vezetők ügyeletet tartanak 8.00 óra és 14.00 óra között.

4. Szöllősi sétány 36. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- fő szabályként naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, illetve péntekenként és munkaszüneti napokon a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése a fűtőtesteken levő hőfokszabályozó segítségével,
- a pince szintjén, a raktározásra használt helyiségekben, a folyosókon, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben 8°C biztosítása,
- a fogadóhelyiségekben egyéni szabályozással a fogadás időtartama alatt 20°C biztosítása.

Munkaszervezés:

- pénteki napokon a családsegítők területi munkát végeznek, az épületben a szakmai vezetők ügyeletet tartanak 7.30 óra és 14.00 óra között,
- a takarítónő munkarendje H-CS 6.00-16.00 órára módosul.

5. Kodály Z. u. 4. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- fő szabályként naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, illetve péntekenként és munkaszüneti napokon a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése a fűtőtesteken levő hőfokszabályozó segítségével,
- a raktározásra használt helyiségekben, a folyosókon, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben a fűtés lezárása,

- a fogadóhelyiségekben egyéni szabályozással a fogadás időtartama alatt 20°C biztosítása.

Munkaszervezés:

- pénteki napokon a családsegítők területi munkát végeznek, az épületben a szakmai vezető ügyeletet tart 8.00 óra és 14.00 óra között.

6. Pozsony u. 47. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása

- 2022. december 31-ig a Gondozóház lakószobáiban, az Idősek Klubja nappali tartózkodásra és étkezés céljára kijelölt helyiségeiben 22°C biztosítása,
- a raktározásra használt helyiségekben, a folyosókon, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben 8°C biztosítása.

Munkaszervezés:

- az idősek klubjában munkaszüneti napokon kizárólag az ebéd éthordóban történő átadására van lehetőség, ezért a klub helyiségeiben ebben az időszakban 18°C a hőmérséklet.

7. Paragvári u. 86. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- az irodahelyiségekben 20°C biztosítása,
- a raktárhelyiségekben, valamint a használaton kívüli helyiségekben 8°C biztosítása,
- fő szabály szerint a lakásokban 20°C biztosítása,
- azokban a lakásokban, ahol csecsemőkorú gyermek nevelkedik, a biztosításra kerülő hőmérséklet 22°C,
- az átmeneti otthonban élők energiafogyasztásának a korábbi gyakorlatot követő szigorú ellenőrzése, indokolatlanul megnövekedett fogyasztás esetén a többletfogyasztás ellenértékének megtérítése.

8. Gagarin u. 24. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- az Idősek klubja nappali tartózkodásra és étkezés céljára kijelölt helyiségeiben 22°C biztosítása,
- az irodahelyiségekben 20°C biztosítása,
- a raktározásra használt helyiségekben, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben 8°C biztosítása,
- a folyosókon 16°C biztosítása,
- naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, és munkaszüneti napokon a nappali tartózkodásra és étkezésre kijelölt helyiségekben a hőmérséklet 18°C-ra történő csökkentése.

Munkaszervezés:

- az idősek klubja munkaszüneti napokon zárva tart, az étkezést igénybe vevők a Karmelita utcai idősek klubjában veszik át az ebédet.

9. Váci M. 1-3. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- munkanapokon a nappali tartózkodásra és étkezés céljára kijelölt helyiségekben 22°C biztosítása, az irodahelyiségekben 20°C, a folyosókon 16°C biztosítása,
- a raktározásra használt helyiségekben, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben 8°C biztosítása,
- termosztátok programozásával naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, és munkaszüneti napokon a nappali tartózkodásra és étkezésre kijelölt helyiségekben a hőmérséklet 18 °C-ra történő csökkentése.

Munkaszervezés:

- az idősek klubjában munkaszüneti napokon kizárólag az ebéd éthordóban történő átadására van lehetőség, ezért a klub helyiségeiben ebben az időszakban 18°C hőmérséklet kerül biztosításra.

10. Karmelita u. 2/C. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- az Idősek klubja nappali tartózkodásra, pihenésre, foglalkoztatásra és étkezés céljára kijelölt helyiségeiben 22°C biztosítása,
- az irodahelyiségekben 20°C biztosítása,
- a raktározásra használt helyiségekben, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívül levő helyiségekben 8°C biztosítása,
- naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, és munkaszüneti napokon a nappali tartózkodásra, pihenésre és étkezésre kijelölt helyiségekben a hőmérséklet 18 °C-ra történő csökkentése.

Munkaszervezés:

- az idősek klubjában munkaszüneti napokon kizárólag az ebéd éthordóban történő átadására van lehetőség, ezért a klub helyiségeiben ebben az időszakban 18°C hőmérséklet kerül biztosításra,
- azon szolgáltatást igénybevevők számára, akik otthonukban mosógéppel rendelkeznek, a mosási lehetőség az idősek klubjában nem kerül biztosításra,
- azon szolgáltatást igénybevevők számára, akik otthonukban mosógéppel nem rendelkeznek, a mosási lehetőség havi négy alkalommal kerül biztosításra az idősek klubjában.

11. Barátság u 22. szám alatti telephely:

Fűtés szabályozása:

- az Idősek klubja nappali tartózkodásra, foglalkoztatásra, pihenésre és étkezés céljára kijelölt helyiségeiben 22°C biztosítása,
- az irodahelyiségben 20°C biztosítása,
- a raktározásra használt helyiségekben, a mellékhelyiségekben, továbbá a használaton kívüli helyiségekben 8°C biztosítása,
- naponta 16.00 órától másnap reggel 6.00 óráig, és munkaszüneti napokon a nappali tartózkodásra, pihenésre, foglalkoztatásra és étkezésre kijelölt helyiségekben a hőmérséklet 18 °C-ra történő csökkentése.

Munkaszervezés:

az idősek klubjában munkaszüneti napokon kizárólag az ebéd éthordóban

történő átadására van lehetőség, ezért a klub helyiségeiben ebben az időszakban 18°C hőmérséklet kerül biztosításra.

A fentiekén túl az intézmény kérelemmel fordult a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft. ügyvezető igazgatójához, hogy az intézmény három telephelyén (Paragvári u. 86., Karmelita u. 2/C., Kodály Z. u. 4.) a Távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény 3. § w) pontja alapján méltányosságból a lakossági felhasználóval azonos mértékben határozza meg a távhőszolgáltatás díját. A kérés pozitív elbírálásban részesült.

Amellett, hogy az intézmény felelős és fegyelmezett gazdálkodásában az elmúlt években is fontos szempontként szerepelt az energiával való takarékoskodás, a bevezetett intézkedések tovább csökkentették az energiafelhasználást.

A mért adatok alapján számos telephelyen a felhasznált gáz, elektromos áram és távfűtés mennyisége az előző évi felhasználáshoz képest 50%-ot meghaladó mértékben is csökkent. Természetesen ennek a megtakarításnak az elérését az intézkedések mellett a rendkívül enyhe időjárás is segítette.

IV. A szakmai tevékenység bemutatása

1. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik számára tartósan vagy átmenti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

2022. évben közbeszerzési eljárás lefolytatására került sor a szolgáltatás biztosítására, melynek eredményeképpen a nyertes korábbi szolgáltatóval, a JustFood Kft-vel történt szerződéskötés.

Az előző évek gyakorlata szerint normál, diabetikus és könnyű-vegyes étrendből lehetett választani.

2022-ben összesen **214.163 adag** étel került kiszolgálásra, mely az előző évekhez képest emelkedést mutatott.

136.214 adagot házhozszállítással (708 fő), 29.448 adagot az idősek klubjaiban fogyasztottak el az igénybe vevők (238 fő), 48.501 adagért pedig a város öt különböző pontján található ételosztó helyre mentek el a rászorulóknak (244 fő).

Az étkeztetést házhozszállítással igénylők, és az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységekben étkezők száma emelkedett az előző évekhez képest. Az igénybe vevők számának emelkedése különösen az élelmiszerárak emelkedésekor volt megfigyelhető.

A piaci szolgáltatók az élelmiszerek és üzemanyagok árának emelkedése miatt árat emeltek, ezért többen, akik korábban tőlük vásárolták az ebédet, a továbbiakban az intézménytől igényelték a szolgáltatást.

Az előző évhez hasonlóan csökkent azon igénybe vevők száma és az általuk elfogyasztott ételadag mennyisége, akik maguk mentek el az ebédért az ételosztó helyekre. Ez a tendencia igénybe vevők romló egészségi állapotával magyarázható.

Étkeztetés adagszámainak alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Ételadag összesen	Változás mértéke (%)
2018.	173.103	-
2019.	177.235	+ 2,39
2020.	199.500	+ 12,56
2021.	199.472	- 0,02
2022.	214.163	+ 7,36

Jól megfigyelhető az infláció hatása az igénybevétel mértékére az alábbi ábra szerint:

Étkeztetés adagszámainak alakulása a 2022. évben

2022.	Havi ételadag összesen	Változás mértéke (%)
I. hó	16.783	-
II. hó	15.826	- 5,70
III. hó	17.709	+ 11,90
IV. hó	17.015	- 3,92
V. hó	17.959	+ 5,55
VI. hó	17.693	- 1,48
VII. hó	18.190	+ 2,81
VIII. hó	18.381	+ 1,05
IX. hó	17.873	- 2,76

X. hó	18.753	+ 4,92
XI. hó	18.883	+ 0,69
XII. hó	19.098	+ 1,14
Összesen:	214.163	-

2022. január és december hónapok között az emelkedés mértéke 13,79%.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	816 fő
Tárgyévben felvettek száma:	374 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	1.190 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	309 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	881 fő

Az **ellátotti létszám** tekintetében is megfigyelhető az **emelkedés**, mely a megelőző évihez (2021-hez) képest **12%-os mértékű volt**.

A megszűnések oka tekintetében az elhalálozás szerepelt jelentősen magas számban (29,77%).

Az étkeztetésben részesülők száma életkor és nemek szerinti megoszlásban:

	Férfi (fő)	Nő (fő)	Összesen (fő)
3-5 éves	-	-	-
6-13 éves	2	-	2
14-17 éves	1	1	2
18-39 éves	20	17	37
40-59 éves	76	63	139
60-64 éves	43	49	92
65-69 éves	65	68	133
70-74 éves	66	113	179
75-79 éves	78	124	202
80-89 éves	125	217	342
90- éves	21	41	62
Összesen:	497	693	1.190

Az igénybe vevők életkor szerinti megoszlása az elmúlt évekhez hasonlóan alakult. A legnagyobb számban a 75 év feletti idős korosztály képviseltette magát (50,92%), közülük a 80-89 évesek száma emelkedett jelentősen.

A férfi női arány az előző évekhez hasonlóan alakult, 70 éves kor felett egyértelmű a női igénybe vevők magasabb aránya.

A 18 év alatti igénybe vevők számának csökkenése évről évre folytatódik, ők óvodás, illetve iskolás korúak és jellemzően a hétvégére és tanszünetekre igényelték a szolgáltatást. A hét többi napján köznevelési intézményekben volt biztosított számukra az étkezés.

A tanszüneti munkanapokon a jogszabály által meghatározott rászorult kör térítésmentesen vehette igénybe az étkeztetést, a hétvégi meleg ebédet pedig többségüknél a család biztosította.

A rendszeres pénzbeli ellátással nem rendelkezők száma 2022-ben 29 fő volt, 2020-ban 30 fő, 2021-ben pedig szintén 29 fő volt ellátatlan az igénybe vevők közül.

Az aktív korú, munkahellyel rendelkező étkezők számában jelentős változás nem történt, - bár számuk évről évre emelkedik - 2020-ban 32 fő, 2021-ben 39 fő, 2022-ben pedig 45 fő munkajövedelem mellett igényelte a szolgáltatást. Közülük többen részmunkaidőben foglalkoztatottak, védett munkahelyen dolgozók, illetve olyan alacsony munkajövedelemmel rendelkezők, akik a kiadásaik kifizetése után más módon nem tudták megoldani a napi egyszeri meleg étkezésüket.

Az étkeztetés igénybevételének gyakorisága az alábbiak szerint alakult:

Hétfőtől – vasárnapig (minden nap):	857 fő
Hétfőtől – péntekig (heti öt nap):	143 fő
Csak szombat és vasárnap:	20 fő
Ettől eltérően:	170 fő

A szolgáltatást a hét minden napján igénylők száma jelentősen emelkedett az előző évihez képest, viszont ezzel párhuzamosan csökkent azon igénybe vevők száma, akik hétfőtől péntekig kérték az ellátást.

Folyamatosan emelkedik azon ellátottak száma is, akik csak a hét egyes napjain igénylik a szolgáltatást.

Az étkezésért az év során 1.161 fő fizetett térítési díjat, 29 fő térítésmentesen vette igénybe az ellátást, ők rendszeres havi jövedelemmel nem rendelkeztek.

2022-ben 340 fő kérte a számára megállapított személyi térítési díj csökkentését a fenntartótól. Négy kérelem elutasításra került, a többi kérelmező esetében 30-90%-kal csökkent a megállapított személyi térítési díj összege.

Ebéd házhozszállítás

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	457 fő
Tárgyévben felvettek száma:	251 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	708 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	193 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	515 fő

Az igénybe vevők száma jelentősen emelkedett az előző évihez képest, a felvételek számában számottevőbb, a megszűnések számában kisebb mértékű emelkedés mutatkozott.

A megszűnés okaként legmagasabb arányban az elhalálozás (35,75%), valamint a saját kérésre történő megszüntetés (21,76%) szerepelt.

Az elhalálozás miatti megszűnések száma az igénybe vevők egyre romló egészségi állapotából és magas életkorából adódott.

Az ellátás megszüntetését többségében azok kérték, akiknek élethelyzetében változás történt, összeköltöztek gyermekeikkel, vagy elköltöztek az intézmény ellátási területéről.

Az ebédszállítás igénybevételének gyakorisága az alábbiak szerint alakult:

Hétfőtől – vasárnapig (minden nap):	574 fő
Hétfőtől – péntekig (heti öt nap):	58 fő

Csak szombat – vasárnap:

5 fő

Ettől eltérően:

71 fő

Az ebéd házhozszállítást a hét minden napján igénylők aránya csökkent az előző évihez képest, míg 2021-ben az ellátottak 74,84%-a igényelte napi rendszerességgel a szolgáltatást, addig 2022-ben ez az arány 65,97% volt.

A házhoz szállított ételmennyiség 136.214 adag volt, mely az előző évekhez képest emelkedést mutat.

Az ebéd házhozszállítás adagszámainak alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Házhozszállítás (adag)	Változás mértéke (%)
2018.	88.260	-
2019.	94.787	+ 7,40
2020.	114.484	+ 20,78
2021.	123.977	+ 8,29
2022.	136.214	+ 9,87

Jól megfigyelhető az adagszámok éven belüli emelkedése is az alábbi táblázat szerint:

Az ebéd házhozszállítás alakulása a 2022. évben

2022.	Havi házhozszállítás összesen	Változás mértéke (%)
I. hó	10.705	-
II. hó	10.610	- 0,89
III. hó	9.865	- 7,02
IV. hó	11.105	+ 12,57
V. hó	10.751	- 3,19
VI. hó	11.429	+ 6,31
VII. hó	11.293	- 1,19
VIII. hó	11.649	+ 3,15
IX. hó	11.613	- 0,31
X. hó	11.362	- 2,16
XI. hó	12.056	+ 6,11
XII. hó	12.111	+ 0,46
Összesen:	134.549	-

Az emelkedés mértéke 2022. január és 2022. december hónapok között 13,13%.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat köteles a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítani.

Szombathely MJV Önkormányzata az intézményen keresztül biztosította a szolgáltatást a városban élő rászoruló óvodás és iskolás korú gyermekek számára.

A családoknak az intézmény által működtetett idők klubjaiban volt lehetőségük átvenni az előre csomagolt, egy tál meleg ételt.

2022-ben 50 gyermek számára volt biztosított az ellátás, 2.654 adag étel került kiszolgáltatásra.

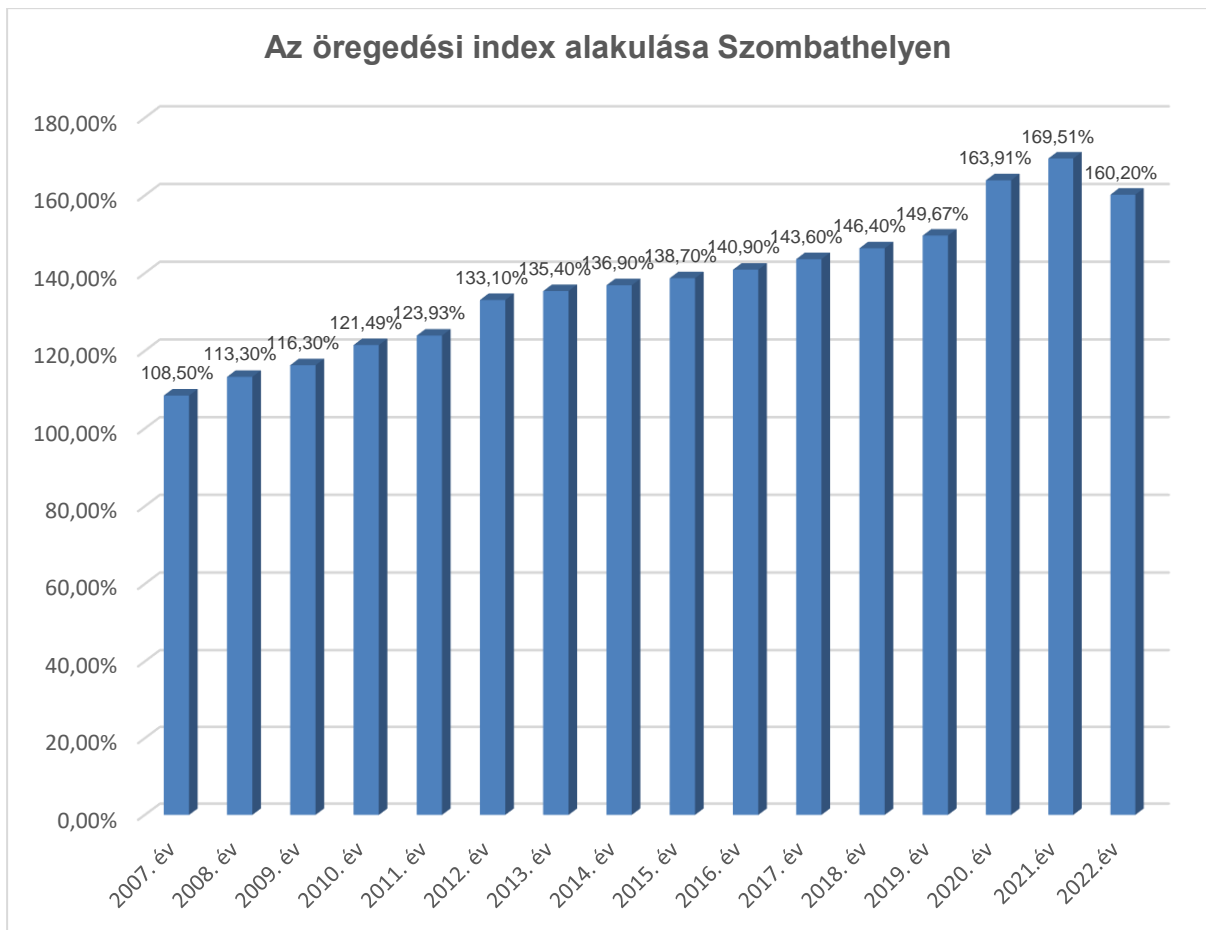
Menekültek, menedékesek étkeztetése:

A háború miatt Ukrajnából menekült személyek és családok étkeztetését szombathelyi tartózkodásuk időtartama alatt az intézmény biztosította.

2022. március 7-től 2022. december 31-ig összesen 343 fő részére 6.786 adag étel került kiszállításra.

2. Házi segítségnyújtás

Az előző évekhez képest **Szombathelyen az öregedési index értéke** - mely az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki - **csökkenést mutat**. Ez azonban nem az idős népesség számának csökkenését, sokkal inkább a gyermekkorúak arányának emelkedését jelzi. Oka, hogy a város folyamatosan épülő lakóparkjaiba, lakónegyedeibe többségében kisgyermekes családok költöznek.

A házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevők számára saját lakókörnyezetükben kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges segítséget.

Ennek keretében azok a személyek igényelnek gondoskodást, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, egyedül élnek, vagy családtagjaik, hozzátartozóik nem képesek róluk gondoskodni.

2016. január 01-től jogszabályváltozás miatt a házi segítségnyújtáson belül kétfajta tevékenység került elkülönítésre: a szociális segítség és a személyi gondozás.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében végzett feladatokat.

A házi gondozó a feladatellátás során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükséglete saját lakókörnyezetében, az életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	236 fő
(szociális segítség: 14 fő; személyi gondozás: 222 fő)	
Tárgyévben felvettek száma:	167 fő
(szociális segítség: 1 fő; személyi gondozás: 166 fő)	
Tárgyévben ellátottak száma:	403 fő
(szociális segítség: 15 fő; személyi gondozás: 388 fő)	
Tárgyévben megszűntek száma:	144 fő
(szociális segítség: 5 fő; személyi gondozás: 139 fő)	
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	259 fő
(szociális segítség: 10 fő; személyi gondozás: 249 fő)	

A diagramm alapján látható az ellátás iránti igény alakulása, továbbá az ellátásban részesülők számának ugrásszerű emelkedése 2021 és 2022 között. Százalékban kifejezve **közel 5%-os a növekedés.**

Szombathely Megyei Jogú Városnak 2022-ben 22 településsel volt feladat-ellátási megállapodása házi segítségnyújtás vonatkozásában, tényleges gondozási tevékenység 5 településen folyt.

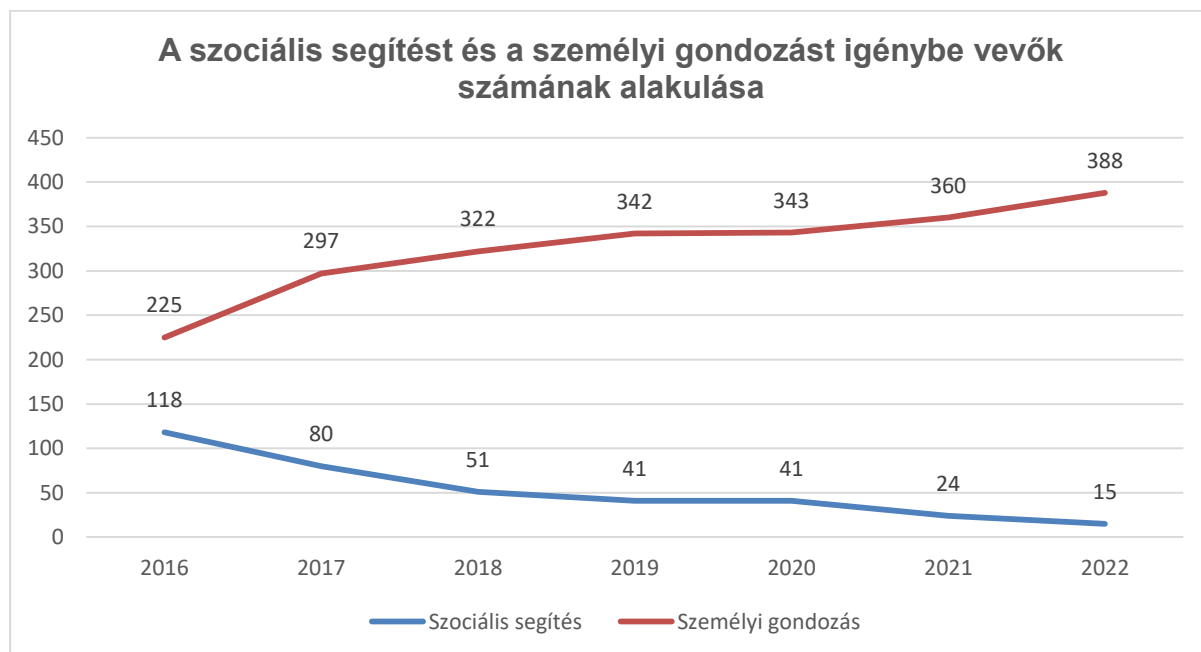
Az igénybe vevők mindegyike olyan magas gondozási szükséglettel rendelkezett, mely számukra a **személyi gondozás biztosítását tette szükségessé.**

2022-ben **házi segítségnyújtásban összesen 403 fő** részesült az alábbiak szerint:

Szombathely	381 fő
Csempeszkopács	1 fő
Szentpéterfa	14 fő
Nemesbőd	2 fő
Vasszécseny	3 fő
<u>Sé</u>	<u>2 fő</u>
Összesen:	403 fő

Ebből 144 fő kizárólag a házi segítségnyújtást igényelte (122 fő Szombathelyről, 22 fő az érintett településekről).

259 fő más szociális szolgáltatásban is részesült, ők valamennyien szombathelyi lakosok voltak.

A személyi gondozásban részesülők száma évről évre folyamatosan emelkedett, melynek oka az ellátásba kerülők rossz egészségi állapotával magyarázható. Gondozásuk csak több gondozó egyidejű munkájával, személyi gondozás keretében volt biztosítható.

A megszűnések okai között – az ellátottak rossz egészségi állapotából és magas életkorából adódóan – évről évre legmagasabb arányban az elhalálozás miatti megszűnés állt (2019-ben 50,76%, 2020-ban 55,86%, 2021-ben 61,49%, 2022-ben 59,03%).

Kismértékben, de emelkedett a tartós bentlakásos intézményi elhelyezés miatti megszűnések száma (2021-ben 17,56%, 2022-ben 18,05%).

**Az év folyamán házi segítségnyújtásban részesültek száma
életkor és nemek szerinti megoszlásban**

Életkori megoszlás	Férfi (fő)		Nő (fő)		Összesen (fő)	
	S	G	S	G	S	G
40-59 éves	-	5		4	-	9
60-64 éves	-	7	-	11	-	18
65-69 éves	-	13	-	12	-	25
70-74 éves	-	5	4	17	4	22
75-79 éves	-	20	1	56	1	76
80-89 éves	1	45	6	124	7	169
90- éves	-	13	3	56	3	69
Összesen:	1	108	14	280	15	388

Az előző évekhez hasonlóan **magas volt a 80 év feletti igénybe vevők aránya**: 2019-ben 55,09%, 2020-ban 58,59%, 2021-ben 55,47%, 2022-ben 59,06% volt.

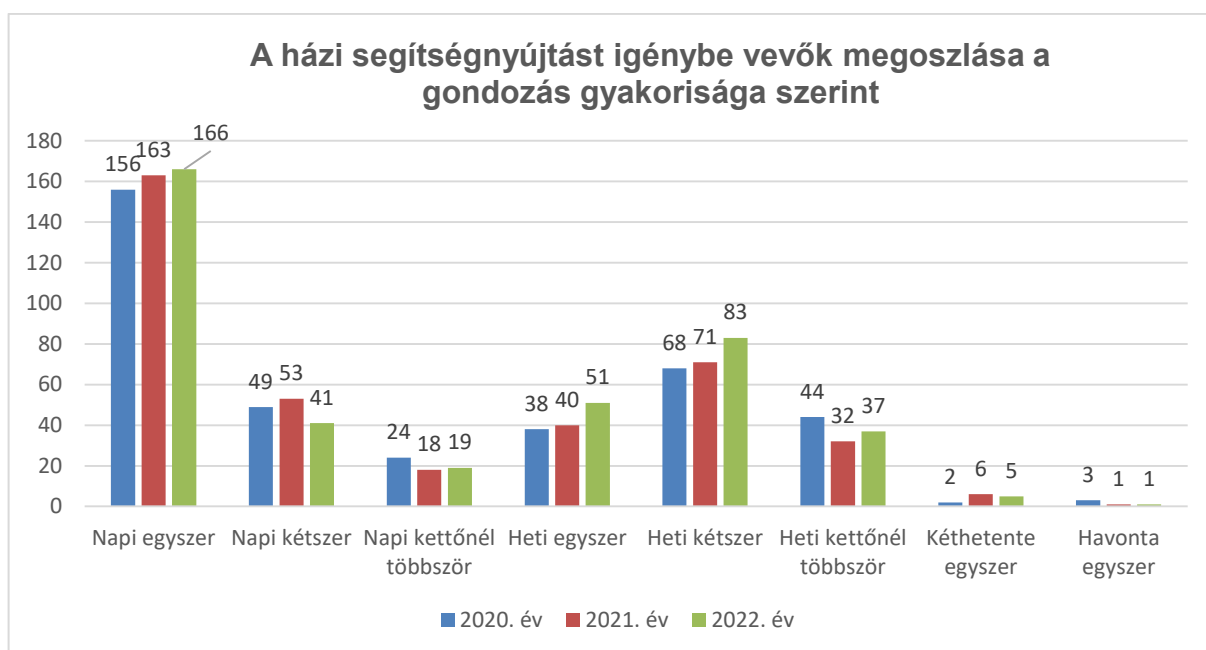
A 60 év alattiak száma az előző évihez képest minimálisan emelkedett, mindegyikük magasabb gondozási szükségletet igényelt, ezért személyi gondozásban részesült. Többségük olyan súlyos megbetegedéssel küzdött, mely megnehezítette számukra a mindennapi életvitelük fenntartását.

Az igénybevétel gyakoriságában jelentős változás nem történt az előző évhez képest, változatlanul magas az ellátást **napi rendszerességgel** igénybe vevők száma.

226 fő, azaz a **gondozásban részesülők 55,08%-a** tartozott ebbe a kategóriába. Közülük **60 fő** olyan rossz egészségi állapotban volt, hogy **naponta két-három alkalommal** szorult segítségre.

7 fő ellátását hétvégén és ünnepnapokon is biztosította az intézmény, napi három alkalommal.

A szolgáltatást heti rendszerességgel igénybe vevők száma emelkedett, 2019-ben arányuk 37,59%, 2020-ban 39,06%, 2021-ben 37,24%, 2022-ben pedig 42,43% volt.

3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

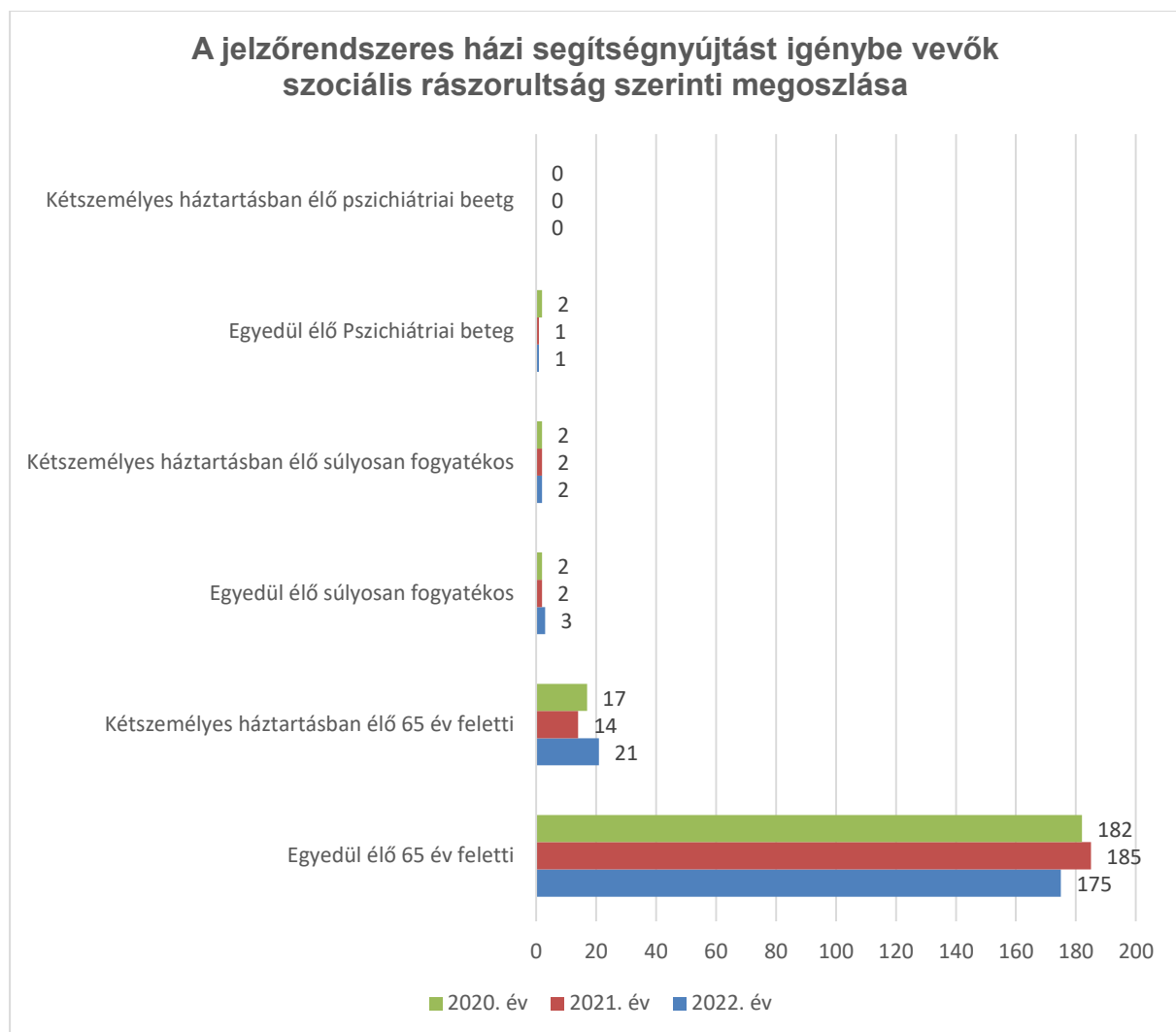
Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	154 fő
Tárgyévben felvettek száma:	48 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	202 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	46 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	156 fő

Az ellátotti létszám az előző évihez képest jelentősen nem változott, mind a felvételek, mind a megszűnések száma a korábbiakhoz hasonlóan alakult.

A szolgáltatást igénybe vevők havi megoszlása 150 és 160 fő között mozgott.

Az ellátásból az év során 46 fő került ki, közülük az előző évihez hasonlóan magas volt az elhunytak száma 23 fő, mely az igénybe vevők magas életkorából és rossz egészségi állapotából ered.

9 fő intézményi elhelyezést nyert, 13 fő maga kérte az ellátás megszüntetését, 1 fő pedig elköltözött az intézmény ellátási területéről.

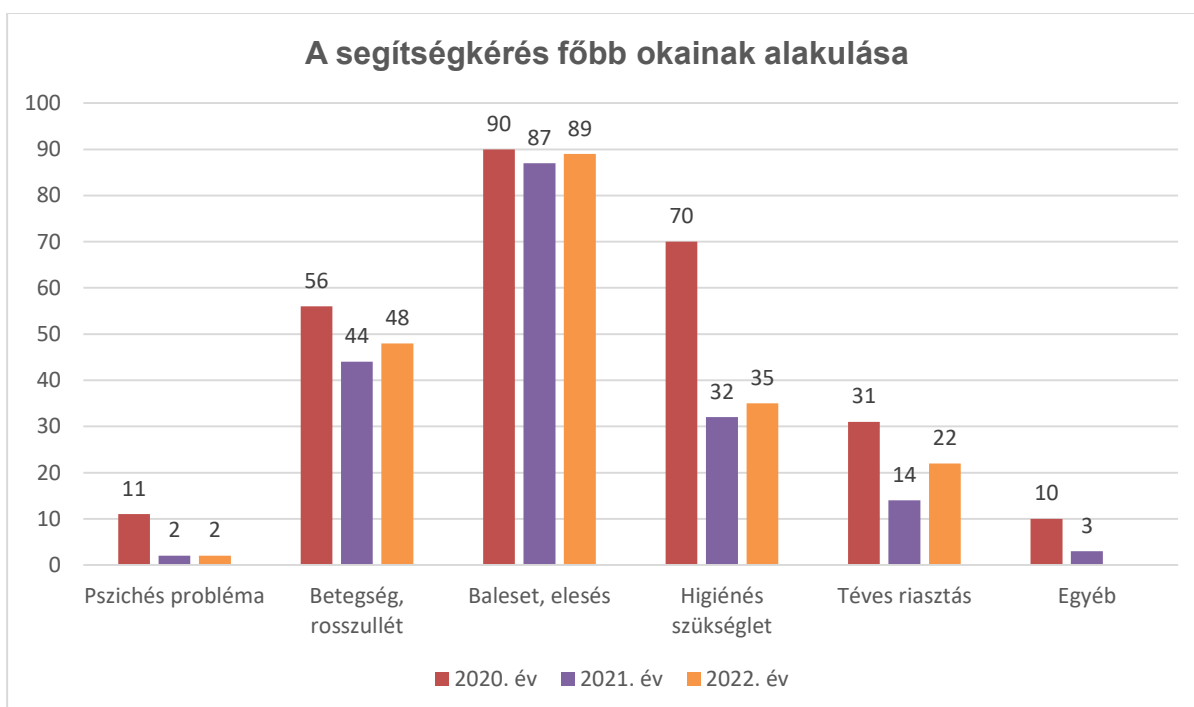
A szociális rászorultság szerinti megoszlás a korábbi évekhez hasonlóan alakult, a szolgáltatást igénybe vevők jelentős részét az egyedül élő 65 év felettek alkották.

A szolgáltatásban részesülők életkor és nemek szerinti megoszlása

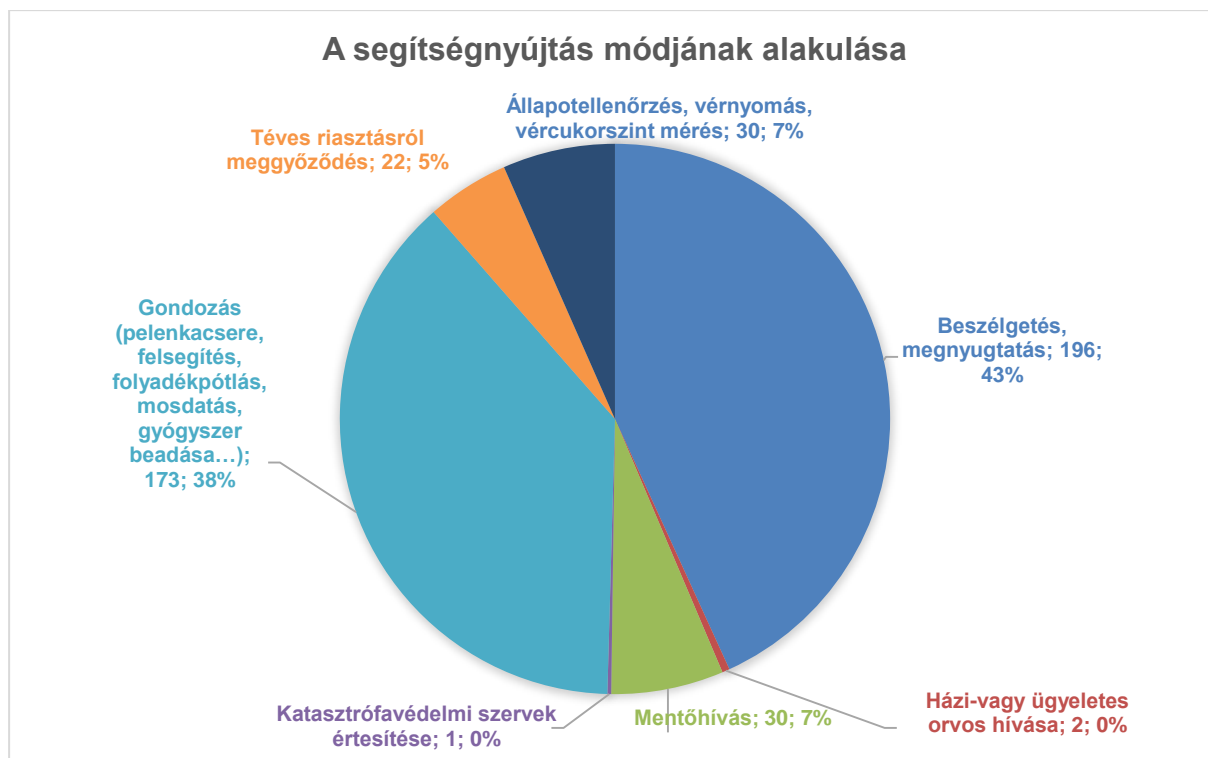
Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	3	1	5
60 - 64 év	2	-	2
65 - 69 év	1	4	5
70 - 75 év	2	13	15
75 - 79 év	10	22	32
80 - 89 év	18	66	84
90 év felett	9	51	60
Összesen:	45	157	202

Az igénybe vevők nemek szerinti összetételében az előző évekhez képest emelkedett a férfiak aránya, de a nők még így is jelentős többségben voltak.

Az életkor szerinti megoszlásban a 80 év felettek száma az előző évekhez hasonlóan kiemelkedően magas volt (2020: 150 fő, 2021: 147 fő, 2022: 144 fő).

A **segélyhívások száma** az előző évihez képest **emelkedett**, gyakoribb volt a higiénés szükséglet, a betegség, rosszullét, a baleset, elesés miatti segítségkérések száma, valamint emelkedett a téves riasztások aránya is.

A segítségnyújtási módok közül változatlanul magas volt a mentális segítségnyújtás, beszélgetés, megnyugtatás, valamint a gondozást igénylő tevékenységek aránya. Gyakori volt még a segítséget kérők állapotának ellenőrzése, vérnyomás- és vércukorszint mérés.

Gyakran előfordult az is, hogy a gondozó kiérkezésekor olyan rossz állapotban volt az ellátott, hogy mentőt kellett hívni hozzá. Előfordult még ügyeletes orvos vagy háziorvos házhoz hívása és a katasztrófavédelmi szervek értesítése is.

4. Idősek nappali ellátása

Az idősek klubjaiban nyújtott szolgáltatásokat azok az időskorúak veszik igénybe, akik otthonukban élnek, de társaságra, közösségre, hasznos, értelmes időtöltésre vágnak, valamint fontosnak tartják testi és szellemi aktivitásuk megőrzését.

A klubok által biztosított szolgáltatások: étkezés, tisztálkodás lehetősége, egészségügyi ellátások, szabadidős programok, ügyintézésben való segítségnyújtás, mentális gondozás.

A férőhelyek száma: 256.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	216 fő
Tárgyévben felvettek száma:	73 fő

Tárgyévben ellátottak száma:	289 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	62 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	227 fő

Az éves ellátotti létszám a megelőző évihez képest jelentősen emelkedett, a felvételek száma jelentősen meghaladta az előző évit. Ez az emelkedő tendencia már a 2021-es év végén is megfigyelhető volt, oka elsősorban a koronavírus járvány miatti korlátozó intézkedések feloldása volt.

Az év során 62 fő ellátása szűnt meg. Ez az arány szintén emelkedett az előző évihez képest.

36 fő maga kérte az ellátás megszüntetését, elsősorban családi okokra hivatkozva, illetve romló egészségi állapot miatt házi segítségnyújtást kért.

7 fő elhunyt, 12 fő bentlakásos intézményi elhelyezést nyert, 2 fő elköltözött az intézmény ellátási területéről, 5 fő pedig demens nappali ellátásba került.

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlása

Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	1	5	6
60 - 64 év	4	7	11
65 - 69 év	10	23	33
70 - 74 év	17	53	70
75 - 79 év	10	52	62
80 - 89 év	27	70	97
90 év felett	2	8	10
Összesen:	71	218	289

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlásában jelentős változás nem történt, változatlanul magas a 80 év feletti korosztály (37,02%) és a nők aránya (75,43%).

A korábbi évekhez hasonlóan magas volt az egyedül élők aránya, 73,01%. Ők elsősorban a magány oldása, a szabadidő hasznos eltöltése érdekében vették igénybe a klub szolgáltatásait.

Az idősek 61,59%-át jellemezte a multimorbiditás, azaz több betegség együttes előfordulása. Jelentős volt a keringési, a mozgásszervi és az emésztőrendszeri

megbetegedésben szenvedők száma, továbbá évről évre emelkedik a pszichiátriai betegek aránya is.

A klubokban étkezők számában emelkedés volt megfigyelhető. 2021-ben 205 fő, 2022-ben 238 fő vette igénybe helyben fogyasztással a szolgáltatást.

191 fő normál, 28 fő diabetikus, 19 fő pedig könnyű-vegyes étrend szerint étkezett.

Összesen 29.448 adag étel került kiszolgálásra.

Valamennyi igénybe vevő fizetett a szolgáltatásért térítési díjat.

50 fő kérte a fenntartótól a megállapított személyi térítési díjának **méltányosságból történő csökkentését** nehéz anyagi helyzete miatt. Közülük 49 fő kapott a rendszeres havi kiadásaihoz igazodó kedvezményt.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 208/2022. (IX.29.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott takarékosági programjában foglaltak alapján 2022. októberétől a klubok hétfői és ünnepnapon nyitva tartása szünetelt.

Az étkezést igénybe vevők számára ezeken a napokon elvitellel biztosított a napi meleg étel.

Az intézmény 9 személyes kisbuszával, valamint egy személygépkocsival biztosított volt a mozgásukban korlátozottak, idősek szállítása a klubokba. 2022-ben 16 idős élt ezzel a lehetőséggel.

A klubokban elérhetőek voltak különböző prevencióc célú egészségügyi szolgáltatások, pl.: vérnyomás- és vércukorszint mérés, időstorna.

Az év elején a járványügyi korlátozások miatt jellemzően klubon belüli, kisebb létszámmal zajló programok valósultak meg. Nagyobb közösséget megmozgató közös programokra, kirándulásokra az év folyamán fokozatosan nyílt lehetőség.

Az idősek által kedveltek

- a szellemi vetélkedők,
- az ünnepi megemlékezések,
- a kártyaversenyek,
- a memóriafejlesztő játékok és
- a kézműves foglalkozások.

Foglalkozások, programok

Februárban a farsangi ünnepekör szokásait játékos vetélkedő keretében elevenítették fel az idősek, a régi korok jelmezeiről, báljairól pedig vetítést nézhettek meg.

Tavasszal már maszkok nélkül emlékeztek, ünnepeltek a klubtagok. Megemlékeztek a nemzeti ünnepről, méltó módon tisztelegtek a márciusi ifjak előtt, húsvétra pedig kézműves ajándékokat készítettek.

Gyermeknapon ezúttal rendhagyó módon a bölcsődések adtak át ajándékot a Barátság utcai klubban. A kicsik saját készítésű alkotással lepték meg az időseket.

Kiállítás született a tagok gyerekkori fotóiból.

Nagy vidámságot okozott az a fejtörő, melyben az időseknek a kiskori fényképekről kellett egymást felismerniük.

Májusban elkezdődött a vidám, szabadtéri programok sora.

Elsőként a klubok egy közös nagy retro majálist tartottak a Gagarin utcai klub udvarán. Volt virsli és zene, sőt többen tánkra is perdültek.

Az idősek két fiatal előadót is vendégül láttak, akik a 60-as, 70-es évek slágereivel szórakoztatták a piknikező majálistozókat.

A Barátság utcai klubban pótmajálist tartottak, melyre vidám vetélkedőkkel, játékokkal készültek a gondozók.

A klubokban rendszeresek a köszöntő délutánok. A hagyományos név- és születésnapok mellett különleges ünnepnapok is szerepelnek a naptárban. A Gagarin utcai klub hölgy tagjai **Ivó napon** saját sütésű palacsintával lepték meg az urakat és vidám, csúfolkodó műsorukat is előadták. A programot a Hang-Szín-Pad együttes műsora tovább színesítette.

Decemberben a Mikulás látogatta meg az időseket, karácsonyra pedig minden klubban bensőséges műsor került összeállításra. A tagok verses, dalos előadással, betlehemes játékkal, gyertyagyújtással készültek az ünnepre. Karácsonyi receptjeiket is megosztották egymással, ezekből **ünnepi szakácskönyv készült.**

Kiállítás- és múzeumlátogatások, kirándulások

A járványhelyzet idején a megszokott kirándulások, kiállítás- és múzeumlátogatások is elmaradtak, így az idősek a korlátozások feloldásakor örömmel éltek minden ilyen lehetőséggel.

Megtekintették a Nemzeti Múzeum Sissi kiállítását a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeumban és a Schrammel-gyűjteményt, helytörténeti érdekességként pedig a Vízmű Történeti Múzeumba és a Víztoronyba is ellátogattak. Az idősek nagy öröme megnyitott a színház, így számos előadást élvezhettek a Weöres Sándor Színházban. A klubok **közös nagy kirándulásának célpontja az Őrség volt.** Első állomásként Őriszentpéteren a Szent Péter templomba tértek be a kirándulók, majd Szikszay Edit helytörténeti gyűjteményét járták végig. Az ebéd Szalafőn várta a társaságot, ahol a táj jellegzetes ételét, a dödöllét fogyaszthatták el. Az esős idő miatt a tervezett szalafői Pityerszeri Skanzent nem tudták végigjárni, így utolsó állomásként Ispánkra utaztak, ahol a helyi Ízrestaurátor csokiműhelyben érdekes bemutatóval és különleges bonbonokkal várta őket a tulajdonos.

A klubok saját kirándulásokat is szerveztek.

A Váci Mihály utcai klub tagjainak úticélja Sopron volt, ahol egy kellemes séta után különleges múzeumlátogatást tettek a Lenck-villában. A hölgyek a tárlatvezetés során régi ruhákba is belebújhattak.

A Gagarin utcai klub tagjai Nagykanizsán, Tatán, Mosonmagyaróváron és Dunaszigeten tettek nagy túrákat.

Bűnmegelőzési programok

A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai évek óta rendszeresen keresik fel a klubokat bűnmegelőzési, felvilágosító előadásaikkal.

Varga Sándor rendőr alezredes, Némethné Dr. Zsigó Zita a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályának vezetője és Darabosné Karba Katalin rendőr őrnagy több alkalommal is ellátogatott a klubokba, hogy filmvetítéssel és játékos módszerekkel mutassa meg, milyen veszélyekkel találkozhatnak az idősek a mindennapok során. Az átveréses csalásokról különleges program zajlott: Illés István, művésznevén Ayala járt a klubokban, aki humoros, dalos összeállítás keretében hívta fel a figyelmet arra, mit tehetnek az idősek a bűnesetek megelőzése érdekében.

Kézműves foglalkozások

A klubokban mindennapos elfoglaltság a kézműves foglalkozás, az idősek örömmel készítenek egyszerű díszeket, emléktárgyakat. Ünnepek idején alkotásaikkal dekorálják a klubhelyiségeket.

2022-ben több kézműves mester is járt a klubokban, tőlük különféle technikákat tanulhattak meg az idősek. Készültek állatfigurák és karácsonyi angyalok csuhéból, fenyődísz szalmából, levendulával töltött posztóbaglyok, kékfestő madárcák, tibeti szövésű függők, makramé falidíszek egyaránt.

Az egyszerű, manuális foglalkozásoknak a koncentráció fejlesztésében fontos szerepe van, az alkotásaikat mindig nagy örömmel viszik haza az idősek.

Vetélkedők

Az izgalmas, agypörgető, szórakoztató vetélkedők nagyon népszerűek az idősek körében, így módon 2022-ben is több alkalommal mérhették össze tudásukat.

A különböző tematikájú játékok nagyon hasznosak, nemcsak szellemi kihívást jelentenek, hanem a csapatjáték révén erősítik a közösség erejét is.

Egy régi hagyományt felelevenítve tavasszal Ki Mit Tud? versenyen vehettek részt az idősek, melyre minden klubból érkeztek fellépők. Összesen 40-en álltak színpadra. Versek, dalok, vidám jelenetek követték egymást.

Mindannyian első helyeztként vehették át az okleveleket és az apró ajándékokat.

Népzenei tudásukat több alkalommal is próbára teheték az érdeklődők Király Katalin énekkarvezető vetélkedőjén.

Zajlottak olyan csapatversenyek is, melyek az aktuális ünnepekhez kapcsolódó tudásra épültek.

Az egyszerű feladványokat, mint például a puzzle, totó, találós kérdések segítségével a demens idősek is örömmel oldották meg.

Koncert

A Barátság utcai klubba több zenész is ellátogatott a 2022. évben.

Az ilyen jellegű programok a közösségben különösen fontosak, hiszen a zene a demens betegek fejlesztésében hatékony szereppel bír.

A klubtagokat Szabó Róbert Endre színművész, a Weöres Sándor Színház tagja és Tóth Dániel énekes, zenész is szórakoztatta. Velük a régi, nagy slágereket idézték fel. Az ünnepre hangoló koncertjével pedig a Hang-Szín-Pad együttes is nagy sikert aratott.

Egészségügyi felmérések

Az idősek számára különösen fontosak azok a programok, találkozások, melyek segíthetik őket egészségük megőrzésében.

Az Egészségfejlesztési Iroda szakemberei rendszeresen ellátogattak a klubokba, az általuk végzett állapotfelmérések, szűrővizsgálatok mindig népszerűek voltak. A szakemberek személyre szabott tanácsait nagyon hasznosnak találták a klubtagok. A találkozók alkalmával a mindennapokba beépíthető, könnyű tornagyakorlatokat is elsajátíthattak.

Az idősekhez ellátogattak a Pannon Gazdasági Hálózat (PBN) alkalmazott kutatás-fejlesztési és képzési központjának munkatársai, akik az idősellátás területén alkalmazható digitális egészségügyi termékeket mutatták be.

5. Demens személyek nappali ellátása

A demens személyek nappali ellátása keretében az orvosszakértői szerv vagy Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket láthat el az intézmény.

A demens személyek nappali ellátása integrált formában, az intézmény két telephelyén, összesen 14 férőhelyen biztosított.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	11 fő
Tárgyévben felvettek száma:	10 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	21 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	12 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	9 fő

Az igénybe vevők számában az előző évhez képest jelentős változás nem történt.

12 fő ellátása szűnt meg, közülük 4 fő elhunyt, 6 fő esetében bentlakásos intézményi elhelyezésre került sor, 2 fő ellátása saját kérésre szűnt meg, mivel az egészségi állapotukban bekövetkezett változás a házi segítségnyújtás biztosítását tette szükségessé.

A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlása

Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	-	-	-
60 - 64 év	-	-	-
65 - 69 év	-	-	-
70 - 74 év	1	2	3
75 - 79 év	2	5	7
80 - 89 év	3	7	10
90 év felett	1	-	1
Összesen:	7	14	21

Az ellátásban részesülők közül változatlanul magas volt - bár az előző évekhez képest csökkent - a 80 év felettek aránya, emelkedett a 70-80 év közötti korosztály száma is. Változatlanul a nők voltak többségben a klubtagok között, közülük is a 80 év feletti korosztály képviseltette magát a legnagyobb számban.

A demens személyek nappali ellátásában alapvető cél, hogy a foglalkozások elősegítsék az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását, lehetséges mértékig a fejlesztését, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

Ennek érdekében az alábbi, képzett szakemberek által biztosított terápiák voltak elérhetők:

Mozgásterápia

Olyan speciális mozgásmódszerek alkalmazása, melyek a szokásos gyógytorna keretében nem ismertek. Lényege és célja: az egyes kifejező mozgások, mozdulati egységek, testhelyzetek és mozgás együttesek megtanítása, újratanulása.

Zeneterápia

Olyan pszichoterápiás eljárás, amely a zenét eszközként használja komplex személyiségfejlesztés vagy gyógyító tevékenység keretében. A zene eszköz az élménykeltésben és az élményfeldolgozásban, mint nonverbális terápia hatékony módszer. A hangulati és érzelmi életen keresztül jut el az idős emberekhez, oldja a pszichés merevséget vagy lágyítja azt.

Aktív (éneklés, hangszeres zenélés) és passzív (zenehallgatás) zeneterápia együttes alkalmazására került sor.

Biblioterápia

Az olvasmányok kiválasztása a demens személyek érdeklődési körének, mentális állapotának megfelelően történt. Tartalmuk különböző volt, pl.: mesék, rövid anekdoták, stb.

A mindennapok során folyamatosan kellett törekedni a memória erősítésére, régi ismeretek, ismerősök felidézésére.

Mivel az ellátás integrált formában történt, a demens klubtagok képességeikhez, igényeikhez mérten természetes módon bekapcsolódtak a klub által szervezett egyéb foglalkozásokba, programokba.

6. Idősek átmeneti elhelyezése

Az intézmény a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátási formákon belül átmeneti elhelyezést nyújtott időskorúak számára.

Az Időskorúak Gondozóháza 17 férőhelyen átmeneti ellátást biztosított azoknak a 18. életévüket betöltött személyeknek, akik betegségük, vagy más ok miatt önmagukról nem képesek gondoskodni, állandó felügyeletre szorulnak, 24 órás ápolást-gondozást igényelnek, melyet a területi idősellátó rendszer nem tud felvállalni.

Az intézményben a szociális gondozás valamennyi eleme alkalmazásra került. Alapfeladat a gondozottak állapotának szinten tartása, javítása, idejük tartalommal való megtöltése és ügyeik intézése volt.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	14 fő
Tárgyévben felvettek száma:	10 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	24 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	12 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 14-én:	12 fő
Várakozók száma tárgyév december 14-én:	47 fő

2022-ben csökkent az igénybe vevők száma, különösen a felvételek számában volt tapasztalható jelentős csökkenés.

Az ellátásból kikerültek megoszlása a kikerülés oka szerint

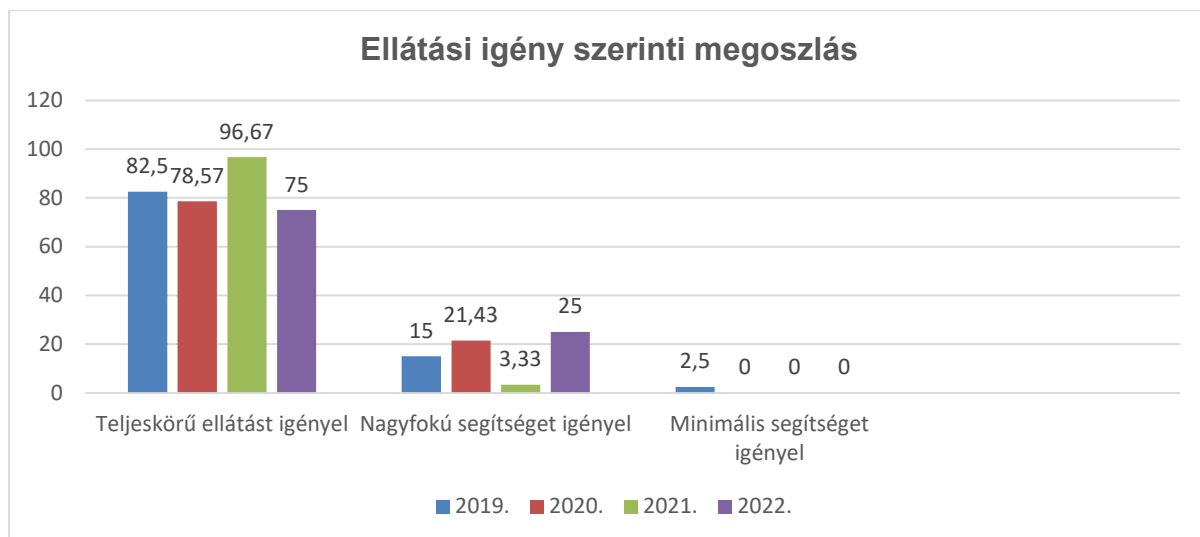
Kikerülés okai	2018. (fő)	2019. (fő)	2020. év (fő)	2021. év (fő)	2022. év (fő)
Idősek otthonába került	3	3	1	4	1
Elhunyt	5	16	12	8	10
Otthonába távozott	1	4	3	4	1
Ápolási osztályra került	-	-	-		-
Kórházba került	-	-	-		-
Összesen:	9	23	16	16	12

A gondozóházból való kikerülés okai között az előző évekhez hasonlóan magas volt az elhalálozás, mely az igénybe vevők magas életkorából és rossz egészségi állapotából eredt.

Az ellátottak életkor és nemenkénti megoszlása

Életkori megoszlás	FÉRFI (fő)	NŐ (fő)	ÖSSZESEN (fő)
40 - 59 év	-	1	1
60 - 64 év	-	-	-
65 - 69 év	2	2	4
70 - 74 év	-	-	-
75 - 79 év	-	1	1
80 - 89 év	2	12	14
90 év felett	1	3	4
Összesen:	5	19	24

Életkor szerint megoszlásban továbbra is a 80 év feletti korosztály képviseltette magát a legmagasabb arányban (75,00%), változatlanul jellemző a női ellátottak magas aránya, mely 2022-ben az igénybe vevők 79,17%-a volt.

2022-ben pozitív változás volt tapasztalható, csökkent azon ellátottak aránya, akik teljes körű ellátást igényeltek (2021-ben 96,67%, 2022-ben 75,00%).

Ezzel párhuzamosan emelkedett azok aránya, akik nagyfokú segítséget igényeltek mindennapi tevékenységeik elvégzéséhez.

Az előző évekhez hasonlóan 2022-ben sem volt olyan ellátott a Gondozóházban, aki csak minimális segítségre szorult volna.

Az igénybevétel időtartamának alakulása

Gondozóházban eltöltött idő	2019. (fő)	2020. év (fő)	2021. év (fő)	2022. év (fő)
1 hónapnál kevesebb	5	4	1	1
1 hónap	6	4	-	-
2 hónap	3	3	2	4
3 hónap	3	1	1	3
4 hónap	1	2	2	1
5 hónap	3	-	3	1
6 hónap	2	1	2	1
7 hónap	-	-	2	-
8 hónap	-	-	-	1
9 hónap	3	1	2	2
10 hónap	2	-	1	-
11 hónap	-	-	2	-
12 hónap	-	-	1	-
Éven túl	12	12	11	10
Összesen:	40	28	30	24

2022-ben emelkedett azon igénybe vevők száma, akik csak rövid időt, 1-3 hónapot töltöttek az intézményben. Továbbra is magas volt azonban azok aránya, akik egy évnél hosszabb időt töltöttek a Gondozóházban, 2022-ben az ellátottak 41,67%-a tartozott ebbe a kategóriába. Ők egészségi állapotuk miatt otthonukban nem voltak gondozhatók, ezért tartós bentlakásos intézményi elhelyezésre vártak.

Az idősek állapotuktól függően vettek részt a napi, heti, havi rendszerességgel szervezett foglalkozásokon a Gondozóház, illetve a közös épületben lévő idősek klubja rendezvényein.

Sajnálatos módon évről évre egyre kevesebben tudtak bekapcsolódni a programokba, mivel többségük ágyhoz kötött beteg volt. Számukra a beszélgetések és a felolvasások jelentették a fő kikapcsolódást, a külvilággal való kapcsolatot.

A szociális munkatárs havi rendszerességgel tartott felolvasást, az idősek állapotához igazodó foglalkozásokat. A terápiás munkatárs heti-kétheti rendszerességgel látogatta a lakókat.

A gondozottak egészségi állapotának megőrzését, javítását az intézmény orvosa, terápiás munkatársa segítette.

2020-ban a koronavírus járvány kirobbanásakor kialakított izolációs szoba továbbra is lehetőséget biztosított a fertőzés gyanús ellátottak elkülönítésére.

A látogatók szigorú biztonsági előírások betartásával tarthattak kapcsolatot a hozzátartozóikkal.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a 75/2021. (VIII. 2.) Kgy. számú határozatával azt a döntést hozta, hogy az Evangélikus Egyházzal és a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központtal létrejött együttműködési megállapodás alapján 2023. január 01. napjától a Johanneum Diakóniai Központ Szombathely, Középhegyi út 1. szám alatti telephelyén 20 idősotthoni férőhely biztosításával láttatja el az idősek bentlakásos intézményi elhelyezését. Ezzel egyidejűleg az Időskorúak Gondozóházában biztosított szolgáltatás megszüntetésre került.

Az előzetes egyeztetéseknek megfelelően 2022. december 14-én 12 fő ellátott költözött ki az Időskorúak Gondozóházából. Közülük 10 fő a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ - Johanneum Szombathely, Középhegyi út 1. szám alatti

telephelyére, 2 fő (akik már korábban kérték felvételüket) a Vas Megyei Szakosított Szociális Intézmény Szombathely, Gagarin út 5. szám alatti telephelyére.

Az elhelyezésre várakozók értesítést kaptak arról, hogy az intézmény a továbbiakban nem biztosítja az időskorúak átmeneti elhelyezését, valamint arról, hogy bentlakásos intézményi elhelyezés iránt kérelmüket benyújthatják a SZEDIK - Johanneum Szombathely, Középhegyi út 1. szám alatti telephelyére, illetve további bentlakásos elhelyezést biztosító intézménybe.

Elégedettségi felmérés

Az intézménytől étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és idősek nappali ellátását igénybe vevők körében személyes lekérdezés módszerével történő kérdőíves **elégedettségi felmérés** készült.

A felmérés kérdőíveken történt, melyek kitöltésében az intézmény szociális munkatársa, illetve az étkeztetést, házi segítségnyújtást és az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységek munkavállalói működtek közre.

1.496 db kérdőív került kiküldésre, ebből 1.233 db érkezett vissza, ami 82,42%-os válaszinformációt jelentett.

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők többsége válaszolt a kérdésekre, örült a lehetőségnek, több pozitív visszajelzés érkezett, de természetesen negatív vélemények is megfogalmazódtak.

A legaktívabbak a korábbi évekhez hasonlóan az idősek nappali ellátását igénybe vevők voltak.

Az étkeztetést igénybe vevők körében általánosságban elmondható volt az elégedettség az étel mennyiségével kapcsolatban, többségük elegendőnek tartja a kapott ételmennyiséget.

Az étlap változatosságát többen kritizálták, véleményük szerint túl gyakran ismétlődik a menüsor, illetve egyes ételféleségek előfordulását (pl. rizs, húsfélék) túl gyakran találták.

Többen jelezték a levesek egyhangúságát és egyes főzelékfélék hiányát is.

A szolgáltatást szervező szakmai egységek munkatársai folyamatosan ellenőrizték a kiszolgált étel mennyiségét, minőségét, valamint az étrend változatosságát.

Az ételkiosztó helyeken történő adagolás gyorsaságára, a tisztaságra és a személyzet viselkedésére vonatkozóan nem érkezett panasz, többen kihangsúlyozták a személyzet kedvességét, figyelmességét.

Néhányan problémaként fogalmazták meg az ebédosztás időtartamának a rövidegét, valamint azt, hogy kicsik az adagok.

Az étkeztetéshez kapcsolódó adminisztratív tevékenységekkel (kiértéssel, számla átláthatóságával, fizetéssel), a válaszadók szinte 100%-ban elégedettek voltak.

Az ebéd házhozszállítása a válaszadók véleménye szerint jól szervezett volt, néhány esetben fordult csak elő, hogy 13.00 óráig nem érkezett meg az ebéd, de a jelzést követően megoldódott a probléma.

A szállítást végzők munkájával, hozzáállásával, magatartásával igen magas százalékuk volt elégedett. Sok idős számára az ételszállító személye jelenti az egyetlen napi kapcsolatot a külvilággal, és nagyon hálásak minden jó szóért. Többen kiemelték a szállítók kedvességét, udvariasságát és segítőkészségét.

Többek kritikaként fogalmazták meg az éthordók állapotát, mely szerintük a szállítás során gyakran sérül, illetve kifolyik belőle az étel.

A házi segítségnyújtást biztosító négy szakmai egységben dolgozó gondozók munkájával az előző évekhez hasonlóan közel 100%-os volt az elégedettség. A szolgáltatást igénybe vevő idősek szinte csak pozitív jelzővel illeték - lelkiismeretes, segítőkész, figyelmes stb. – az ellátásukat segítő gondozókat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők megfogalmazták, hogy a jelzőkészülék azért fontos számukra, mert biztonságot nyújt, csökkenti az egyedüllét miatti félelemérzetüket és hozzátartozóik is nyugodtabbak. Az ellátást igénybe vevők 100%-ban elégedettek voltak a szolgáltatást nyújtó munkatársak szakmai munkájával.

Az idősek klubjai a válaszadók szerint jól szervezetten, képzett gondozói háttérrel működtek, a dolgozók munkáját, hozzáállását, magatartását szinte minden válaszadó pozitív jelzővel illette.

A klubtagok körében közel 100%-os volt az elégedettség a klubban folyó közösségi élettel, a programokkal. A válaszadók szerint a programok jók és változatosak voltak,

de klubtársaik aktivitásán szeretnének változtatni, mivel véleményük szerint többségük nagyon passzív.

A válaszadók nagyon kedvelik az előadásokat, és szívesen kirándulnak is.

Többen jelezték, hogy szeretnének több mozgásos foglalkozást, élőzenés programot, illetve szívesen járnának színházba.

IX. sz. Szakmai Egység klubtagjai fogalmazták meg félelmeiket, bizonytalanságukat a klub további működésével kapcsolatban. Ennek oka, hogy Szombathely MJV Közgyűlése által elfogadott takarékosági intézkedések szerint a klub 2023. április végéig a X. sz Szakmai Egység Idősek Klubja épületében folytatja működését.

7. Intézményi csoport

Az Intézményi csoport 2022-ben a munkatervben megfogalmazott célkitűzések szerint, valamint a koronavírus-járvány miatt az ország területén kihirdetett veszélyhelyzetnek, járványügyi készültségnek megfelelően működött.

A munkatársak tevékenysége egyaránt irányult az ellátást igénybe vevőkre és az ellátást nyújtókra.

Tagjai az intézményi szervezetben – az alapfeladatok ellátása mellett – fontos szerepet vállaltak a szolgáltató tevékenység színvonalának emelésében, valamint Szombathely időskorú lakosságának segítésében.

A csoport munkatervben meghatározott feladatait 1 fő csoportvezető, 1 fő foglalkoztatás- és programszervező és 1 fő terápiás munkatárs látta el.

Az Intézményi csoport feladatai voltak:

- jogi tanácsadás, konzultációs lehetőség megszervezése az intézmény jogásza és az ellátásban részesülők között;
- a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, az NKA Közművelődés Kollégiuma 205108/7542 azonosítószámú, *Közösségépítő kulturális programok megvalósítása a szombathelyi idősek klubjaiban* című projekt 2022. évi programjainak lebonyolítása;
- az intézmény szabályzatainak rendszerezése, részvétel a szabályzatok felülvizsgálatában;
- az intézmény működéséhez kapcsolódó programok, események dokumentálása, archiválása, tájékoztató jellegű bemutatása (szórólapok, honlap frissítése);

- az intézményi szakkönyvtár rendszerezése, cikkek, tanulmányok gyűjtése és információ adása a munkatársak szakmai ismereteinek bővítése céljából; a szakanyagok beépítése az intézmény munkájába;
- széles körű információnyújtás, az intézmény tevékenységét, szolgáltatásait bemutató kiadványok, szakmai anyagok tartalmának frissítése, az aktuális tájékoztató anyagok körének bővítése;
- a médiák tájékoztatása az intézmény tevékenységéről, aktuális programjairól (pl. Kisokos);
- kapcsolattartás és együttműködés a városi szakmai és civil szervezetekkel, intézményekkel;
- az intézményben dolgozó munkatársak szakmai ismereteinek bővítése képzéseken, továbbképzéseken, online konferenciákon való részvételi lehetőség biztosításával;
- az intézmény dolgozói számára szupervíziós alkalmak megszervezése;
- a dolgozók foglalkozás-egészségügyi ellátásban, továbbá COVID-teszteléseken való részvételének megszervezése és koordinálása.

Az Intézményi csoport vezetője végezte a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséhez, működési nyilvántartásához kapcsolódó adminisztrációt; az intézményi és dolgozói telefon-előfizetések bonyolítását; az intézményi beruházások, beszerzések adminisztrációját; az intézmény szabályzatainak rendszerezését és felülvizsgálatának előkészítését, valamint irányította a csoport munkáját.

A foglalkoztatás- és programszervező folyamatosan végezte az ellátásban részesülők szervezett foglalkoztatását, segítséget nyújtott az idősek klubjaiban és a Gondozóházban szervezett programok lebonyolításában, valamint az újonnan nyílt Jászai Utcai Községi Térben (egykori Gyermek Házában) közösségfejlesztő, közösségformáló programokat szervezett és bonyolított le.

Figyelemmel kísérte a városi, megyei, országos programokat, kulturális rendezvényeket, versenyeket, szükség szerint részt vett azok előkészítésében, lebonyolításában.

Intézményi szintű ismeretterjesztő, szórakoztató és sportrendezvényeket, vetélkedőket, életmód tanácsadásokat, kiállításokat, bálakat, kirándulásokat szervezett a felmerülő igények alapján.

Folyamatosan frissítette az intézményi és a városi honlapon az idősek klubjaiban szervezett programokról szóló információkat.

Tapasztalatcseréket szervezett klubvezetők számára.

Folyamatosan kapcsolatot tartott a városban működő szakmai, kulturális és művelődési intézményekkel, valamint civil szervezetekkel (kiemelten: Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár, Vas Megye és Szombathely MJV Nyugdíjas Szövetsége, Vas megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság, Vas Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Vas Népe, Szombathelyi TV, Magyar Katolikus Rádió, Kámoni Arborétum és Ökoturisztikai Központ, Herényiek Háza, AGORA Szombathelyi Kulturális Központ).

A programok megvalósításához támogató szervezeteket, szponzorokat kutatott fel.

A terápiás munkatárs a vírushelyzetnek megfelelően igény szerint végezte az ellátásban részesülők és ellátást nyújtók pszichés és mentális gondozását.

Feladatainak ütemezését a szakmai egységek esetmegbeszélései, illetve a spontán módon jelzett igények, problémafelvetések alapján végezte.

Az ügyek gyors és hatékony kezelését a szakmai egységekkel kialakított telefonos és élő munkakapcsolat biztosította.

Koordinálta a kollégák szakmai továbbképzését, szervezte az intézményben a nyári diákmunkát.

Koordinálta a dolgozók foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton, COVID-tesztelésen és oltásokon való részvételét.

Kezelte az idősek nappali ellátásában, ill. a demens nappali ellátásban részesülő klubtagok és családtagjaik között felmerült konfliktusokat.

Igény szerint látogatta és tanácsokkal látta el a házi segítségnyújtásban részesülő időseket.

Mediátorként bekapcsolódott a kapcsolatügyelet munkájába.

Koordinálta a felmerülő szociális és jogi természetű ügyeket.

8. A szociális munkatárs tevékenysége

Az intézmény szociális munkatársának feladata az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő idősök érzelmi és mentális támogatása, hozzátartozóik részére szakmai segítségnyújtás biztosítása.

Érzékenyítő foglalkozások szervezése különböző korosztályok számára, a generációs különbségek áthidalása érdekében.

Az alábbi tevékenységeket látta el:

- Személyes szakmai tanácsadás a demens betegeket otthonukban gondozó hozzátartozók részére.
- Érzelmi és mentális támogatás nyújtása az ellátást igénybe vevők körében.
- Kognitív fejlesztő foglalkozások az idősök klubjaiban és az Időskorúak Gondozóházában.

Memória- és beszédmegtartást segítő foglalkozások a demens nappali ellátást biztosító szakmai egységeknél.

- Realitás orientációs tréning az intézmény időseket ellátó szakmai egységeinél.
- Szakmai segédanyagok készítése.
- Érzékenyítő foglalkozások szervezése és lebonyolítása közoktatási intézményekben. „Idősekről gyerekeknek” címmel.
- Érzékenyítő foglalkozások szervezése és lebonyolítása az idős korosztály körében: „Idősekről időseknek” címmel a városban működő nyugdíjas klubok és az idősök klubjait látogató tagok részére.
- Belső képzés szervezése az intézmény szakmai egységeiben dolgozó gondozók részére a demencia témakörében.
- Intergenerációs programok szervezése az idősök klubjaiban.
- Közösségi szolgálatot végző diákok önkéntes munkájának szervezése, segítése.

Az idősök klubjaiban heti rendszerességgel kognitív fejlesztő, a demens nappali ellátást biztosító X. sz. Szakmai Egység Idősök Klubjában rendszeresen, heti két alkalommal **professzionális kézségmegtartó foglalkozások** valósultak meg.

A foglalkozások alapelve, célja, módszere:

Az aktivitás, az elfoglaltságok által az önállóság tovább fenntartható.

Meglévő képességek, készségek, tudás használata, új ismeretek szerzése, passzív szókincs használata, a tevékenységi és érdeklődési kör beszűkülésének elkerülése, az időskori leépülés megelőzése, önértékelés és az önbizalom növelése, közösségépítés, szociális kapcsolatok bővítése a csoport szociális munka eszközeivel.

A foglalkozások során érintett területek: figyelem és koncentráció megtartása, nyelvi készség használata, fejlesztése, szem-kéz koordináció erősítése, finommotorikus mozgásformák gyakorlása, szépérzék fejlesztése, érzékszervi szenzoros stimuláció, reorientáció.

Az év során a III. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában 44, a VII. sz. Szakmai Egység Idősek Klubjában 48, a IV. sz. szakmai egység idősek klubjában 42, míg a demens klubtagok részére 87 alkalommal kerültek lebonyolításra a foglalkozások.

A 2022-es évben nagy igény mutatkozott a **kézműves foglalkozásokra és újfajta társasjátékok megismerésére**. A klubokban dolgozó gondozók is aktívan bekapcsolódtak a foglalkozások lebonyolításába.

Az Agora Szombathelyi Kulturális Központ munkatársai pályázat keretében kézműves foglalkozást és társasjáték bemutatót szerveztek összesen 9 alkalommal, melyek nagy sikert arattak az idősek körében.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a klubtagok életkorának emelkedése újfajta foglalkozások bevezetését, szervezését teszi szükségessé.

A fizikai állapotromlás miatt helyi programok szervezése, a hallás- és látásromlás miatt megfelelő fény- és hangtechnika és a már meglévő eszközök rendszeres használata, a depresszió, szorongás miatt egyéni segítő beszélgetések, a növekvő számú enyhe fokú demencia miatt speciális gyakorlati ismeretek bővítése szükséges.

Az ellátotti körön kívüli, **otthonukban demens beteget gondozó hozzátartozók** is kértek segítséget. 6 főnél összesen 14 alkalommal került sor kapcsolatfelvételtre, tanácsadásra.

A hozzátartozók a kifáradás, saját egészségük romlása, a magára maradottság érzése miatt kértek érzelmi és mentális támogatást, melynek során a tünetek felismerésén, a veszélyeztető helyzetek megelőzésén volt a hangsúly.

Hét esetben segédeszköz beszerzésében kellett információt, segítséget nyújtani, két esetben házi segítségnyújtás szolgáltatás igénybevételére került sor.

A tevékenység során szoros együttműködés alakult ki az érintett időssel és az őt gondozó hozzátartozóval is. A közös munka eredményeképpen csökkent a hozzátartozók bizonytalansága, tudatosabban szemlítették a tüneteket, alkalmaztak egy-egy gondozási technikát.

Az érintettektől pozitív visszajelzések érkeztek, a szolgáltatás biztosítását fontosnak ítélték meg.

Érzékenyítő foglalkozások szervezése, tartása közoktatási intézményekben „Idősekről gyerekeknek” címmel.

A Szombathely MJV Önkormányzata által szervezett nyári napközis táborban 86 gyerek részvételével zajlottak az érzékenyítő foglalkozások. A szervezésben jelentős szerepük volt a tábor lebonyolításában részt vevő óvodai és iskolai szociális segítőknek.

A város köznevelési intézményeiben is elkezdődhettek a koronavírus járvány miatti korlátozások feloldását követően a foglalkozások, a 2022/2023-as tanév első félévében összesen 4 foglalkozás került lebonyolításra.

A gyerekek tájékoztatást kaptak az idősek életkori sajátosságairól, az érzékszervek működése, a személyiség és a mentális funkciók idős korban bekövetkezett változásairól.

A gyerekek bevonása, aktív részvétele segítette a kapott információk értelmezését, érzelmek megélését, fejlesztette az empátiás képességüket. A gyakorlati ismeretek, tanácsok átadása az idősekkel való együttéléstről, az elfogadás erősítése, a generációs együttműködésben rejlő lehetőségek megismerése az idősekkel végzett közösségi szolgálati munkára is felkészítette őket.

A szociális munkatárs az idősek klubjait látogató idősek foglalkoztatásával kapcsolatos **szakmai segédanyagot** állított össze a klubokban dolgozó gondozók számára.

A Pannon Gazdasági Hálózat Egyesület **„A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztési lehetőségei”** című projektjében a szakemberek munkáját segítette szakmai tudásával, tapasztalataival.

9. Család- és gyermekjóléti szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálatok működési területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása a feladat. A szakmai tevékenységet a családsegítők végzik. **Személyes szociális szolgáltatás keretében szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.**

A szakmai munkavégzés során a családsegítő szociális adatok gyűjtésével tájékoztatja a szülőt, a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról.

Segíti az érintett családokat szükségleteik kielégítésében, problémáik megoldásában, céljaik megvalósításában.

A szociális segítőmunka keretében a családsegítő feltárja a család működési zavarait, problémáit. Feltérképezi és mozgósítja a család természetes és mesterséges támaszait, mozgósítja az igénybe vehető erőforrásokat, szolgáltatásokat. Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, szolgáltatásban dolgozók együttműködését, folyamatosan kapcsolatot tart velük.

Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember, a család- és gyermekjóléti központ bevonásával esetszabesztelést, esetszkonferenciát szervez. A gondozási folyamat során rendszeresen értékeli a végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazza a további irányokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez.

Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a veszélyeztetett személy, illetve család szükségleteit. Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, a családokat, gyermekeket az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, a gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről.

A gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít és a gyámhivatal felkérésére örökbefogadás esetén tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

A család- és gyermekjóléti szolgálat információnyújtással, tanácsadással elősegíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítását.

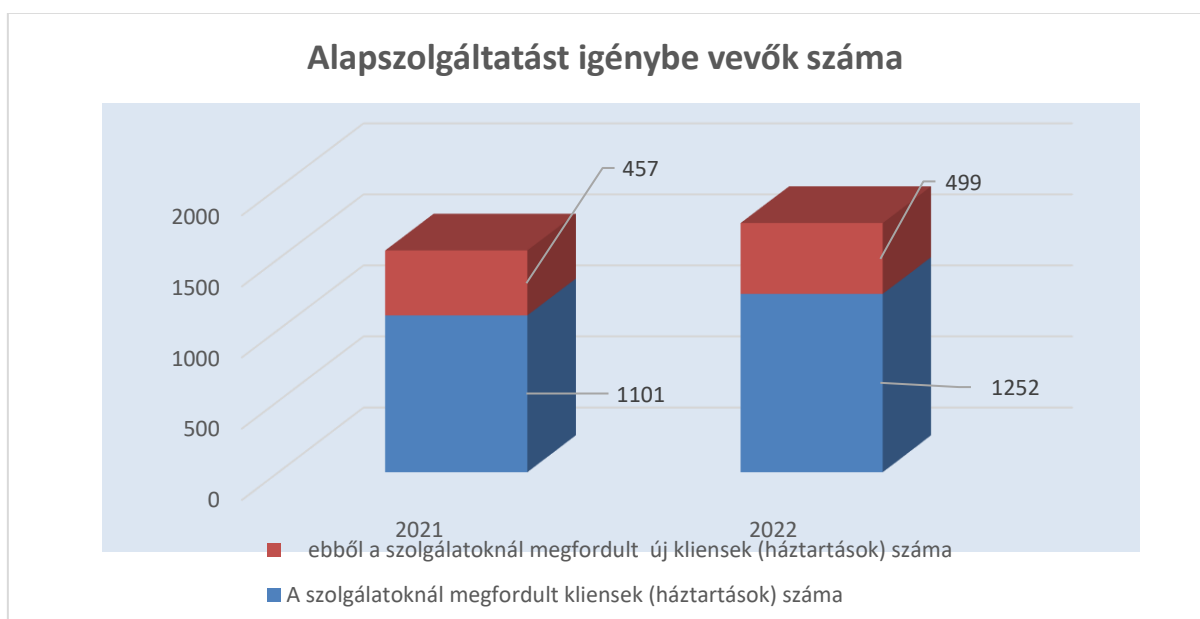
Kezdeményezi a veszélyeztetett gyermek védelembe vételét, szükség esetén ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot.

A szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségleteit. Veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesznek a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálatoknál a 2022. évben 1252 ügyfél (2021. év: 1101 ügyfél) fordult meg, közülük 499 fő (2021. év: 457 fő) volt új.

Az új igénybe vevők száma az előző évihez képest 9,1%-kal emelkedett.

A kliensforgalom 2022-ben 8376, míg ez a 2021. évben 6757 volt. A jelentős, mintegy 24%-os emelkedés a covid járványhoz kapcsolódó korlátozások megszűnésével magyarázható.

Az intézményt felkereső családok életében a legfőbb felmerülő problémák voltak:

- anyagi 408 esetben (2021-ben 471),
- egészségügyi 152 esetben (2021-ben 92),
- családi- kapcsolati konfliktus 119 esetben (2021-ben 104),
- életviteli 112 esetben (2021-ben 82),
- gyermeknevelési 105 esetben (2021-ben 115),
- magatartás-teljesítményzavar 69 esetben (2021-ben 33),
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség 37 esetben (2021-ben 19),
- ügyintézésrel kapcsolatos 33 esetben (2021-ben 28),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 24 esetben (2021-ben 23),
- családon belüli bántalmazás 23 esetben (2021-ben 25),
- elhanyagolás 19 esetben (2021-ben 19).

Az előző évhez képest emelkedett az egészségügyi problémák megjelenése, melynek oka, hogy több olyan család került a szolgálatok látókörébe, ahol valamelyik családtag gondnokság alatt áll.

Továbbra is magas az anyagi problémák miatt érkező ügyfelek száma.

A jelenléti oktatás újra indulásával az oktatási intézményekből érkező jelzések száma jelentős emelkedést mutatott, amelynek hátterében a magatartás-teljesítményzavar, valamint a beilleszkedési problémák nagyobb számú megjelenése állt.

Az esetek döntő többségében a problémák komplexen jelentek meg az egyének, családok életében.

A családsegítők a problémához igazítva egyénre szabott komplex esetkezelést biztosítottak, melyhez segítségül hívták az ügyfél természetes és mesterséges támaszait.

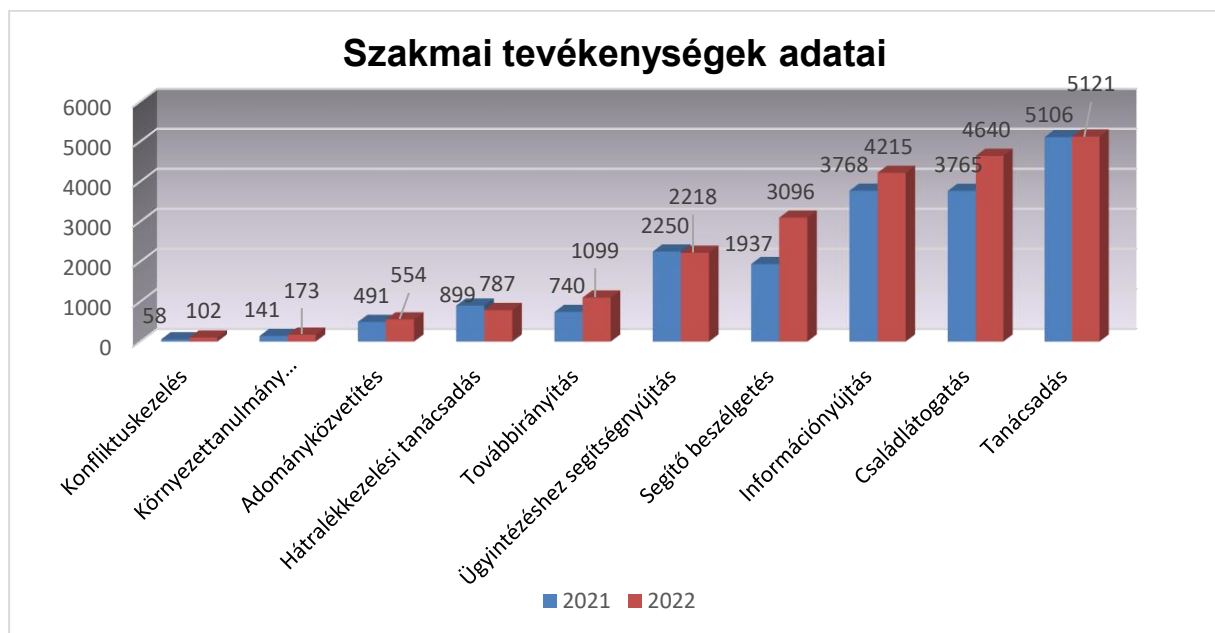
A családsegítők problémához igazított szakmai tevékenységei:

- tanácsadás 5121 alkalommal (2021-ben 5106),
- családlátogatás 4640 alkalommal (2021-ben 3765),
- információnyújtás 4215 alkalommal (2021-ben 3768),
- segítő beszélgetés 3096 alkalommal (2021-ben 1937),
- ügyintézésben való segítségnyújtás 2218 alkalommal (2021-ben 2250),
- tovább irányítás 1099 alkalommal (2021-ben 740),
- hátralékezelési tanácsadás 787 alkalommal (2021-ben 899),
- adományközvetítés 554 alkalommal (2021-ben 491),
- környezettanulmány elkészítésében való közreműködés 173 alkalommal (2021-ben 141).

Lehetőség nyílt jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni, pár- és családterápiás szolgáltatásba való közvetítésre is.

Az előző évhez képest a szakmai tevékenységek alkalmainak száma növekedést mutatott, több ügyfél igényelt segítséget a szolgálattól, ennek következtében a forgalomszám is emelkedett. A Covid korlátozások megszűnésével az ügyfelekkel való személyes kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás intenzívebbé vált.

A személyes kontaktus, illetve a családlátogatások lehetővé tették az ügyfelekkel a segítő beszélgetések megvalósulását, közvetlenebb kapcsolat kialakítását.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a család- és gyermekjóléti központ által készített **egyéni, valamint családi gondozási-nevelési terv** alapján 85 családdal végeztek szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A család- és gyermekjóléti központ esztmenedzsereivel együttműködve a családsegítők 241 fő (123 felnőtt és 118 gyermek) részére nyújtottak az egyéni szükségleteikhez igazított szakmai segítséget.

A gondozott családok életében a leggyakrabban felmerülő problémák:

- a gyermeknevelési (25 család),
- anyagi-megélhetési, lakhatással összefüggő (16 család),
- családi-kapcsolati konfliktus (15 család),
- életviteli (11 család),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (8 család),
- magatartászavar, teljesítményzavar (6 család),
- elhanyagolás (3 család), és
- foglalkoztatással kapcsolatos (1 család)

nehézségek voltak.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás célja a lakossági közüzemi díjhátralékok csökkentése, az adósságproblémával küzdő háztartások problémáinak komplex, a szociális munka eszköztárával történő kezelése.

SZMJV Önkormányzata Közgyűlésének 8/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete 2015. március 1-től a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére települési támogatás keretében nyújt segítséget.

Az adósságkezelési szolgáltatás időtartamát az előzetes, a határozattal rendelkező és az utólagos együttműködés időtartama együttesen képezi.

2022. január 1. – 2022. december 31. között összesen 16 fő rendelkezett adósságkezelési támogatás megállapítására szóló határozattal (2021. évben 25 fő).

Az adósságkezelési szolgáltatás jogosultsági feltételeinek a hátralékkal rendelkezők egy része jövedelmi helyzetük miatt nem tud megfelelni, ezért évről évre tovább csökken az új igénybe vevők száma.

Lakbérhátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 23. §-ának megfelelően történt a szakmai munkavégzés a három vagy annál több havi lakbérhátralékkal rendelkezőkkel a SZOVA Zrt. jelzése alapján.

A szakemberek az ügyfelekkel közösen áttekintették a család élethelyzetét, lehetőségeit, fizetési kapacitásait és az igénybe vehető pénzbeli és természetbeni támogatások körét. A családsegítő az ügyféllel közösen cselekvési tervet készített a fennálló hátralék rendezésére vonatkozóan.

A szakmai munkavégzés 2022-ben 128 főt érintett, mely a 2021-es adatahoz (157 fő) képest csökkenést mutatott. A lakhatás biztosítása és megőrzése érdekében a szakemberek az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival – különösen a közüzemi szolgáltatókkal és a SZOVA Zrt-vel – együttműködve végezték tevékenységüket.

TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat és a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft. között létrejött együttműködési megállapodás -

folyamatos kapcsolattartási kötelezettség vállalása mellett - lehetővé tette a szociálisan rászoruló kliensek számára a hátraléktörlesztést.

A család- és gyermekjóléti szolgálathoz forduló ügyfelek jelentős része anyagi problémával küzdött, emiatt sok esetben nehézséget jelentett számukra a közüzemi számlák fizetése, és hátralékot halmoztak fel.

2022-ben 20 fő (2021. évben 32 fő) **esetében nyújtott segítséget az intézmény a TÁVHŐ díj tartozások rendezésében.**

Az előző évhez képest a szolgáltatást igénybe vevők száma csökkent. Oka, hogy a hátralékkal rendelkezők közvetlenül a szolgáltatóval is köthetnek részletfizetési megállapodást.

A családsegítők a szakmai munkavégzés során életvezetési és háztartásgazdálkodási tanácsadás mellett folyamatosan nyomon követték a lakhatási kiadások befizetéseit.

Szociális szálláson élőkkel történő segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendeletben került bevezetésre a szociális szállás intézménye, mely a kilakoltatással veszélyeztetett családokon kíván segíteni.

A szociális szállás az önkormányzati bérlakásban élő és alacsony jövedelmük miatt a bérlakás fenntartására nem képes, így lakhatásukban veszélyeztetett személyek részére biztosított, szociális szolgáltatásokkal összekapcsolt átmeneti lakhatási forma.

A rendelet elfogadása óta 2022. december 31-ig eltelt időszakban a szociális szállások száma **181 db**, ebből az átminősítettek száma **103 db**, a felajánlottaké **78 db** volt.

A megkötött együttműködési megállapodások száma 153 db, a szálláshasználati szerződések száma **149 db** volt.

Nem írta alá az együttműködési megállapodást: 28 fő.

A 2022. december 31-i állapot szerint:

- szociális szállások száma: **41**,
- érvényben lévő szociális szálláshasználati szerződéssel rendelkező szociális szállások száma: **30**,
 - ebből: az átminősítések száma **13**,
 - a felajánlásoké **17**.
- a háztartások száma 30,
 - ebből: egyszemélyes **12**, család **18**.

A szociális szálláson élők esetében 2022. december 31-ig a következő kimenetek valósultak meg:

- kérte a bérleti jogviszony visszaállítását **59** fő,
- felmondás **6** fő,
- leadta a lakást **8** fő,
- szálláshasználati szerződés nem került meghosszabbításra **32** fő,
- Idősek Otthonába került **4** fő,
- elhunyt **7** fő,
- rendkívüli szociális krízishelyzetére tekintettel átmeneti szállás került kijelölésre **1** fő,
- a szálláshasználati szerződés hosszabbítására vonatkozó javaslat visszavonásra került **1** fő.

Szanálás miatt **4** fő, a szállás minősége miatt **1** fő számára új szociális szállás került kijelölésre.

A szolgáltatás indulása óta 2021. december 31-ig a befizetett hátralékok összege az intézmény kimutatása szerint: 19.842.021,- Ft.

A családsegítők a rendszeres kapcsolattartás során folyamatosan motiválták az ügyfeleket a lakhatással kapcsolatos kiadásaik, meglévő hátralékaik rendezésére. Szükség esetén segítséget nyújtottak a mindennapi életvitelhez.

Krízises átmeneti lakáshasználókkal történő segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 3. §-ában került meghatározásra a rendkívüli krízishelyzet alapján kijelölt átmeneti szállás intézményrendszere.

A helyi rendelet lehetővé tette azon ügyfelek számára, akik lakhatásukat önerőből más módon nem tudták megoldani, hogy kérelmet nyújtsanak be az illetékes iroda felé. Akiknél az adott lakásra történő kijelölés megtörtént, az önkormányzat a szociális szolgáltatóval való együttműködési kötelezettséget írta elő.

2015. év eleje és 2022. december 31. között megkötött szálláshasználati szerződések száma: 402 db.

A kijelölést követően nem fogadta el a lakást: 36 fő, ebből

- 3 fő albérletbe költözött,

- 18 fő a lakóközösség miatt nem kívánt a kijelölt átmeneti szállásba költözni,
- 1 fő szívességi lakáshasználóként maradhatott a lakásban tovább,
- 1 fő hozzátartozó betegsége miatt nem tudta elfoglalni a lakást,
- 1 fő számára két lakást is felajánlottak, egyiket betegség, másikat a lakóközösség miatt nem fogadta el,
- 1 fő számára a felajánlott lakás messzire esett a kérelmező családjának elérhetőségétől,
- 4 fő számára nem felelt meg a felajánlott lakás,
- 3 fő egészségi probléma miatt nem fogadta el a lakást,
- 3 főnek a lakhatási problémái megoldódtak más módon,
- 1 fő az albérletében maradt.

2022. december 31-i állapot szerint a krízises átmeneti szállások száma: 123 db.

Háztartások összesen: 123, ebből egyszemélyes 42, család 81.

A lakások komfortfokozat szerinti bontása:

- összkomfortos: 63,
- komfortos: 47,
- félkomfortos: 2,
- komfort nélküli: 11.

A krízises átmeneti szálláson élők esetében az indulás óta a **következő kimenetek valósultak meg:**

- **bérlővé vált 196 fő,**
- visszaadta a lakást a kezelőnek 37 fő,
- jogcím nélküli lakáshasználó 35 fő,
- kilakoltatásra került sor 3 fő,
- elhunyt 6 fő,
- albérletbe költözött 1 fő,
- idősek otthonába nyert felvételt 1 fő.

A szakmai munkavégzés során a családsegítők az ügyfelekkel közösen cselekvési tervet dolgoztak ki a lakhatási kiadások rendezése, valamint a felmerülő egyéb problémák kezelése érdekében.

Kistérségi feladatellátás

A kistérségi feladatellátás keretében 22 településen vehették igénybe a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a rászorulóknak.

A szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek száma 109, ebből új 45 volt.

Ők összesen **556 alkalommal** kerültek kapcsolatba az intézmény szakembereivel.

Az ellátott családok körében felmerülő problémák típusai:

- egészségügyi problémák (32 esetben),
- családi-kapcsolati konfliktusok (24 esetben),
- gyermeknevelési problémák (15 esetben),
- életviteli problémák (13 esetben),
- magatartászavar és teljesítményzavar (7 esetben)
- anyagi problémák (6 esetben).

A legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- családlátogatás (639 alkalommal),
- tanácsadás (437 alkalommal),
- információnyújtás (123 alkalommal),
- segítő beszélgetés (123 alkalommal),
- ügyintézéshez való segítségnyújtás (86 alkalommal)
- adományközvetítés (43 alkalommal).

A szakemberek 25 esetben környezettanulmányt, 17 esetben konfliktuskezelést végeztek.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal rendszeres volt a kapcsolat, az érintett szakemberekkel több esetkonzultációra, esetmegbeszélésre is sor került.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetésének célja, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek és mihamarabb enyhítésre, megoldásra kerüljenek. A jelzőrendszer szervezése és működtetése alapvetően a család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatkörébe tartozik, ezen belül a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

A tevékenység működtetése a következő fórumokon keresztül történik:

- szakmaközi megbeszélések,

- esetkonzultációk, esetmegbeszélések, esetkonferenciák,
- éves szakmai tanácskozás.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai számára szakmaközi megbeszélések szervezésére került sor, melyek célja a résztvevők feladatainak, jogkörének, szakmai lehetőségeinek, kompetenciájának tisztázása, illetve a jelzőrendszeri tagok együttműködésével kapcsolatos kérdések és a közös munka hatékonyabbá tételének átbeszélése volt.

A 2022-es évben megtartott szakmaközi megbeszélések

Alkalom	Témák	Résztvevők száma
2022.03.03.	A szociális segítők tapasztalatai az óvodákban. Aktuális gyermekvédelmi kérdések.	29 fő
2022.03.25.	A gyermekeink védelmében elnevezésű információs rendszerrel kapcsolatban szerzett tapasztalatok.	27 fő
2022.05.20.	A megváltozott munkaképességgel kapcsolatos tudnivalók, igénybe vehető ellátások.	14 fő
2022.06.17.	A Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézményének feladatai, óvoda- és iskolapszichológiai ellátás, koordináció, tapasztalatcsere.	35 fő
2022.06.24.	Mentális-pszichés zavarokkal küzdő gyermekek lehetőségei Szombathely, illetve Vas megye vonatkozásában. Elérhető terápiás lehetőségek, továbbirányítás.	21 fő
2022.11.18.	A kamaszkor nehézségei, krízisei a családtagok, a segítő és a pszichológus nézőpontjából.	29 fő
2022.11.24.	Tájékoztatás Szombathely város lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez nyújtott rendszeres települési támogatásairól és bérlakás helyzetéről.	14 fő

2022-ben a szakmaközi megbeszéléseken az alábbi észlelő és jelzőrendszeri tagok vettek részt:

- a Szombathelyi járásban dolgozó család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei,
- az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végzők,
- a megyében dolgozó család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársai,
- VMKH Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztály szociális szakértője,
- kórházi szociális munkás, orvos,
- védőnők,

- óvónők,
- a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézményének munkatársai,
- Szombathelyi MJV Polgármesteri Hivatala Szociális és Lakás Iroda irodavezetője,
- VMKH Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály munkatársai,
- Szombathelyi Tankerületi Központ munkatársai,
- az intézmény gondozási csoportjainak munkatársai.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a 2022. évben összesen 45 esetkonferenciát tartottak az egyes esetek kapcsán felmerülő problémák megoldása érdekében, a család, az összes érintett szakember, valamint a család- és gyermekjóléti központ bevonásával. Az esetkonferenciák célja a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése volt.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata, hogy a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 9. § (5) bekezdés alapján minden év február 28-ig **éves szakmai tanácskozást** szervezzen, amelyen – a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatása alapján – átfogóan **áttekinti és értékeli a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer előző éves működését** és szükség esetén javaslatot tesz a működés javítására.

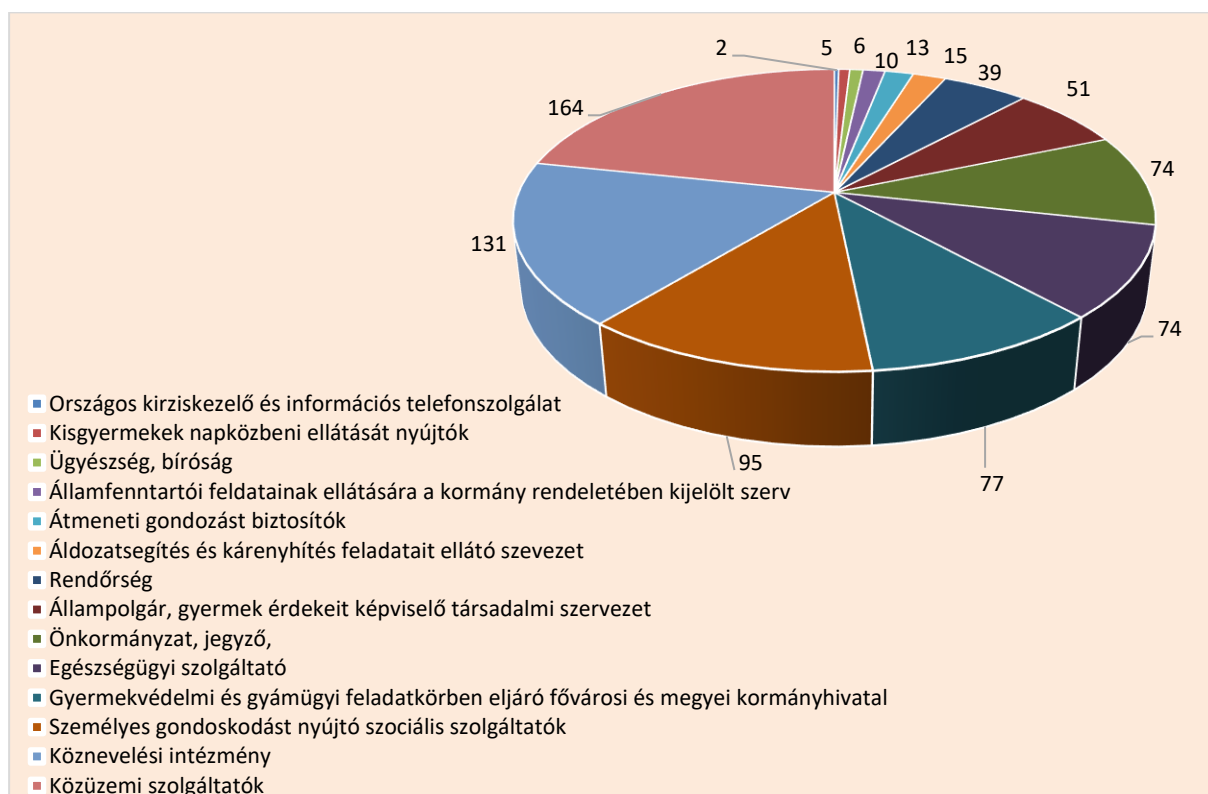
Szombathelyen 2022. február 25-én került megrendezésre a 2021-es évre vonatkozó éves szakmai tanácskozás, a vírushelyzetre tekintettel online formában.

A jelzőrendszeri tagok által kitöltött kérdőívek segítséget nyújtottak az éves szakmai tanácskozás anyagának összeállításában és március 31-ig az éves intézkedési terv elkészítésében.

Az intézkedési terv tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket,
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az észlelő és jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések száma

Szentkirályi Tanoda

2022. első félévében a Szentkirályi Tanodában havonta egy alkalommal kézműves foglalkozás zajlott a városrészen élő gyermekek részvételével.

A programok sikeres megvalósítása érdekében személyes kapcsolatfelvétel történt a Szombathelyi Játéksziget Óvoda óvodapedagógusaival, a népszerűsítésükre a városrész több pontján kihelyezett plakátokon és a közösségi oldalakon került sor.

A résztvevő gyermekek életkora 3 évestől 10 éves korig terjedt. **A 2022-es év során 30 fő vett részt a Tanodai kézműves foglalkozásokon, mely összesen 12 családot jelentett.**

A kézműves foglalkozások igazodtak az évszakok váltakozásához, illetve az ünnepek által nyújtott lehetőségekhez. Tavasszal a farsang, a Húsvéti Ünnepek, illetve az Anyák Napja határozta meg a kreatív foglalkozások témáját.

2022. július 04. és 08. között egy héten át integrált formában **hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek nyári napközis jellegű táboroztatása valósult meg** együttműködve a Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesületével.

A résztvevő 25 fiatal számára kézműves és kulturális programok nyújtottak tartalmas és hasznos időtöltést.

2022. szeptember és október hónapban a programok elmaradtak, mivel a foglalkozások helyszínéül szolgáló épület a leendő bölcsőde építése miatt visszaadásra került a SZOVA használatába.

2022. november hónaptól a foglalkozások helyszíne áttevődött az I. sz. Szakmai Egység Család- és Gyermejköléti Szolgálat Szombathely, Szöllösi stny. 36. szám alatti telephelyére.

A téli hónapokban a Halloween, az advent és a karácsony ünnepekore számtalan lehetőséget nyújtott a gyermekeknek az alkotásra. A résztvevők a csoportfoglalkozások alkalmával meghatározó élményeket szereztek.

A gyermekek aktívan, érdeklődve vettek részt a kreativitást fejlesztő programokon.

A csoportfoglalkozások tematikájának kidolgozása a résztvevők életkori sajátosságainak megfelelően történt, nagy hangsúlyt fektetve arra, hogy a gyerekek megismerjék a kreativitás sikerélményét és felszabadító hatását.

Szabad-tér Ifjúsági Klub

A Szabad-tér Ifjúsági Klub a **koronavírus-járvány miatt két évig zárva tartott**, a 2022-es évben azonban újra megnyitotta kapuit a 10-19 éves fiatalok előtt.

Működtetését az intézmény utcai és lakótelepi szociális munkásai végzik.

A pandémiát megelőző években a klubot nagy aktivitás, élénk közösségi élet jellemezte. Az újranyitással az volt a cél, hogy visszatérjenek a fiatalok, és velük együtt a jó hangulatú foglalkozások, valamint a tartalmas, értékeket közvetítő programok.

A járvány ideje alatt a korábbi klubtagok felnőttek, vagy – életkorukból fakadóan – élethelyzetük, preferenciáik megváltoztak, ezért **2022. március és április hónapjaiban új tagok toborzásán kellett dolgozniuk a klubvezetőknek.**

Elsődleges célként tűzték ki, hogy általános iskola felső tagozatos és középiskolás korú diákok számára kínáljanak tartalmas, közösségépítő programokat, ill. számukra alternatívát a szabadidő hasznos eltöltésére. Ennek érdekében az intézmény óvodai és iskolai szociális segítőinek közreműködésével **felvették a kapcsolatot a Derkovits Gyula Általános Iskola 5-8. évfolyamának osztályfőnökeivel** és osztályfőnöki óra keretében interaktív módon **közel 100 diákkal ismertették meg a Szabad-tér Ifjúsági Klub működését, szolgáltatási palettáját, korábbi programjait.**

A látogatások során nyitottságot tapasztaltak a diákok és a pedagógusok részéről egyaránt. A klub bemutatása mellett igényfelmérést végeztek a fiatalok körében, hogy minél inkább az ő érdeklődési körüknek megfelelő szabadidős lehetőségeket tudjanak az elkövetkező időben kínálni. **Az igényfelmérés eredményeként a sportrendezvények (foci, kosárlabda, kézilabda, röplabda), kirándulások, számháborúval egybekötött szalonnasütés szerepeltek a fiatalok „kívánságlistáján”.** A klubvezetők a további programokat igyekeztek a felmerült igényeknek megfelelően alakítani.

2022. április 26-án újból megkezdte működését a Szabad-tér Ifjúsági Klub az intézmény Kodály Zoltán utcai telephelyén.

2022. április 28-án, a nyitó foglalkozáson 24 fiatal vett részt.

2022-ben 39 fiatal összesen 382 alkalommal vette igénybe a klub szolgáltatásait.

A közösségi tér 2022-ben keddi és csütörtöki napokon 2-2 órában várta az általános és középiskolás diákokat.

A foglalkozások során folyamatosan arra törekedtek a klubvezetők, hogy a fiatalok csellengés helyett hasznosan töltsék szabadidejüket, valamint új alternatívákat ismerjenek meg. A klub szolgáltatási palettáját szervezett programokkal színesítették, melyek által lehetőséget biztosítottak a klubtagok számára a klubon kívüli kötetlen találkozásra, beszélgetésre, közösségépítésre is.

A Szabad-tér Ifjúsági Klub a Szombathely Megyei Jogú Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma rendelkezésére álló pénzügyi keretből 129.000,- Ft támogatást kapott szabadidős programok szervezésére, a klub újrainyitása kapcsán változatos programok megvalósítására.

A keretösszegeből 2022. május-december hónapok között az alábbi programok valósultak meg:

- **Számháború szalonnasütéssel**

2022. május 27-én számháborúval egybekötött szalonnasütésen vettek részt a Derkovits Gyula Általános Iskola 8. évfolyamos diákjai. Az elsődleges cél az volt, hogy egy kötetlen, jó hangulatú, a fiatalok igényeihez igazodó programmal kapcsolatot lehessen teremteni a célcsoporttal és népszerűsíteni lehessen körükben a Szabad-tér Ifjúsági Klub szolgáltatásait.

- **Szabad-tér Focitorna**

2022. június 21-én hagyományteremtő szándékkal Focitorna megszervezésére került sor a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai számára a Sportligetben. A

program célja egyrészt a fiatalok megszólítása volt a sportolási lehetőséggel, másrészt a klub szolgáltatásainak népszerűsítése az ifjúság körében.

Az eseményen 16 fiatal 3 csapatra bontva küzdött meg a Vándorserlegért. Izgalmas körmérkőzésekkel dőlt el a kupa és az érme sorsa, melyekért a következő évben ismét harcba szállhatnak a csapatok.

- **Lovasterápia**

2022. augusztus 05-én csapatépítő céllal lovas foglalkozáson vettek részt a fiatalok Balogunyomban, az Unicornis Egészségforrás Alapítványnál. A közös időtöltés e formája a résztvevő fiatalok egymással való kapcsolatainak erősítését szolgálta, miközben életre szóló élménnyel gazdagodtak.

- **Maradj egészséges!**

2022. október 11-én a lelki egészség világnapja alkalmából zajlott program „Maradj egészséges!” címmel a Szabad-tér Ifjúsági Klubban. A Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda munkatársai interaktív játékok segítségével olyan – a lelki egészséget befolyásoló – tényezők fontosságáról beszélgettek a fiatalokkal, mint az önbizalom, vagy a belső érzések feldolgozása.

- **Szabad-tér Bowling**

2022. november 18-án a Szabad-tér Ifjúsági Klub fiataljai közös bowlingozáson vettek részt. A szervezők a klubon kívül kívántak lehetőséget biztosítani a fiataloknak az egymással való találkozásra, beszélgetésre.

- **Karácsonyi ajándékkészítés és fotózás a Szabad-tér Ifjúsági Klubban**

2022. december 13-án Gálovics Gábor portréfotós volt a Szabad-tér Ifjúsági Klub vendége. Gábor közreműködésével karácsonyi fotósorozat készült a fiatalokról. A foglalkozás elején közös karácsonyfa díszítés zajlott, majd igazi fotóstúdióvá alakult át a klub. A fiatalok betekintheztek a kulisszák mögé, megfigyelhették, hogyan zajlik a karácsonyi fotózás a fotográfus szemszögéből. 2022. december 20-án kézműves karácsonyi díszek készítésével folytatódott az ünnepekre való készülődés. Az apróságok alkotása közösségépítő erővel hatott a fiatalokra. Beszélgetés zajlott a karácsonyról, valamint arról, hogy ki-ki a saját családjával hogyan várja az ünnepet.

További megvalósult programok:

- **Kirándulás a Kőszegi-hegységben**

2022. július 19-én a Szabad-tér Ifjúsági Klub szervezésében 10 fiatal kirándult a Kőszegi-hegységben. Kőszegről kisvasúttal utaztak a Jávor kútig, majd gyalogosan folytatták útjukat. A túraútvonal a Szent-Vid kápolnát érintve Velemig vezetett, majd ismét a dottózásé volt a főszerep. A hegység közelében található, családias hangulatú településeken keresztülhaladva érkeztek vissza a fiatalok a kőszegi vasútállomásra. A nyári kánikula ellenére az esemény remek lehetőséget kínált a kikapcsolódásra, beszélgetésre és a természet csodáinak megismerésére.

- **Halloween**

Az esemény alkalmából kvízzel, vetélkedővel, jelmezversennyel és közös játékkal várták a klubvezetők a fiatalokat, akik lelkesedésükkel, jókedvükkel, nyitottságukkal igazi halloween-i hangulatot varázsoltak a közösségi térbe.

- **Mikulásváró**

2022. december 06-án a Mikulásváró program megszervezésével Szent Miklós püspök több évszázadra visszatekintő hagyományának és szellemiségének közvetítését tűzték ki célul a klub vezetői. Kahoot-kvíz segítségével rengeteg érdekességet tudtak meg a fiatalok Szent Miklós püspök életéről, valamint a Mikulás országoként eltérő ünnepléséről. A foglalkozás végén 1-1 Mikulás csokit kaptak ajándékba a résztvevők.

- **Évzáró parti**

2022. december 30-án meghosszabbított nyitva tartással várta a Szabad-tér Ifjúsági Klub a fiatalokat, hogy egy önfeledt, társasjátékkal és csocsó-partival tarkított foglalkozás keretében, méltó módon búcsúztassák az óévet.

A Szabad-tér Ifjúsági Klub népszerűsítését célzó kitelepülések:

Az év során a klub népszerűsítése érdekében több alkalommal vettek részt városi rendezvényeken a klub vezetői.

A Kábítószer-ellenes világnap alkalmából 2022. június 26-án SzMJV Kábítószer Egyeztető Fóruma biztosított lehetőséget arra, hogy a klub szolgáltatásai bemutatásra kerüljenek.

2022. augusztus 19-én a klub vezetői részt vettek a SzentKirály Napokon is, ahol tájékoztató anyagokkal, színezőkkel, játékokkal várták az érdeklődő gyermekeket, fiatalokat, családokat.

2022. október 15-én a VMSzC Oladi Technikum 9-10. évfolyamos diákjainak került bemutatásra a Szabad-tér Ifjúsági Klub, valamint kötetlen beszélgetés során a fiatalok beszélhettek az őket érdeklő témákról, ötleteket adva a klubvezetőknek programjaik szervezéséhez.

10. Család- és gyermekjóléti központ

A Család- és Gyermejjóléti Központ Szombathely városban, valamint a szombathelyi járás területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében.

Az illetékességi területéhez tartozó településekre kiterjedően biztosítja a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásait, valamint ellátja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet. A központ **fogyatékosságügyi tanácsadói** a megye területén látják el feladataikat.

A szakmai tevékenységet esetmenedzserek és tanácsadók végzik.

Munkavégzésük során részt vesznek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedések előkészítésében**, majd a döntést követően, az érintett családoknál **szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.**

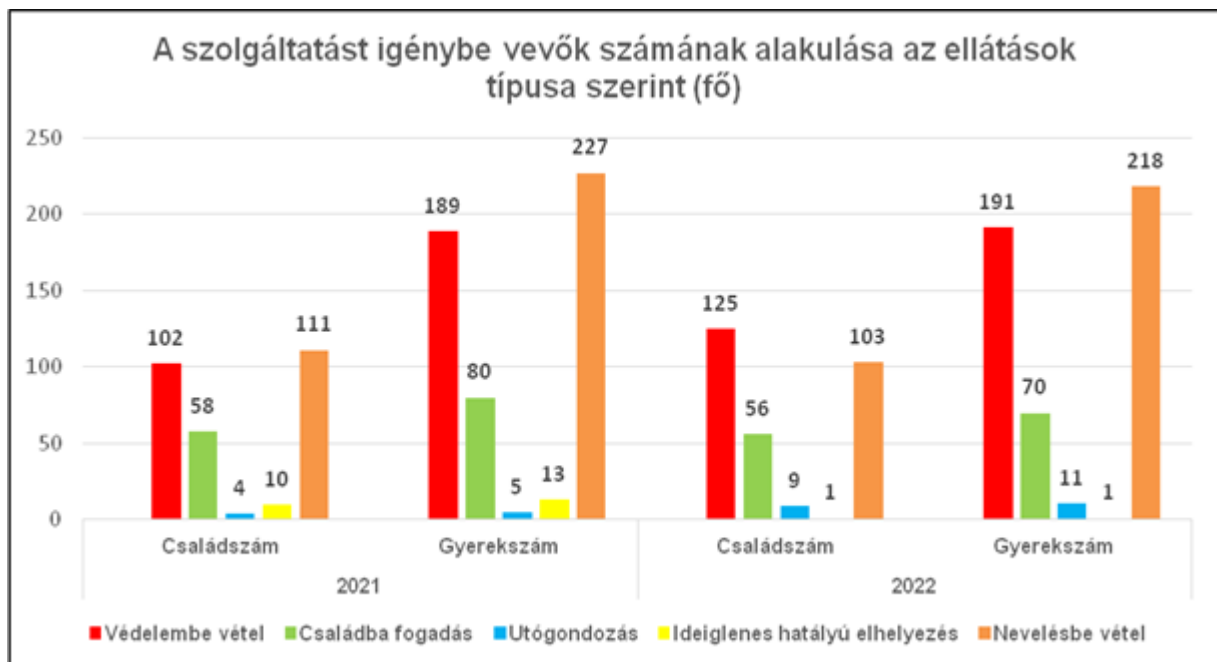
A tavalyi évben a koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet megszűnését követően a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásainak igénybevétele (pl. a kapcsolattartási ügyelet, pszichológiai tanácsadás, családterápia stb.) ismét **személyes megjelenéssel volt biztosítható.**

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó alapfeladatok ellátását (családokkal, szakemberekkel való kapcsolattartás, tárgyalásokon való részvételek, esetmegbeszélések, esetkonferenciák összehívása, környezettanulmány készítése stb.) pedig fokozott óvatossággal, de már szigorú óvintézkedések elrendelése nélkül végezték az esetmenedzserek.

Az év során mind az alapfeladatok ellátása, mind a speciális **szolgáltatások igénybevétele folyamatosan biztosított volt.**

A család- és gyermekjóléti központ tevékenysége 2022-ben 491 gyermekre és 294 családra (2021-ben 514 gyermek, 287 család) terjedt ki.

Az ellátott gyermekek, ill. családok legnagyobb arányban védelembe vételben, valamint nevelésbe vételben részesültek. Ebben változás nem tapasztalható az előző évhez képest. (1.ábra)

1. ábra

Az ábrából megállapítható, hogy a **védelembe vétel tekintetében** mind a családszám, mind a gyermekszám esetében **emelkedés tapasztalható** a megelőző évhez képest. A **nevelésbe vett gyermekek száma csökkent**, ami egyrészt magyarázható a nagykorúság elérésével, esetlegesen a gyermekek örökbefogadásával, vagy a családból való kiemelés alapjául fennálló problémák megszűnésével.

Ez utóbbit alátámasztja az utógondozott gyermekek számának növekedése is.

A család- és gyermekjóléti központ 2022-ben 174 esetben (2021-ben 196) tett javaslatot hatósági intézkedésre, ebből az elutasított javaslatok száma 8 (2021-ben 6) volt.

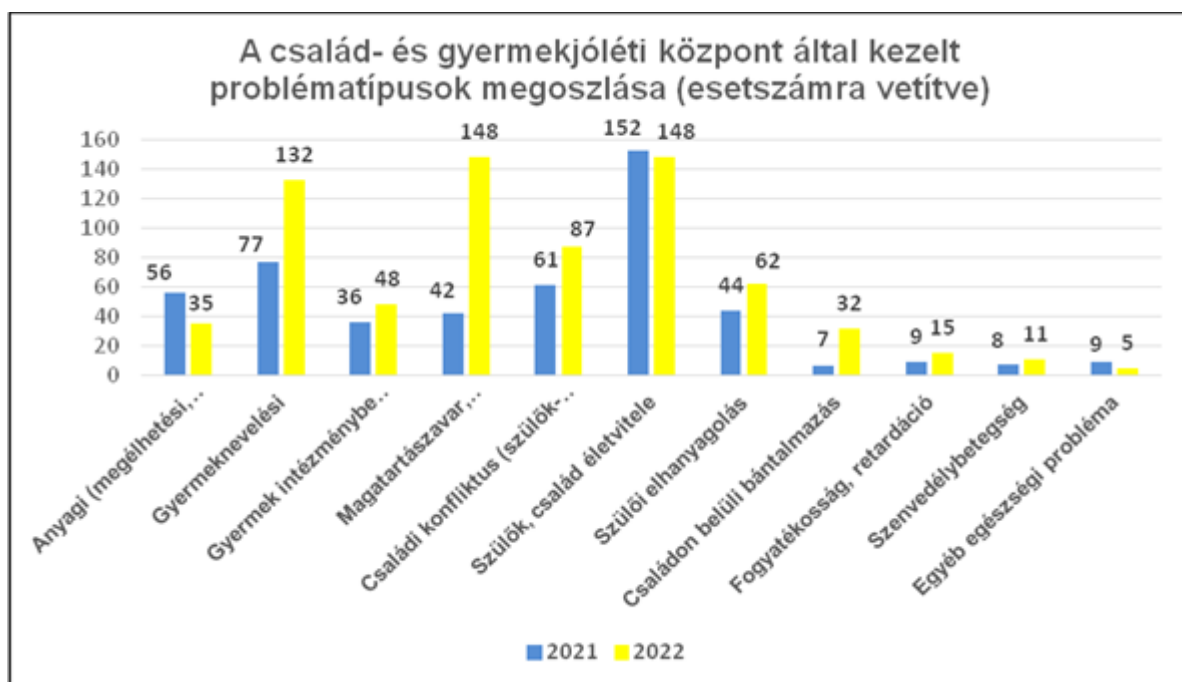
A család- és gyermekjóléti központtal kapcsolatban álló családokkal végzett szociális segítő munka indokoltságát – a szociális szakemberek tapasztalata szerint – **egyre súlyosabb és összetettebb problémák** alapozzák meg.

A legjellemzőbb problémák:

- a szülők, család életvitele (**2022-ben 148 eset**, 2021-ben 152),
- a gyermeknevelési probléma (**2022-ben 132 eset**, 2021-ben 77),
- a családi konfliktus (**2022-ben 87 eset**, 2021-ben 61 eset),
- a magatartás- és teljesítményzavar (**2022-ben 148 eset**, 2021-ben 42 eset),
- a szülői elhanyagolás (**2022-ben 62 eset**, 2021-ben 44),
- az anyagi problémák (**2022-ben 35 eset**, 2021-ben 56) valamint,
- **a családon belüli bántalmazás (2022-ben 32 eset 2021-ben 7) volt.**

Kisebb arányban előfordult gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, fogyatékoság, egyéb egészségügyi problémák, valamint szenvedélybetegség is.

Az adatokból kiderül, hogy a megelőző évhez képest szinte valamennyi problémátípusnál emelkedés figyelhető meg. Csökkenés az anyagi, megélhetési, lakhatási problémák, valamint a szülők, család életviteli problémái esetében tapasztalható. (2.ábra)

2.ábra

Az elmúlt év során, csakúgy, mint 2021-ben, a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereinek és tanácsadóinak **legjellemzőbb szakmai tevékenysége a** (pl. az információnyújtást, tanácsadást, segítő beszélgetést, ügyintézésben segítségnyújtást is magába foglaló) **szociális segítő tevékenység volt** (2022-ben 4000 eset, 2021-ben 4126 eset).

Viszonylag magasabb számban előforduló tevékenységek:

- az esetkonzultáció (2022-ben 1264 eset, 2021-ben 1251 eset),
- a családlátogatás (2022-ben 973 eset, 2021-ben 851 eset),
- a pszichológiai tanácsadás (2022-ben 1000 eset, 2021-ben 849 eset) és
- a kapcsolattartási ügyelethez kapcsolódó tevékenységek (2022-ben 1191 eset, 2021-ben 1563 eset).

Az adatokból kiderül, hogy a tavalyi évben az esetkonzultáció, a pszichológiai tanácsadás és a családlátogatás esetében emelkedés tapasztalható, míg a többi tevékenység vonatkozásában kismértékű csökkenés figyelhető meg. (3.ábra)

3. ábra

Az esetmenedzserek a feladatellátás során segítették **a hatósági intézkedéssel érintett gyermek és családja problémáinak kezelését**, koordinálták a problémák megoldására irányuló feladatok ellátását, szükség szerint szociális segítő tevékenységet végeztek, együttműködve a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munkavégzés során **feltárták** a családi működési zavarokat, az egyes egyént és a családot érintő problémákat és **hozzárendelték** ezekhez a megoldási

alternatívákat. Feltérképezték és mozgósították a család természetes és mesterséges támaszait, mobilizálták erőforrásait. Rendszeresen **értékelték** az eltelt idő alatt végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazták a további irányokat.

Az esetmenedzserek a **család köré szociális védőhálót építettek**, ennek keretében rendszeresen kapcsolatot tartottak az esetkezelésbe bevont szakemberekkel, akikkel közösen meghatározták a család helyzetének javítása érdekében szükséges lépéseket és feladatokat.

Az esetmenedzserek a szociális segítő tevékenység ellátása és koordinálása keretében részt vettek **hivatalos ügyek intézésében, védelembe vételi és felülvizsgálati tárgyalásokon, elhelyezési értekezleteken.**

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódóan **környezettanulmányokat készítettek.**

A gondozott családokkal kapcsolatban álló szakemberek részvételével **esetkonferenciákat szerveztek, esetmegbeszéléseket, esetkonzultációkat tartottak.**

A szolgáltatást igénylőknek lehetőséget biztosítottak a központ által nyújtott **speciális szolgáltatások (jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni-, pár- és családterápia) igénybevételére.**

Az esetmenedzserek a gondozott családokkal kapcsolatban álló **jelzőrendszeri tagokkal rendszeresen tartották a kapcsolatot**, esetmegbeszélések, esetkonzultációk formájában.

Az **együttműködés** hatékony volt a gyermekvédelmi rendszer más tagjaival, a **gyámhivatallal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal és a gyermekvédelmi szakellátással is.**

A szakmai munkavégzés során felmerülő dilemmák feloldása és a kiegészítés megelőzése érdekében az esetmenedzserek 2022-ben **6 alkalommal vettek részt szupervízió**n.

Esetmenedzserei tevékenység a szombathelyi járásban

A család- és gyermekjóléti központ Szombathelyen kívül a **szombathelyi járáshoz tartozó 39 településen biztosítja a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a speciális szolgáltatásokat.**

2022-ben összesen 78 gyermek és 55 család (2021-ben 70 gyermek, 48 család) vette igénybe a szolgáltatást. A járási települések tekintetében a gyermekszámban és a családszámban is emelkedés volt tapasztalható a megelőző évhez képest.

A kezelt problémák:

- szülők, család életviteléből adódó probléma (2022-ben 18 eset, 2021-ben 23),
- gyermeknevelési problémák (2022-ben 16 eset, 2021-ben 8 eset),
- szülői elhanyagolás (2022-ben 17 eset, 2021-ben 11),
- családi konfliktus (2022-ben 13 eset, 2021-ben 8).

Kiseb arányban fordult elő magatartászavar, teljesítményzavar, gyermeknevelési probléma, valamint szenvedélybetegség.

Az adatokból megállapítható, hogy a szülők, család életviteli problémáinak kivételével valamennyi probléma esetében emelkedés volt tapasztalható a megelőző évhez képest.

Az esetmenedzserek által végzett legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- szociális segítő tevékenység (2022-ben 515, 2021-ben 742),
- családlátogatás (2022-ben 230, 2021-ben 284).

A szakmai munkavégzés során a településekre kijáró esetmenedzserek ellátták a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat és elősegítették a központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételét.**

Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ **koordinálta a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját.**

A család- és gyermekjóléti szolgálatok számára - igény szerint - **szakmai támogatást nyújtott** a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozások szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához. **Összegyűjtötte** a települések jelzőrendszeri felelősei által készített **helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.**

A szakmai tevékenységhez tartozó feladatok ellátását, illetve koordinálását a **járási jelzőrendszeri tanácsadó végezte.**

A feladatellátás során 2022-ben 7 alkalommal (2021-ben 8 alkalom) vett részt a járási jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi megbeszélésen, éves tanácskozáson pedig 8 alkalommal (2021-ben is 8 alkalom).

Valamennyi család- és gyermekjóléti szolgálat elkészítette és a központ számára megküldte az éves jelzőrendszeri intézkedési tervét, melyek elkészítésében a központ munkatársai igény szerint segítséget nyújtottak.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésével kapcsolatos problémát egy család- és gyermekjóléti szolgálat sem jelzett.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása

A feladatellátás keretében az esetmenedzserek tájékoztatták a szolgálatokat a központ által nyújtott szolgáltatásokról, az azokat érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

A szakmai támogatás érdekében a család- és gyermekjóléti központ havi rendszerességgel, minden hónap utolsó péntekén biztosított lehetőséget a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára esetmegbeszélésre. Ezt 2022-ben egyetlen alkalommal sem vették igénybe a szolgálatok, **rendszeres volt viszont a napi, heti szintű esetmegbeszélés, konzultáció, elsősorban telefonon, indokolt esetben személyesen is, a szolgálatok által ellátott településeken.**

A szakmai munka elősegítése, a közös szakmai álláspont kialakítása érdekében gyakoriak voltak a **közös családlátogatások** a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel.

A szakmai munka során megjelenő döntéshozatalok elősegítése érdekében a járási jelzőrendszeri tanácsadó bár kisebb számban, de rendszeresen részt vett (2022-ben 54, 2021-ben 60 alkalommal) a szolgálatok által szervezett esetkonferencián.

Pszichológiai tanácsadás

A speciális szolgáltatást 2022-ben 136 fő, 1000 alkalommal, míg 2021-ben 124 fő, 849 alkalommal vette igénybe.

A tanácsadást 2 fő pszichológus nyújtotta.

Az ügyfelek által megfogalmazott legjellemzőbb problémák

- pszichés panaszok,

- szorongásos tünetek,
- hangulatzavarok,
- gyermek viselkedési problémái, teljesítményzavarai.

A problémák megoldása érdekében a szakemberek **pszichológiai vizsgálatokat** végeztek, valamint **tanácsadásban** részesítették a hozzájuk fordulókat. Szükség esetén az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival (óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat, területi gyermekvédelmi szakszolgálat) is történt **konzultáció és információcsere a szakemberek részéről.**

Az intézményen belül rendszeresek voltak az esetkonzultációk a pszichológusok és a családsegítők, illetve az esetmenedzserek között.

Az eredmények között megemlíthető, hogy a pszichológiai kezelések hatására az **ügyfelek pszichés állapota javult, a gyermekek tünetei csökkentek, enyhültek** vagy megszűntek, a **szülő-gyermek kapcsolat fejlődött.**

Egyéni, pár- és családterápia

A szolgáltatás célja volt, hogy minél több családot és egyént **hozzásegítsen életük rendezéséhez, ill. családi kapcsolataik megóvásához, a válások megelőzéséhez.**

A **kontextuális családterápia** a családot olyan működő egységként tekinti, amelyben bármely családtag problémája az egész családi rendszer bevonásával és aktív közreműködésével oldható meg.

A terapeuta elősegítette, hogy az egyén, ill. a család mozgósíthassa erőforrásait, bővíthesse problémamegoldó készségeit.

A terápia hozzájárult a viselkedés megváltozásához, a család, az egyén érzelmi megerősödéséhez. Így működött ez akkor is, ha minden ülésen minden családtag nem volt jelen. A „jelenlévők” viselkedés változása vonta maga után a többiek változását.

A családterapeuta 2022-ben a következő problémák kezeléséhez nyújtott segítséget:

- házassági krízis,
- generációs problémák,
- válás, kapcsolati gondok,
- pszichés panaszok,
- egyedüllét,
- gyermeknevelés,
- kapcsolattartási nehézségek,

- teenager krízishelyzet,
- pszichiátriai betegség,
- gyász feldolgozás.

A szakmai munkavégzés során célzott és hatékony segítséget kaptak az igénybe vevők a fennálló problémáik kezeléséhez.

A 2022. évben összesen **47 család (2021-ben 59 fő) 211 alkalommal vett részt a családterápiás üléseken.**

Az érintett családtagok száma megközelítette a 200-at.

Egyéni terápián, ill. konzultáción, családkonzultáción, család, ill. házasságterápián, szülő-gyermek mediáción 47 fő, 143 alkalommal (2021-ben 37 fő, 92 alkalom), teenager konzultáción 1 fiatal, 22 alkalommal (2021-ben 8 fiatal, 24 alkalom) vett részt. Mentálhigiénés gondozásra 11 fő esetében 46 alkalommal (2021-ben 10 fő, 66 alkalom) került sor.

Az egyének/családok **pozitív visszajelzést adtak a terapeutának az ülések után,** szívesen vettek részt a találkozásokon.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy általában komolyan vették a feladatokat és a megkötött egyezséget.

Örvendetes, hogy olyan család is eredményesnek ítélte az együttműködést, akik már korábban (más intézményben) részt vettek hasonlóan, de nem érezték hasznosnak.

Az ülésekről és az esetmegbeszélésekről a terapeuta feljegyzéseket készített, amelyek tartalmazzák az ülésen történeteket, a szerződést és a feladatokat is, valamint ezek végrehajtását, a bekövetkező változásokat vagy nehézségeket.

A családsegítőkkal, valamint az esetmenedzserekkel 28 esetmegbeszélés/konzultáció történt, a terapeuta 3 alkalommal vett részt esetkonferencián.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja: a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, **csellengő gyermekek segítése,** akik magatartásukkal a saját testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésüket veszélyeztetik; a lakóhelyéről önkényesen eltávozó ellátás és **felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése,** szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Fő cél: olyan **bizalmi viszony** kialakítása a fiatalokkal, amely lehetővé teszi, hogy **a fiatalok megnyíljanak a szakemberek előtt**, felismerjék problémáikat, valamint abban **ne féljenek segítséget kérni**.

A tevékenységgel szorosan összefügg az intézmény közösségi tereinek népszerűsítése a célcsoport körében, hogy a fiatalok legyenek tagjai egy összeszokott közösségnek, hasznos, tartalmas és személyiségépítő élményeket éljenek át együtt. Az intézmény utcai és lakótelepi szociális munkásai alapfeladataik ellátása során felkeresték a megyeszékhely azon területeit, ahol kapcsolatba kerülhettek a szolgáltatással érintett célcsoporttal, vagy ahol gyerekek, fiatalok felügyelet nélkül tartózkodhattak, esetleg deviáns magatartást tanúsíthattak.

Szükség szerint, egy-egy eset kapcsán konzultáltak a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel.

A 2022-es évben az **utcai szociális munkások összesen 39 fiatallal, 382 alkalommal (2021-ben 92 fiatallal, 92 alkalommal) kerültek kapcsolatba** az intézményen kívüli és az intézmény keretein belül működő Szabad-tér Ifjúsági Klubban végzett tevékenységük során.

A 2022-es év során nem érkezett írásos jelzés az utcai és lakótelepi szociális munkásokhoz és ők sem tapasztaltak jelzést és intézkedést igénylő esetet.

Az intézmény V. számú Szakmai Egységében működő Szabad-tér Ifjúsági Klub újrainyitásához, a fiatalok megszólításához és a közösségépítéshez kapcsolódó feladatok kerültek előtérbe, azonban a munkavégzésben továbbra is jelen volt az iskolaidőben, vagy iskola után csellengő gyermekek, fiatalok felkutatása.

Májusban **tapasztalatcsere** céljából felvették a kapcsolatot a **győri Család- és Gyermekjóléti Központ utcai és lakótelepi szociális munkásaival, látogatást tettek** a győri intézménybe, megismerték a helyi munkavégzés sajátosságait, fókuszait, valamint a közösségi terek működését.

Az utcai és lakótelepi szociális munkások folyamatosan azon dolgoztak, hogy - a koronavírus járvány miatti lezárást követően - a Szabad-tér Ifjúsági Klubba újra aktív élet költözzön. Ennek érdekében márciusban és áprilisban a Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola közel 100 diákjának (5-8. évfolyam) interaktív módon mutatták be a Klub szolgáltatásait, korábbi programjait.

Emellett igényfelmérést végeztek a fiatalok körében, hogy minél inkább az ő érdeklődési körüknek megfelelő szabadidős lehetőségeket tudjanak felkínálni.

Október hónapban a Vas Megyei Szakképzési Centrum Oladi Technikum 9-10. évfolyamos diákjainak került bemutatásra a Szabad-tér Ifjúsági Klub, valamint beszélgettek a diákokkal az érdeklődési köreikről, a közösségi terek létjogosultságáról és a benne rejlő lehetőségekről.

Az utcai és lakótelepi szociális munkások az év során kirándulásokat, közösségépítő programokat szerveztek, sport és kézműves foglalkozásokat tartottak, valamint a Klub népszerűsítése érdekében több alkalommal települtek ki a város különböző rendezvényeire.

Kórházi szociális munka

A szolgáltatás célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő **anyának és gyermekének segítése**, a gyermekosztályon a **gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése**, majd a szükséges intézkedések megtétele, valamint a **pszichiátriai és a rehabilitációt végző kórházi osztályokkal való együttműködés**.

Az intézmény a Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja a szolgáltatást.

A család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkát ellátó esetmenedzserének feladata a **tanácsadás, információszolgáltatás és a konzultáció biztosítása** minden érintett fél számára.

2022-ben, csakúgy, mint a megelőző évben, a család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkával foglalkozó esetmenedzsere **a kórház szociális munkatársaival közösen dolgozott** azon, hogy a problémával érintett családok helyzete rendeződjön.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a kórházi szociális munkát végző esetmenedzser által biztosított információnyújtás, tanácsadás segíti az egészségügyi személyzet munkáját azzal, hogy **támponatot nyújt a betegek nem egészségügyi jellegű problémáinak megoldásában, az elhanyagolás és a veszélyeztetettség megszüntetésében**.

A kórházi szociális munka 2022-ben 15 főt (2021-ben 6 főt) érintett.

Kapcsolatügyelet

A speciális szolgáltatás célja és feladata a **válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése**, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése, a kapcsolattartáshoz semleges helyszín biztosítása.

A célcsoport jelentős részét azok a szülők képezik, akik már külön élnek, és **akut konfliktust jelent a különélő gyermekükkel történő kapcsolattartás**. Esetenként még nincs hatósági döntés a kapcsolattartásról, vagy ha van, az nem annak megfelelően működik. A mediáció módszerével nyugodt körülmények között az igénybe vevőket segíteni tudják a szakemberek a kapcsolattartás szabályainak közös kialakításában.

A Kapcsolatügyelettel 2022-ben 53 család és 81 gyermek állt kapcsolatban (2021-ben 56 család és 81 gyermek). A megelőző évhez képest a számadatok minimális csökkenést mutatnak az igénybevétel tekintetében.

Az év során 2 olyan család volt, akik információt, időpontot kértek a mediátoroktól, de végül esetükben személyes találkozásra már nem került sor.

2022-ben 29 család jelentkezett új esetként a szolgáltatásban, amely 41 gyermeket érintett (2021-ben 23 család, 31 gyermek). Az **új esetek** tekintetében, a családszámban és gyermekszámban **kismértékű növekedés** tapasztalható a 2021-es évhez képest.

Az év során 18 családnál került sor 21 mediációs ülésre, amelyből 7 esetben végül nem került sor megállapodás megkötésére.

Az új esetekből 8 családnál nem történt meg a másik szülővel az első interjú, ezért a mediációs folyamat megszakadt.

Az év során befejezett mediáció 6 család esetében történt.

A szolgáltatást igénybe vevő 53 családból:

- 20 család önállóan,
- 9 család a Gyámhatóság,
- 13 család a Bíróság,
- 11 család a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ közreműködésével kereste meg az intézményt.

A Szombathelyi Járás területéről 7 család (12 gyermek) fordult a Kapcsolatügyelethez.

A Gyámhatóság által szabályozott kapcsolattartásból 1 család esetében (2 gyermek) magasabb szintre lépett a kapcsolattartás, ami azt jelenti, hogy a felügyelt kapcsolattartást a mediátorok javaslatára a hatóság segített láthatásra változtatta.

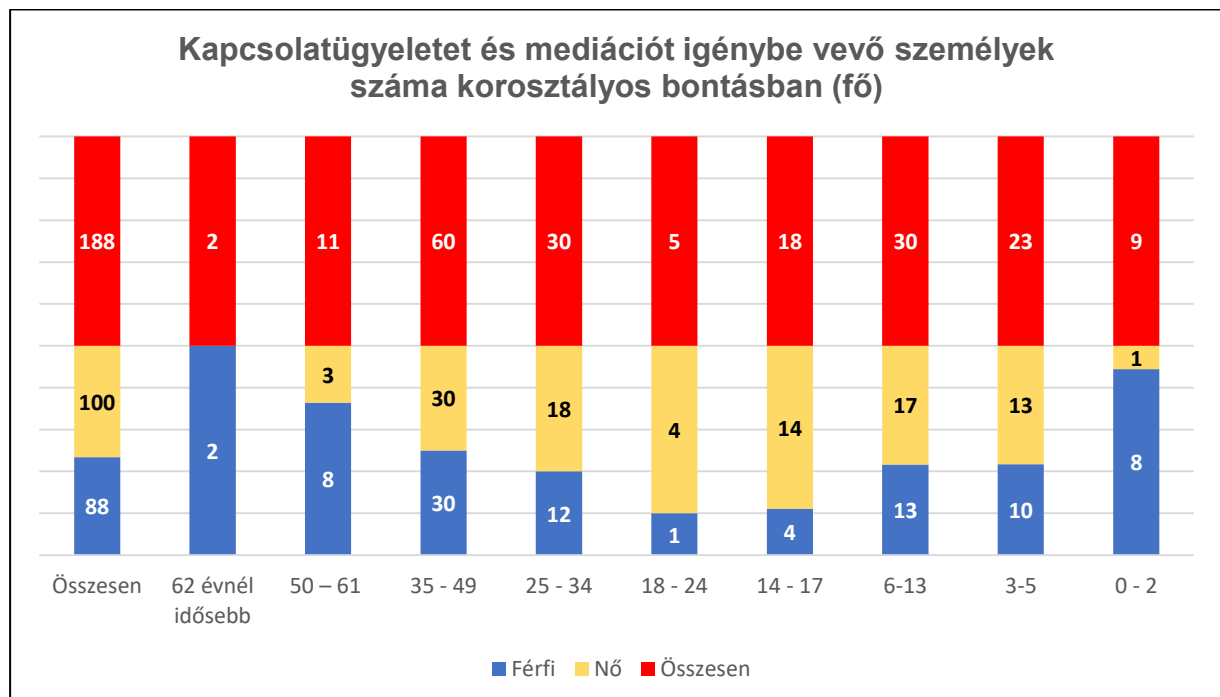
1 család esetében (1 gyermek) a láthatást az édesapa mondta fel.

A Bíróság által szabályozott kapcsolattartásból:

- 1 családnál a láthatás a gyermek nagykorúságával megszűnt,
- 1 család esetében mediációs eljárás keretében sikerült a szülői láthatást az intézményen kívül lebonyolítani, emiatt a család már nem szorul a mediátorok segítségére,
- 1 család esetében a szülői megállapodás elkészült, de a szülők nem jelentek meg az intézményben a láthatás időpontjában,
- 3 család esetében a bíróság által szabályozott láthatás nem valósult meg, mivel az egyik szülő nem vette fel a kapcsolatot a mediátorokkal.

A kapcsolattartás segítését 23 család (34 gyermek) 225 alkalommal - hatóság (Bíróság, Gyámhatóság) javaslatára - vette igénybe.

A 2022. évben a kapcsolatügyeletet és/vagy a mediációt összesen 188 fő vette igénybe, ennek korosztályos bontását mutatja az alábbi ábra és táblázat (4. ábra, 1. táblázat)

4. ábra

Kapcsolatügyeletet és mediációt igénybe vevő személyek száma korosztályos bontásban (fő)										
	0 - 2	3-5	6-13	14 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 49	50 – 61	62 évnél idősebb	Össz.
Férfi	8	10	13	4	1	12	30	8	2	88
Nő	1	13	17	14	4	18	30	3	0	100
Össz.	9	23	30	18	5	30	60	11	2	188

1. táblázat

2022-ben 66 munkanapon (kedd és csütörtök), valamint, 44 alkalommal szombaton fogadott családokat az ügyelet, melynek havonkénti alakulását mutatja az alábbi táblázat. (2. táblázat)

Hónap	Kedd - Csütörtök			Szombat		
	alkalom	család-szám	gyerek-szám	alkalom	család-szám	gyerek-szám
Január	6	8	10	3	10	16
Február	6	8	10	4	14	26
Március	7	8	9	4	14	23
Április	1	2	4	4	12	19
Május	3	2	4	4	15	24
Június	4	5	9	4	12	21
Július	2	2	2	5	16	26
Augusztus	5	12	19	1	5	7
Szeptember	9	19	25	4	15	30
Október	8	20	34	5	18	30
November	7	15	27	3	15	24
December	8	18	29	3	16	28
Összesen	66	119	182	44	162	274

2. táblázat

A szülői kapcsolattartás fejlődését semleges helyszínnel 2 családnál 9 alkalommal, az átadás/átvétel megszervezésével 1 családnál 3 alkalommal segítették a szakemberek. A nagyszülői és egyéb hozzátartozói kapcsolattartásra 3 családnál 25 alkalommal került sor.

Hatóság által elrendelt **felügyelt kapcsolattartás 62 alkalommal zajlott.**

Az év során 8 család esetében készült „Kapcsolatügyeleti tapasztalatok” című összefoglaló, összesen 9 alkalommal, amelyekkel a bíróság, gyámhatóság munkáját segítették a mediátorok.

A Kapcsolatügyelet munkatársai havi rendszerességgel tartottak eszmegbeszélést és az év során hat alkalommal szupervízióon vettek részt.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy **egyre gyakrabban** jelennek meg a Kapcsolatügyeleten és/vagy a mediációban olyan családok, ahol a szülők, ill. a szülők-nagyszülők között **mély családi konfliktus van** a háttérben. Emiatt a hatóság által az ügyeletre szabályozott **esetek kigondozása is nagyobb nehézségekbe** ütközik.

A másik csoportba azok a családok tartoznak, ahol a bíróság korábban a Kapcsolatügyelet igénybevétele nélkül szabályozta a külön élő szülő kapcsolattartását gyermekével/gyermekével, de a **kapcsolattartásra jogosult szülőnél valamilyen veszélyeztető helyzet vagy hatás alakult ki, ill. érte a gyermeket**, és ennek következményeként a **gondozó szülő kérte a látogató szülő kapcsolattartásának megvonását, vagy korlátozását**.

Ezekben az esetekben a **történetek feltárására** irányuló vizsgálatok (rendőrségi, pszichológiai) **hosszadalmasak**, és bár a korlátozás fél, maximum egy évre szól azonban a kapcsolatügyi munkatársak/mediátorok tapasztalata szerint **egy évet meghaladón is jelen vannak az ügyeleten a családok**.

A hosszú éveken át Kapcsolatügyeleten történő találkozás nem erősíti, hanem gyengíti a gyermek és szülő, gyermek és nagyszülő kapcsolatát.

A fokozatosság elvét figyelembe véve **fontos lenne, hogy 1 maximum 2 év alatt kigondozhatóak legyenek a Kapcsolatügyi szolgáltatásból az adott családok**.

Ez hosszú távon segítené a családok helyzetének rendeződését.

A mély konfliktusok, ellentétek, egymás iránt érzett sérelmek feloldása érdekében több esetben **segítséget nyújthatna a felek terápiás, pszichológus szakember általi kísérése**.

A tapasztalatok szerint Kapcsolatügyeletről való kilépéshez nagyban hozzájárulna, ha az ellentétben álló szülőpárok külön-külön segítséget kérnének sérelmeik feloldása érdekében. A szülőknek lehetősége van természetesen a munkatársakkal, mediátorokkal is kommunikálni, tanácsot kérni, azonban ezen szakembereknek nincs kompetenciája a súlyos lelki problémák megoldásának kísérésében. Mindezek alapján a **Kapcsolatügyi esetek kigondozását a szakemberek komplex, multidiszciplináris együttműködése eredményezné a legsikeresebben**.

A szakmai tevékenység során a szakemberek tudásukkal, jelenlétükkel, kommunikációjukkal arra törekednek, hogy a megromlott szülő-gyermek, nagyszülő-unoka kapcsolat újra épülhessen és új alapokra helyezhetővé váljon.

A mediátorok és kapcsolatügyi munkatársak kötelessége, hogy **pártatlanul, elfogulatlanul működjenek közre a munkájuk során.** Kommunikációjukkal **segíteniük kell a kapcsolattartás menetét,** határozott fellépésükkel biztosítaniuk kell a résztvevők számára a biztonságos légkört.

Jellemző, hogy az ügyfelek többsége stigmatizáltnak érzi magát a kapcsolatügyeleten való részvétel miatt. Többük úgy érzi, hogy a szolgáltatás igénybevétele degradáló rá nézve. Elmondható, hogy a szakemberekkel való találkozást és az első néhány alkalmat követően megtapasztalják, valós segítséget jelenthet számukra a szolgáltatás.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

A szolgáltatás biztosítását az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 2018. szeptember 1-jétől kötelező feladatként írja elő a család- és gyermekjóléti központok számára, az illetékességi területükhöz tartozó járás valamennyi köznevelési intézményében.

A szolgáltatás célja: a szociális segítő munka eszközeivel **támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjainak, a pedagógusoknak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek.**

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

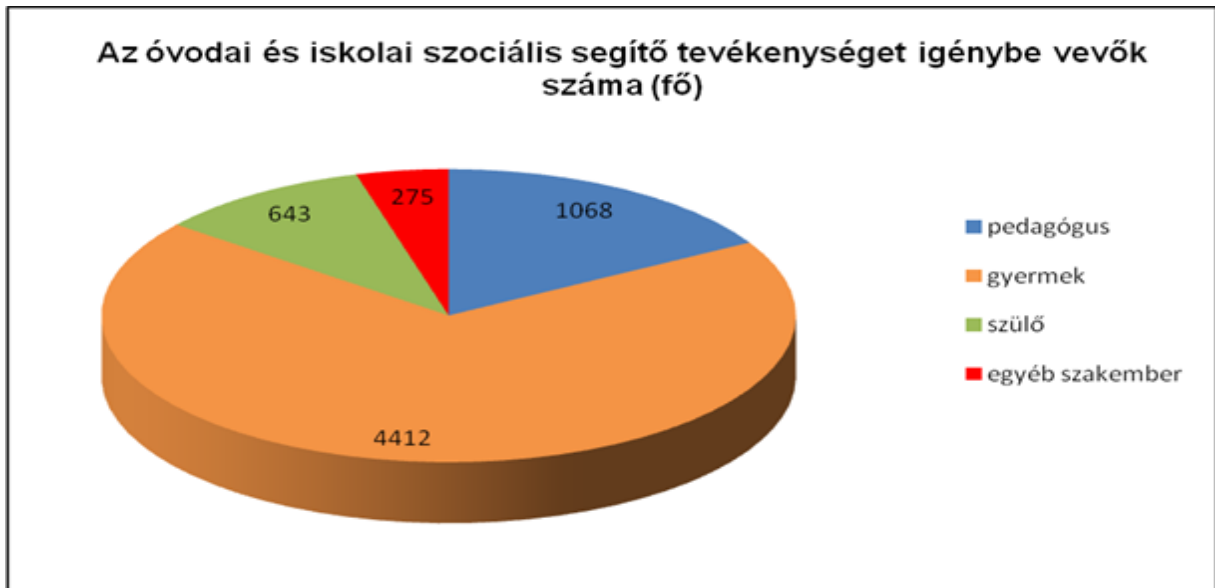
A gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére **adekvát szakmai segítség** nyújtása, hogy képesek legyenek **felismerni és jelezni** a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő **problémákat.**

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység hozzájárul a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének elősegítéséhez.

A család- és gyermekjóléti központ működési területén (szombathelyi járás) az együttműködési megállapodások alapján **105 intézményben, tagintézményben és telephelyen** (66 Szombathelyen, 39 a járási településeken található) biztosítják a szociális segítő az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet.

Az intézmények közül **47 óvoda, 51 iskola** (17 középiskola, 31 általános iskola, 3 pedig általános és középiskola) és **7 pedig kollégium** volt.

A 2022-es év során az óvodai és iskolai szociális segítséget **1068 pedagógus, 275 egyéb szakember (pl. védőnő), 643 szülő és 4412 gyermek vette igénybe** (5. ábra).

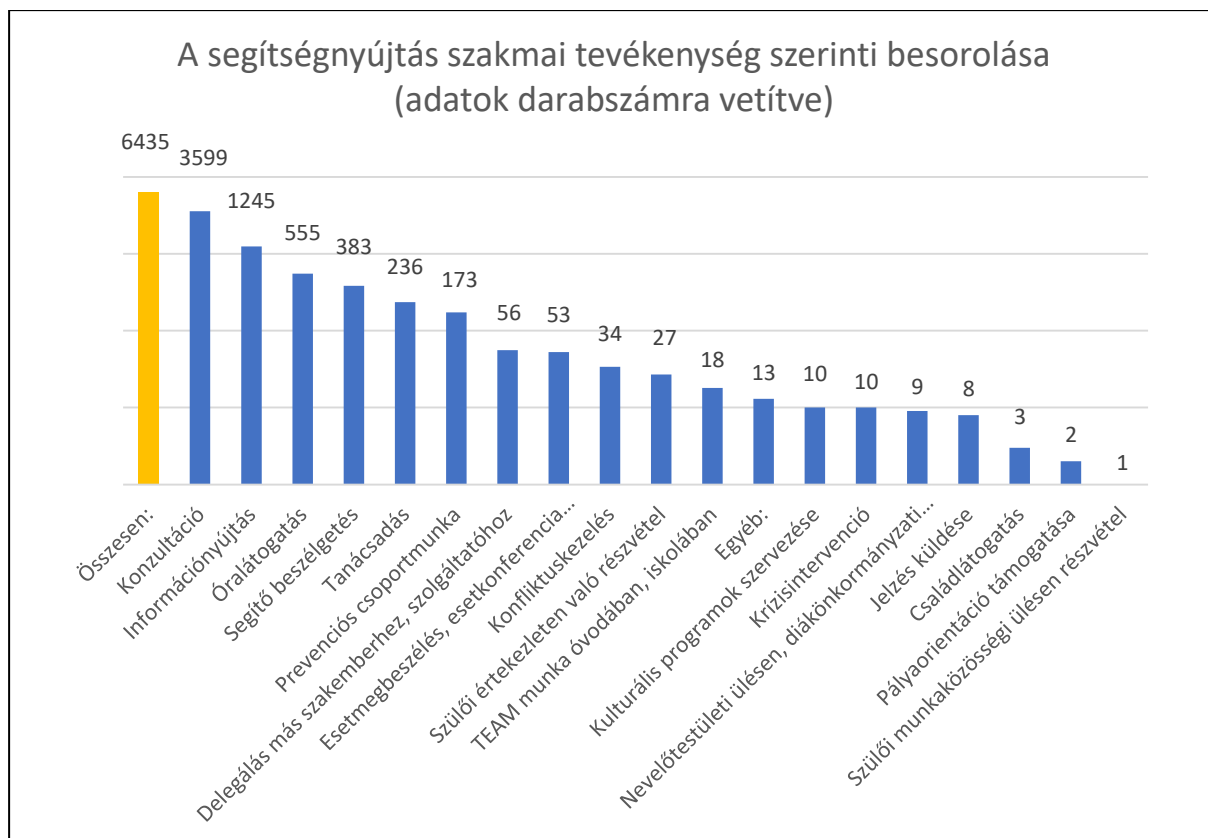
5. ábra

A szakmai tevékenység során:

- 3599 alkalommal konzultációt,
- 1245 alkalommal információnyújtást,
- 555 alkalommal óralátogatást,
- 383 alkalommal segítő beszélgetést,
- 236 alkalommal tanácsadást

végeztek a szakemberek.

Az óvodai és iskolai szociális segítők **173 alkalommal biztosítottak a köznevelési intézmény igényei szerint csoportfoglalkozást**, 53 alkalommal esetmegbeszélésen vagy esetkonferencián vettek részt, valamint **27 alkalommal szülői értekezleten**. (6. ábra)

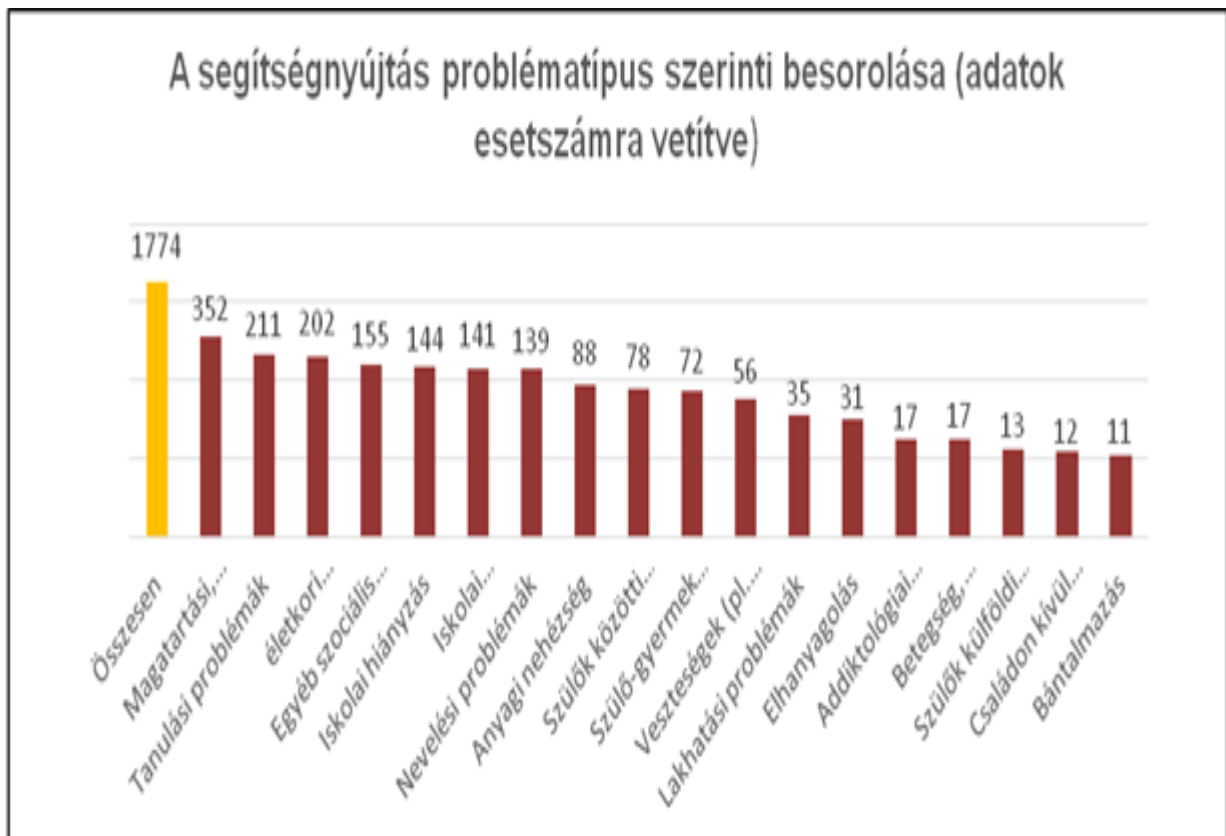

6. ábra

A feladatellátás során a szociális segítők különböző problémák megoldásában nyújtottak segítséget a hozzájuk forduló szakembereknek, szülőknek, gyerekeknek.

A leggyakrabban tapasztalt problémák:

- magatartászavar - beilleszkedési probléma (352 esetben),
- tanulási probléma (211 esetben),
- életkori változásból adódó lelki nehézségek (202 esetben),
- iskolai hiányzások (202 esetben),
- iskolán belüli konfliktushelyzetek (141 esetben),
- magatartási probléma (139 esetben). (7 ábra)

7. ábra

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az érintettek életében a problémák komplexen jelennek meg. A megoldásban fontos szerepe van a szűkebb és tágabb családnak, valamint a mesterséges támogató rendszernek is.

Az iskolai szociális segítők a hatékony és eredményes segítségnyújtás érdekében felvették a kapcsolatot az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal, szükség esetén továbbirányítás történt az illetékes szakemberekhez pl.: a család- és gyermekjóléti szolgáltatáshoz, pszichológushoz, terapeutához.

A szakmai munka során az óvodai és iskolai szociális segítők együttműködtek: a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereivel; pszichológusaival; családterapeutájával; jogászával; mediátoraival; a járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel; a köznevelési intézmények vezetőivel, pedagógusaival, ifjúságvédelmi felelőseivel; iskolapszichológusokkal, iskolai védőnőkkel.

Szükség szerint konzultáltak a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, védőnőkkel, fogyatékosügyei tanácsadókkal, az Áldozatsegítő Központ szakembereivel, gyámhivatali, önkormányzati, kormányhivatali ügyintézőkkel és

egyéb szolgáltatókkal, szakemberekkel. Ezen kívül a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a család- és gyermekjóléti központ szakemberei által összehívott esetkonferenciákon is rendszeresen részt vettek.

A szociális segítők által végzett prevenciós csoportfoglalkozások:

Közösségszervezés, osztályközösség építése, csapatépítés:

A csoportfoglalkozások segítenek a **csapatszellem kialakításában**, fejlesztik a **kooperációt, a kommunikációt és az önismeretet**.

Elsősorban **interaktív**, személyes élményeken alapuló kommunikációs, szituációs játékok, beszélgetések, csoportos problémamegoldó feladatok képezték a foglalkozásokat.

Ennek eredményeképpen a tanulók személyes kapcsolatai fejlődtek, a kommunikáció hatékonysága nőtt.

Az érintett osztály közössége **sikerélményekkel gazdagodott**, mely fejlesztette az **empátiás készségüket**, valamint az **együttműködésük színvonalát**.

A foglalkozások alkalmat biztosítottak arra, hogy a tanulók közelebbi kapcsolatot alakítsanak ki egymással és olyan tulajdonságaikat is megismerjék, amelyekkel a tanítási idő alatt még nem találkoztak.

Az alábbi intézményekben folytak csapatépítő tréningek:

1. Oladi Általános Iskola,
2. Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola,
3. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
4. Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
5. Szombathelyi Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
6. Vas Megyei Szakképzési Centrum Oladi Technikum,
7. Szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium,
8. Kisalföldi ASzC Szombathelyi Élelmiszeripari és Földmérési Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium,
9. Kisalföldi ASzC Vépi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium,
10. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
11. Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium,

12. VMSZC Savaria Technikum és Kollégium,
13. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium,
14. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
15. Nyitra Utcai Általános Iskola,
16. Rumi Rajki István Általános Iskola,
17. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
18. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium (az iskolában és a kollégiumban egyaránt volt foglalkozás külön-külön),
19. Boldog Salkaházi Sára Technikum és Kollégium.

A foglalkozásokon tapasztaltakkal kapcsolatban a tanulók és a pedagógusok részéről egyaránt **pozitív visszajelzések érkeztek.**

Az internet veszélyei:

A csoportfoglalkozás célja az iskolában, valamint a **közösségi hálón keresztül történő bántalmazás** felismerése, megelőzése és kezelése volt.

A foglalkozások helyszínei:

1. PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola,
2. Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium,
3. Gotthard Jenő Általános Iskola,
4. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
5. Nyitra Utcai Általános Iskola,
6. Rumi Rajki István Általános Iskola,
7. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
8. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

Az általános és középiskolások életében a legjellemzőbb az **internetes zaklatás**. Fontos, hogy a tanulók maguk és a társaik védelme érdekében **tudjanak segítséget kérni.**

Sok esetben ezek a történések a **felszín alatt maradnak**, melyek súlyos **mentális betegségeket okozhatnak.**

Az érintett személyeket, amennyiben szükséges **meg kell tanítani a segítségnyújtás kérésének módjaira**, akár csoportfoglalkozás keretében is. A foglalkozások módszere interaktív előadás, film nézése és feldolgozása volt.

Több tanuló a foglalkozásokon keresztül ismerte fel, hogy már **részese volt internetes zaklatásnak és iskolai bántalmazásnak.**

Iskolai bántalmazás:

A csoportfoglalkozás **célja a jelenség felismerése**, következményei és annak kezelése.

A foglalkozások helyszínei:

1. Boldog Brenner János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium,
2. Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
3. Vas Megyei SZC Hefele Menyhért Szakképző Iskola,
4. Nyitra Utcai Általános Iskola,
5. Rumi Rajki István Általános Iskola,
6. Apáczai Csere János Általános Iskola (Vát),
7. Szombathelyi Neumann János Általános Iskola.

A foglalkozások során a tanulókkal tisztázásra került a **bullying jelenség**, valamint a vele járó következmények veszélyeinek **felismerése, kezelése.**

A bántalmazó és a bántalmazott személyek szerepén kívül fontos, hogy a **közösség felismerje a szemlélők szerepét és reakcióit.**

Az iskolai szociális segítők a foglalkozások során ebben is segítséget nyújtottak. A tanulók játékos feladatokon keresztül megismerték a bántalmazással kapcsolatos alapfogalmakat, azok típusait, jelentéseit. Segítséget kaptak az **adott élethelyzet felismerésére, annak megelőzésére és kezelésére.**

Érzékenyítő foglalkozás a fogyatékkal élő személyek mindennapjainak megismerésére:

A csoportfoglalkozás célja: saját élmény és tapasztalatszerzés annak érdekében, hogy a fiatalok minél jobban **megismerjék és elfogadják a környezetükben élő akadályokkal küzdő embereket.**

A csoportfoglalkozások a **fogyatékoságügyi tanácsadóval közösen** történtek.

Az ismeretek hiteles átadása érdekében a foglalkozásokon részt vettek a fogyatékkal élő személyeket segítő civil szervezet érintett tagjai is (Vakok és Gyengénlátók Egyesülete).

Ezt az **új kezdeményezést** a gyerekek és a pedagógusok is nagy **örömmel és aktivitással fogadták**. A nagy érdeklődésnek köszönhetően a foglalkozások a következő évben is **folytatódnak**. Cél, hogy minél több intézménybe, minél több gyermekhez eljusson ez a program.

A foglalkozások helyszínei:

1. ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium,
2. Balogunyomi Rozmaring Óvoda,
3. Weöres Sándor Óvoda,
4. Szombathelyi Aréna Óvoda,
5. Szűrcsapó Óvoda,
6. VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium.

Szociometria felmérés:

Egy intézményben (VMSZC Savaria Technikum és Kollégium 9. osztály) került sor az **osztályközösség, a kapcsolati háló feltérképezésére** szolgáló felmérés elkészítésére. A cél az volt, hogy feltárássra kerüljenek a közösségen belül kialakult **társas kapcsolatok, a tanulók helye és szerepe az osztályközösségen belül**.

Nyári napközis tábor:

A 2021/2022-es tanév nyári szünetében az óvodai és iskolai szociális segítők Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szombathelyi Tankerületi Központ együttműködésében szervezett és megvalósult **napközis táborban vettek részt, heti váltásban, összesen 9 héten keresztül**.

A szakemberek biztosították a gyermekek **napközbeni felügyeletét, az étkeztetésben** segítettek, **játékos foglalkozásokat** szerveztek, és a **külső helyszíneken megvalósuló programok** lebonyolításában nyújtottak segítséget.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a szociálpolitikáért felelős **miniszter kijelölése alapján 2022. január 1-jétől** működteti a fogyatékoságügyi tanácsadást.

A szolgáltatás célja és feladata a közvetlen ügyintézésen és tanácsadáson túl a **Vas megye közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek és családtagjaik,**

valamint az őket ellátó **állami, önkormányzati és civil szervezetek együttműködésének erősítése**, egy innovatív, fejlődőképes, és a fogyatékkal élők valós igényeihez igazodó **hálózat kiépítése és működtetése érdekében**.

A család- és gyermekjóléti központ Vas megye területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosított a fogyatékosügy tanácsadói szolgáltatás keretében.

A szakmai tevékenységet **fogyatékosügy tanácsadók** végezték, kezdetben 2 fő, majd személyi változások miatt 1 fő látta el a feladatot.

Munkavégzésük során részt vettek a fogyatékkal élő személyek által igényelhető **ellátások intézésének** folyamatában, szükség esetén **tovább delegálták** az ügyfelet egyéb segítő szervezetekhez, hivatalos szervekhez. **Folyamatos kapcsolatot** tartottak fenn szociális intézményekkel, települési önkormányzatokkal és civil szervezetekkel.

A **tanácsadás személyesen** - heti egy alkalommal ügyfélfogadás keretében, - **telefonon és elektronikus úton** is elérhető volt.

A tavalyi évben **11 fő vett részt személyes találkozón** a megyeszékhelyről, valamint a kőszegi, sárvári, celldömölki, körmendi járásból.

Az igénybe vevők számára **tanácsadás, információnyújtás történt** ellátásokkal, munkalehetőségekkel, nappali ellátás elérhetőségével kapcsolatban. (3. táblázat)

Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)			
Szombathely	4	lezárt	delegált 3
Nagysimonyi	1	lezárt	
Csepreg	3	lezárt	delegált 1
Hegyfalu	1	lezárt	
Nemesrempehollós	2	lezárt	
Összesen:	11		delegált 4

3. táblázat

A szakmai munkavégzés során a **tanácsadók feltárták az egyént és a családot érintő problémákat** és hozzárendelték ezekhez a **megoldási alternatívákat**.

A kompetenciahatárokat figyelembe véve szükség esetén az ügyfelet tovább delegálták a megfelelő intézménybe.

Mind a 11 ügyintézés az év folyamán lezárult, 4 fő delegálása történt meg más intézményhez.

1 fő esetében gyermekek veszélyeztetettsége miatt a tanácsadó jelzéssel élt az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

A **tanácsadók** - együttműködve a Vakok és Gyengénlátók Vas Megyei Egyesületével, valamint az intézmény óvodai és iskolai szociális segítőivel - **elindították az érzékenyítő foglalkozások szervezését óvodás, ill. iskoláskorú gyermekek/fiatalok számára.**

Az **óvodákban** a középső és nagycsoportos korosztálynak összevontan, az **iskolákban** osztály szinten zajlottak a foglalkozások.

Az **életkori sajátosságokat figyelembe véve**, valamennyi korosztály számára tematikus program keretén belül, interaktív módon adtak hiteles tájékoztatást a sérült, fogyatékkal élő emberek életéről, nehézségeiről. Ismertették az ebből eredő akadályokat leküzdő, kompenzáló technikákat, eszközöket.

A program résztvevői **játékos formában próbálhatták ki a különböző élethelyzeteket**, saját élménnyel tapasztalhatták meg azokat a **nehézségeket**, amelyekkel minden nap szembesülnek a fogyatékkal élő személyek. A foglalkozások során megismerhették a **társadalmi felelősségvállalás alapjait, a segítségnyújtás technikáit.**

A program alkalmanként kb. 2 óra időtartamban, két helyszínen került lebonyolításra. Az egyik helyszínen a **segítő kutyás bemutató** helyszínéül szolgált, mely mind a gyermekek, mind a felnőttek kedvence volt. Itt megtanulhatták, hogy mikor lehet és mikor tilos simogatni a segítő kutyákat, megismerhették, hogyan történik és mennyi ideig tart a kiképzésük.

Kipróbálhatták a **fehér bot használatát**, természetesen mindezt bekötött szemmel.

A másik helyszínen csoportbontásban játékos foglalkozások zajlottak. Játshattak **csörgőlabdával**, ami a vak emberek egyik kedvenc elfoglaltsága. Az idősebb korosztály **szimulációs szemüvegeken** keresztül megtapasztalhatta a különböző szembetegségekkel járó látáscsökkenés mértékét. A **Braille író használatát** is megismerhették, mindenki kapott egy Braille írásos névjegykártyát.

Ez a kezdeményezés nagy sikert aratott mind a gyermekek, mind a pedagógusok körében. Az eddigi pozitív visszajelzések alapján igény van a foglalkozásokra, **több intézmény szeretné folyamatosan beépíteni az éves programjába.**

A család-és gyermekjóléti központ működési területén 8 (szombathelyi, ill. néhány kistérségi) köznevelési intézményben zajlott érzékenyítő foglalkozás. Ebből 5 óvoda, 2 általános iskola és 1 középiskola volt, a **programokon összesen 666 fő vett részt.** (4. táblázat)

Érzékenyítő foglalkozáson résztvevők		
	Csoport száma	Fő
Óvoda	24	511
Általános iskola	4	105
Középiskola	1	50
Összesen:	29	666

4. táblázat

Az érintettek számára nagyon fontos, hogy a **szükségeiknek megfelelő** ellátások és szolgáltatások eléréséhez nélkülözhetetlen **információk, ismeretek** hozzáférhetőek legyenek, ezek megszerzése érdekében a tanácsadók 2022-ben folyamatosan keresték fel a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban álló állami, egyházi és önkormányzati intézményeket, valamint a civil szervezeteket.

Összesen 11 intézménnyel sikerült a kapcsolatfelvétel:

- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Vas Megyei Szervezete,
- Vakok és Gyengénlátók Vas Megyei Egyesülete,
- Mozgássérültek Vas Megyei Egyesülete,
- Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft.,
- Aranyhíd EGYMI,
- ÉFOÉSZ Vas Megyei Szervezete,
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Hársfa-ház,
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás,
- FÉHE Nonprofit Kft.,
- Szombathelyi Áldozatsegítő Központ,
- Erdőszéli Lélelfarm.

A fogyatékosügyei tanácsadók – ismereteik bővítése céljából - rendszeresen részt vettek különböző szakmai rendezvényeken, programokon.

Szociális diagnózis készítése

A szociális diagnózis készítés szükségességének eseteit az **1993. évi III. törvény 64/A. § 1-3. bekezdése** foglalja magában.

Ennek alapján a család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít:

- a) a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
- b) a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az nem speciális szolgáltatást kíván igénybe venni, illetve, ha nem gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés által érintett gyermeke van.

A diagnózis felvételét a Sztv-ben meghatározott jelzőrendszeri tagok is kezdeményezhetik.

A szociális diagnózis készítésének feltétele, hogy az elkészítéséhez **valamennyi érintett hozzájáruljon.**

A szociális diagnózis az **egyén/család szociális helyzetének átfogó vizsgálata**, mely kiterjed az egyén, valamint családja családi kapcsolataira, lakhatási körülményeire, egészségi állapotára és esetleges fogyatékosságára, mindennapi életvitelére, az egyes képességek hiányából adódó nehézségeire, kommunikációjára, személyes kapcsolataira, munkaerő-piaci státuszára, a krízishelyzetek kezelésére vonatkozó képességére.

A szociális diagnózist készítő **esetmenedzser feltérképezi, beazonosítja az érintett problémáit, szükségleteit és mellérendeli** az ezek megoldására, kielégítésére alkalmas **szolgáltatásokat**. Ezzel egyidejűleg megvizsgálja azt is, hogy a feltérképezett szolgáltatások elérhetőek-e, és melyik intézményben, valamint azok igénybevételére jogosult-e az érintett. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket arra, hogy a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba vegyék.

A **szociális diagnózist készítő** esetmenedzser feladata továbbá a **járás területén elérhető szociális szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, munkaerő-piaci, karitatív és egyéb szolgáltatások feltérképezése és a rájuk vonatkozó információk aktualizálása.**

2022-ben összesen 39 (2021-ben 113) felkérés érkezett a szombathelyi család- és gyermekjóléti szolgálatoktól.

A járásban működő többi (Vép, Ják, Táplánszentkereszt, Bük, Gencsapáti) család- és gyermekjóléti szolgálattól és más jelzőrendszeri tagtól felkérés nem érkezett.

A tavalyi évben 23 (2021-ben 48) diagnózis készült el, amely 30 főt (2021-ben 76 főt) érintett.

A **leggyakrabban kiejánlott a család- és gyermekjóléti szolgáltatás** volt, a nem szociális szolgáltatások közül pedig a pénzbeli vagy természetbeni ellátás és az egészségügyi szolgáltatás (háziorvosi, szakorvosi ellátás).

Tapasztalatok szerint a felkérésben érintett **ügyfelek szinte minden esetben hozzájárultak a diagnózis elkészítéséhez**, a család- és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés részének tekintették.

A felvétel megvalósulását jelentős mértékben segítette, hogy az **esetmenedzser rugalmasan tudott alkalmazkodni az ügyfelek időbeosztásához, elfoglaltságaihoz és az ügyfélnek megfelelő helyszínhez.**

Az év folyamán 2 (2021-ben 2) esetben hiúsult meg diagnózis felvétel azon ügyfelek részéről, akik önmaguktól is mindent megtesznek a felmerült probléma megoldása érdekében (általában a gyermekük intézményi magatartásával volt kapcsolatos a jelzés), felkutatják a lehetőségeket és együttműködnek a szükséges szakemberekkel. Ők ezért feleslegesnek érezték a családsegítőn kívül egy újabb személy megjelenését.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

Célja a **család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.** A problémamegoldáshoz igazítva a természetes és mesterséges erőforrások mobilizálása, az esetkezelésről, illetve a hívásokról nyilvántartások vezetése.

A szolgáltatás elérésének megkönnyítése érdekében **ingyenesen hívható, zöld számot biztosít az intézmény. A szolgáltatás elérhetősége: 06-80/204-574.**

Erre a számra 2022-ben 21 hívás (2021-ben 12 hívás) érkezett. Kilenc esetben a Családok Átmeneti Otthonában elérhető férőhely után érdeklődtek, öt esetben az Otthon lakói ezen a számon jelezték, hogy később érkeznek be az otthonba. Egy esetben az otthon kamerafelvételével kapcsolatban érdeklődtek, egy telefonhívás a

Kék vonal segélyhívótól érkezett egy gyermekkel kapcsolatban, egy telefonáló személyes problémájában kért segítséget, négy hívás pedig téves volt.

Krízishelyzet, azonnali beavatkozás szükségességének jelzésére nem vették igénybe a készenléti telefonszámot.

11. Gyermek átmenei gondozása

Családok Átmenei Otthona

A Családok Átmenei Otthona az intézményen belül, mint önálló szakmai egység működik, önálló telephelyen, **40 férőhely kialakításával.**

A folyamatos munkarend szerint működő **bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője**, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell. Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

A családok átmeneti otthona szolgáltatásainak igénybevétele **maximum 12 hónap, amely indokolt esetben 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható.**

Az otthonban folyó gondozás célja

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló száma:	44 fő
Tárgyévben felvettek száma:	44 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	88 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	59 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	29 fő

A 2022-es évben **30 kérelem érkezett az átmeneti otthonba**, ebből **15 család/43 fő/20 gyermek felvételére került sor**, ezen túl 1, már bentlakó családnál született gyermek. **Az új felvételek száma összesen 44 fő, ebből 21 fő gyermek.**

A 2022-es évben az átmeneti otthonba két éven belül ismételtén bekerülő család egy volt.

A **kérelmezők számában** – az elmúlt évhez képest – **komoly emelkedés** volt tapasztalható, annak ellenére, hogy az átmeneti otthonnak helyet adó épület és annak környezete rendkívül elhanyagolt, leromlott állapotú. A bérlakásokban élők közti – általában médiavisszhangot is keltő – konfliktusok **negatív megítélés alá helyezik az átmeneti otthont és az intézményt is**. Emiatt több esetben előfordult, hogy a **lakhatási problémákkal küzdő családok csak a legvégső esetben nyújtották be elhelyezés iránt kérelmüket**, illetve, hogy férőhely üresedés esetén sem éltek a beköltözés lehetőségével.

Mindezekén túl az átmeneti otthonban az elmúlt évben több lakrész is beázott, így azok hosszabb-rövidebb ideig lakhatásra alkalmatlanokká váltak.

2022 májusa óta két lakrész egyáltalán nem használható, mivel a beázás miatt **megkezdett javítási munkálatok nem fejeződtek be**. Ez az oka annak, hogy a kérelmezők magas száma ellenére az ellátotti létszám folyamatosan csökkent az év során.

Az otthonba érkező kérelmek esetében az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan körültekintően kellett megvizsgálni, mely családok problémájára jelent valóban megoldást az átmenti otthon által nyújtott szolgáltatás, illetve mennyi a realitása a családok majdani kiléptetésének.

A családok átmeneti otthonába **a családok jellemzően jelentkezés alapján kerültek be**, ez 9 családot/26 főt jelentett, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 6 család/17 fő kérte felvételét.

A 2022-es évben a 15 beköltöző család közül:

- 5 család albérletből érkezett,
- 1 család volt bérlő vagy bérlő családtagja,
- 7 család szívességi lakáshasználó volt,
- 1 család utógondozói otthonból,
- 1 család pedig a hajléktalan ellátásból érkezett.

Az albérletből költöző családok a felvételi kérelem indokaként a magánszemélytől történő lakásbérlés költségei fedezésének nehézségét, valamint a lakások tulajdonos általi használatbavételi tervét jelölték meg.

Az otthonban történő gondozást megelőzően rokonoknál élő családok a felvételi kérelmekben indokként a több generációs együttélésekből származó konfliktusokat, valamint az élettér szűkösségét jelölték meg.

A kiköltözők száma az előző évhez képest komolyabb emelkedést mutatott. Összesen 18 család költözött ki, ez 59 fő/25 gyermeket jelent, ebből egy gyermek ideiglenes hatályú elhelyezés alá került, egy felnőtt pedig kérte ellátása megszüntetését.

A családok átlagban 12 hónapot töltöttek az átmeneti otthonban.

A kiköltöző családok közül:

- 6 család krízislakást kapott,
- 1 család átmeneti szállást kapott,
- 3 család albérletbe költözött,
- 8 család rokonokhoz költözött.

A 2022-es évben az eddigiekhez képest kiemelkedően magas volt az otthon **házi rendjének megsértése miatti jogviszony megszüntetés**, ez 5 családot/10 főt jelentett, melyből 4 fő gyermek is érintett volt. Jellemzően az **élettárs bántalmazása**, illetve **idegen személy éjszakára való befogadása** volt a kizárások fő oka. Az esetek többségében a férfilakó kizárása után az élettárs és vele a gyermek is kiköltözött, ez összesen 15 főt érintett.

Az átmeneti otthonban az elmúlt évben **a kihasználtság 83,78%-os volt**. Ez az előző évekhez képest komoly csökkenést mutat, melynek fő indoka a lakrészek javítási munkáinak elhúzódása.

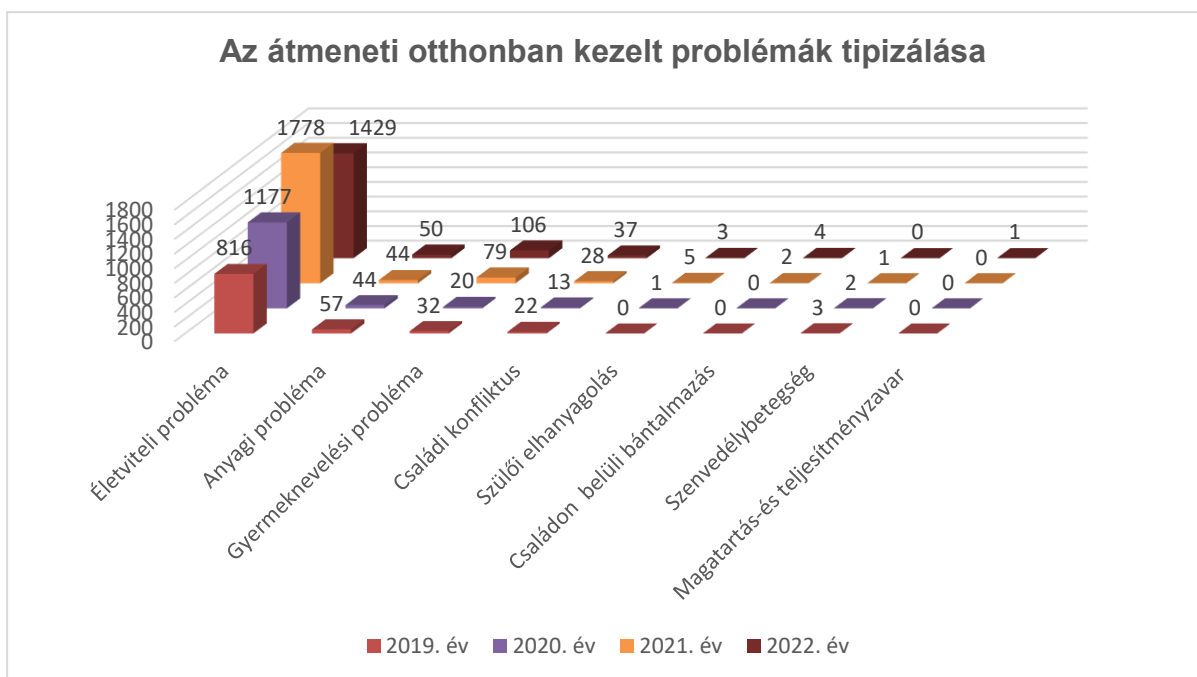
Az év során a havi kihasználtság nagyon széles skálán mozgott, a százalékos ingadozás 67,5%-108,54% közötti volt.

Az otthonban kezelt problémák közel azonos arányban és rangsorban fogalmazódtak meg a családgyógyozók és a kliensek által.

A problémák tipizálása a kliensek szerint:

- 1526 esetben, 93,91%-ban az életviteli probléma,
- 45 esetben, 2,77%-ban az anyagi probléma,
- 28 esetben, 1,72%-ban a gyermeknevelési probléma,
- 22 esetben, 1,35%-ban a családi konfliktus,
- 4 esetben, 0,25%-ban pedig családon belüli bántalmazás

jelent meg.

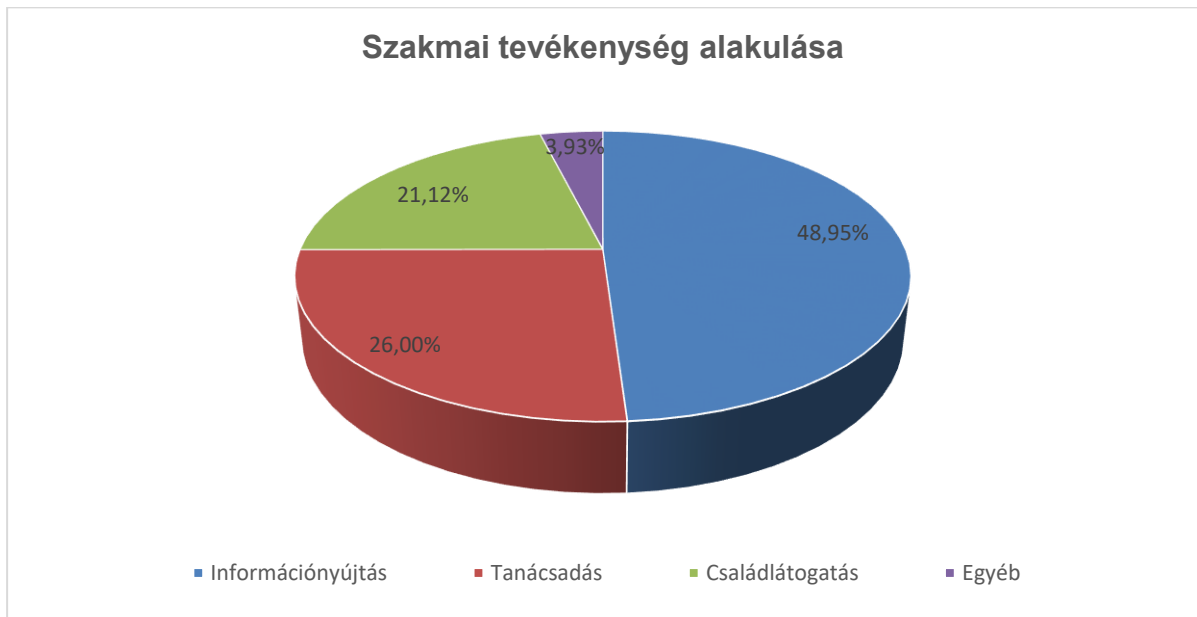

A szociális munkásoknál a problémátípusokat vizsgálva ugyanez a tipizálás volt található hasonló arányszámban:

- életviteli 1429 (87,67%),
- gyermeknevelési 106 (6,50%),
- anyagi 50 (3,07%),
- családi konfliktus 37 (2,27%),
- családon belüli bántalmazás 4 (0,25%),
- szülői elhanyagolás 3 (0,18%),
- magatartás- és teljesítményzavar 1 (0,06%).

A probléma kezelése így mind a kliens, mind a szociális munkás részéről azonos

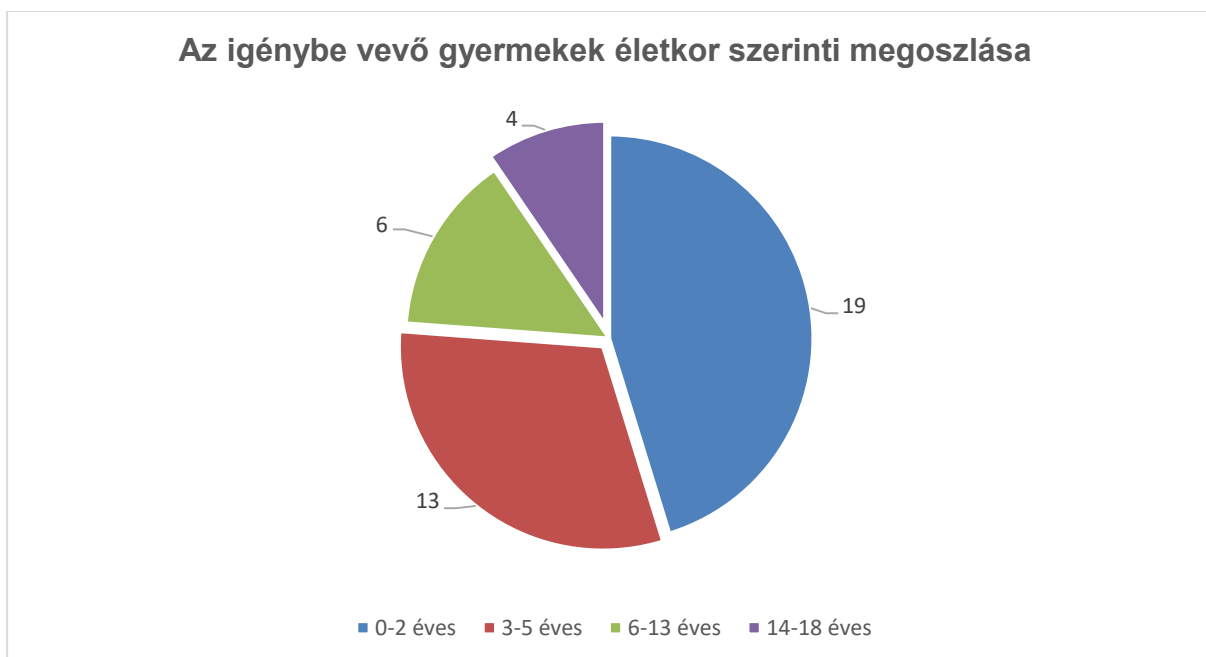
szintről indult, mely elősegítette a hatékony segítségnyújtást.

2022-ben az elmúlt évekhez hasonlóan legjellemzőbb szakmai tevékenységek:

- információnyújtás 48,95%-ban (1152 esetben)
- tanácsadás 26%-ban (612 esetben),
- családlátogatás 21,12%-ban (497 esetben).

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés, az esetmegbeszélés, az egyéni és családi gondozási-nevelési terv megbeszélése, illetve korrepetálás szervezése kisebb esetszámokban jelentkezett.

Az otthonban ellátott gyermekek nemek szerinti megoszlása tekintetében bekerüléskor minimális eltérés volt a fiúk és a lányok között (20 fő fiú, 22 fő lány).

A gyermekek életkora vonatkozásában elmondható, hogy az előző évhez hasonlóan a legnagyobb arányban a 0-2 évesek éltek az otthonban, ez 45,24%-ot, 19 főt jelentett. A 3-5 évesek ennél alacsonyabb arányban 13 fővel (30,95%), a 6-13 éves korosztály 6 fővel (14,28%) a 14-18 évesek 4 fővel (9,52%) képviseltették magukat a korcsoportos bontásban.

A szakmai munkavégzés során az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is kiemelt feladatként szerepelt annak hangsúlyozása, hogy az **otthon lakói megtanulják** annak fontosságát, hogy **az igénybe vett szolgáltatás ellenértékét a meghatározott időben meg kell téríteniük**. Felismerjék, hogy kiadásaik tervezésénél prioritást kell élveznie a lakhatásért fizetendő személyi térítési díj kiegyenlítésének. A következetes munka eredményeképpen – az elmúlt évekhez hasonlóan – **jó volt a lakók fizetési morálja, késedelmes fizetés elenyésző számban mutatkozott**.

Az átmeneti otthonban a családgondozás során a munkatársak részéről **intenzív szociális munka folyt** a hatékony együttműködés és a problémák megoldása érdekében. A család- és gyermekjóléti szolgálattal, illetve központtal közösen elkészített egyéni gondozási tervek során a lakókkal együtt kerültek megfogalmazásra az átmeneti gondozás igénybevételéhez vezető okok, a megoldáshoz vezető utak, illetve a célok eléréshez szükséges feladatok, tennivalók, valamint az intézmény által biztosított segítségnyújtási formák.

A **munkatársak aktív segítséget nyújtottak** a szülőknek a gyermekekkel kapcsolatos napi gondozási, nevelési teendők ellátásában.

A munkaviszonnyal nem rendelkező új lakóknál 2022-ben is **kiemelt helyen szerepelt a munkaerőpiacon való elhelyezkedés**.

Az átmeneti otthon munkatársai önéletrajz elkészítésével és telefonálási lehetőségek biztosításával segítették a lakókat. **2022-ben az átmeneti gondozás ideje alatt 9 főnek sikerült munkaviszonyt létesítenie**, illetve magasabb jövedelmet biztosító munkahelyre váltania.

A családgondozók kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a bizonytalan alkalmi munkavállalás helyett a lakók bejelentett munkaviszonyt létesítsenek.

Az átmeneti otthonban minden családdal előtakarékosági megállapodás került megkötésre, figyelembe véve a lakók tényleges bevételeit, a család terhelhetőségét.

A lakók által vállalt előtakarékosági összegek: 5-50 ezer forint között mozogtak. Több család esetében a benntartózkodás ideje alatt **sikerült emelni az előtakarékoság összegét**, illetve **két lakó rendkívüli befizetéssel is emelte a megtakarítását**. A havi rendszerességgel befizetett összeg azt a célt szolgálja, hogy a **család rendelkezzen megtakarítással**, mikor az otthont el kell hagynia. A személyi térítési díjak fizetéséhez hasonlóan **az előtakarékosági összeg befizetései is rendben történtek**.

Az átmeneti otthonban lakók számára biztosított komplex segítségnyújtás érdekében az **otthon munkatársai jó szakmai kapcsolatot ápolnak** a szociális és egészségügyi ellátórendszer intézményeivel, így a család- és gyermekjóléti központtal és szolgálattal, a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársaival, a házi gyermekorvosokkal, illetve a területileg illetékes védőnővel, a Polgármesteri Hivatal Lakás és Szociális Irodájának és a Szombathelyi Járási Hivatal Járási Gyámhivatalának ügyintézőivel, valamint a városban működő karitatív szervezetekkel.

Az otthonban élő várandós édesanyák és gyermekek egészséges fejlődése, táplálkozása érdekében a **területileg illetékes védőnő** heti, illetve kétheti rendszerességgel látogatott el az átmeneti otthonba. 4 családnál volt biztosított a különélő gyermekkel való rendszeres kapcsolattartás.

Az előző évekhez képest még nagyobb nehézséget okozott az ellátottak átmeneti gondozását követő lakhatásának megoldása.

A város megváltoztatott és jelentősen megszigorított lakásrendelete alapján meghatározott a felújított, komfortos, vagy összkomfortos lakásra pályázóknak, valamint a vele együttköltöző személyeknek az egy főre jutó havi jövedelme.

Az átmeneti otthonban elhelyezett, gyermeküket egyedül nevelő anyák, illetve a kétszülős gyermeket/gyermekeket nevelő családoknál az anyák általában inaktívak (GYES). Az aktív korú szülők alacsony iskolai végzettségük miatt többnyire csak egyszerűsített foglalkoztatással rendelkeznek, esetleg minimálbéresek, vagy azt csak néhány ezer forinttal meghaladó munkabért képesek realizálni. Emiatt az egy főre jutó jövedelem nem éri el az önkormányzat rendeletében előírt mértéket.

A bérlakások másik típusa, a felújításra szoruló bérlemények pedig a magas felújítási költségek miatt kiesnek a lehetséges megoldások közül. Az elmúlt évben a lakóknak nem volt lehetősége pályázatot benyújtani.

A város lakásrendeletében szereplő **átmeneti szállás, illetve krízishelyzetre való hivatkozással történő bérlakás igénylés, mint lehetőség, az elmúlt évben is megoldást jelentett az intézményből költöző lakóknak.** A legújabb elemként megjelenő közösségi bérlakás-rendszer a 2022-es évben nem teremtett lehetőséget a kiköltözés előtt álló családoknak.

Amelyik családnak nincsenek támaszt nyújtó rokoni kapcsolatai, az albérletbe költözés jelenthetne megoldást.

Az utóbbi évekhez hasonlóan **kevés albérleti lehetőség volt** Szombathelyen. A sajtóban és az internetes felületeken meghirdetett kiadó ingatlanok jelentős részénél a tulajdonos **magas albérleti díjat** (90-120 ezer Ft/hó felett) és két, esetenként háromhavi **kauciót kért**, ami szinte lehetetlenné teszi a lakások bérbevételét a lakók számára.

A **következő akadályt az ingatlanbérletsben általában a gyermek/gyermekek megléte jelentik.** A lakást bérbe adók azon túl, hogy egy gyermekes család esetleg **jobban elhasználja az ingatlant**, még attól is tartanak, hogy ha a későbbiekben a család anyagi krízisbe kerül, **nem tudják kiegyenlíteni a lakhatás költségeit**, nehéz őket az ingatlan elhagyására kényszeríteni.

A lakásukat kiadni szándékozók részéről sajnos még számolni kell az **előítéletességgel** is, akár a lakók nem ritkán cigány **származása**, a gyermekeik száma, vagy akár **jelenlegi lakhelyükkel** (átmeneti otthon) kapcsolatban.

Mindezek ellenére a 2022-es évben 3 családnak is sikerült albérleti szerződést kötnie. A Családok Átmeneti Otthona 2020. március 1-től az **ideiglenes távoltagezés elrendelése** esetei vonatkozásában az alábbi feladatokat kapta:

1. Munkaszüneti napokon, illetve a munkaszüneti napot megelőző munkanapon 12.00 órát követően az átmeneti otthon hivatalos email címére a rendőrségtől az ideiglenes távoltagezés ügyében érkezett levelek fogadása, majd telefonon történő kapcsolatfelvétel a bántalmazottal, illetve a bántalmazóval.
2. Sikertelen hívás esetén a telefonhívási kísérletekről képernyőfotó készítése.
3. Sikeres hívás esetén az erre rendszeresített nyomtatványok kitöltése, valamint a hívott felek tájékoztatása.
4. A munkaszüneti napot követő munkanapon az otthon vezetője a kitöltött nyomtatványokat továbbítja a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálathoz.

2022-ben ideiglenes távoltagezéssel kapcsolatos ügyintézésre nem került sor.

A 2022-es járványhelyzet enyhébb formában jelent meg a Családok Átmeneti Otthonában, látogatási és kijárási korlátozással már nem járt. Az otthon lakó- és közösségi tereiben, valamint a munkavállalók által használt helyiségekben rendszeres fertőtlenítésre, takarításra került sor.

A betegséggel küzdő gyermekek és felnőttek elkülönítésére az otthon munkatársai kiemelt figyelmet fordítottak.

2022-ben is **több alkalommal** - főként az év végi ünnepek alkalmával - kaptak az otthon lakói magánszemélyektől ruha-, játék-, karitatív szervezetektől pedig élelmiszer-, illetve sütemény **adományokat**.

A közösségi programok közül az Anyák napja és a Mikulás ünnepség került megszervezésre az otthonban.

Helyettes szülői szolgáltatás

2022-ben szolgáltatást igénybe vevő nem volt.

Az év folyamán a férőhelyek és a helyettes szülők száma nem változott, 9 engedélyezett férőhellyel, 6 fő helyettes szülővel rendelkezett az intézmény.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatások családsegítői és esetmenedzserei folyamatosan nagyon komoly nyomás alatt dolgoznak, az egyes esetek kapcsán az érintett felek gyakran ügyvédekkel képviseltetve magukat vesznek részt az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, egyeztető megbeszéléseken, sőt gyakran fenyegetésekkel próbálják érdekeiket érvényesíteni.

Egyre több az extrém eset, mely próbára teszi a legfelkészültebb szakember problémamegoldó képességét is.

Folyamatosan nő a kapcsolattartási ügyelet esetszáma, különösen a hatóság által szabályozott eseteké.

Radikálisan emelkedik a szolgálatok látókörébe kerülő, súlyos konfliktusokkal terhelt családi kapcsolatok száma, melyek tünezhordozója és elszenvedője a családban nevelkedő gyermek, aki ezzel egyidejűleg nagy eséllyel egy rossz családi minta követőjévé is válhat.

Sajnálatos módon az egyes hatósági döntések során még mindig előfordul, hogy a szülő érdekének érvényesítése elsőbbséget élvez a gyermek mindenekfelett álló jogával szemben.

12. Élelmiszerbank

A **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** olyan non-profit szervezet, melynek célja, hogy az információgyűjtés és publicitás eszközeivel **kapcsolatot teremtsen** az országban felhalmozódó **élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között**, ezzel elősegítse a szegénység és az éhezés csökkenését.

Az Élelmiszerbank **közvetlenül nem oszt élelmiszert**, hanem kizárólag a szegénység elleni küzdelemben résztvevő szervezeteken keresztül juttatja el azt a rászorulókhöz.

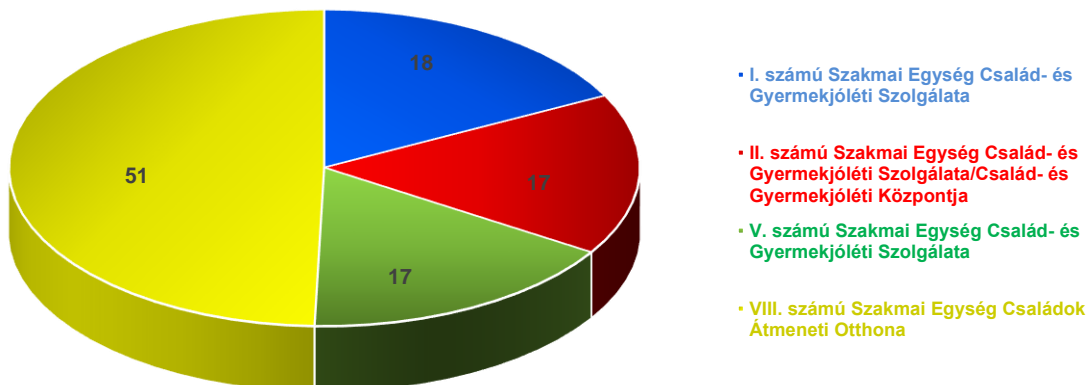
Az Élelmiszerbank **természetbeni adományokat gyűjt**, valamint felkutatja a kereskedelmi forgalomba valamiért nem hozható, de még tökéletesen fogyasztható állapotban lévő alap- és feldolgozott élelmiszereket, majd gondoskodik az így összegyűjtött élelmiszerkészletek szállításáról, biztonságos tárolásáról és szétosztásáról.

Az Élelmiszerbankon keresztül a **szombathelyi METRO Áruház** biztosított az intézmény részére adományt. Általában vagy az elszállítás napján, vagy esetenként (például hosszú hétvégéken) 1-2 nap múlva lejáró élelmiszer termékeket adott.

Az összes adományozott terméket ki kellett osztani a szavatossági idő lejárta előtt.

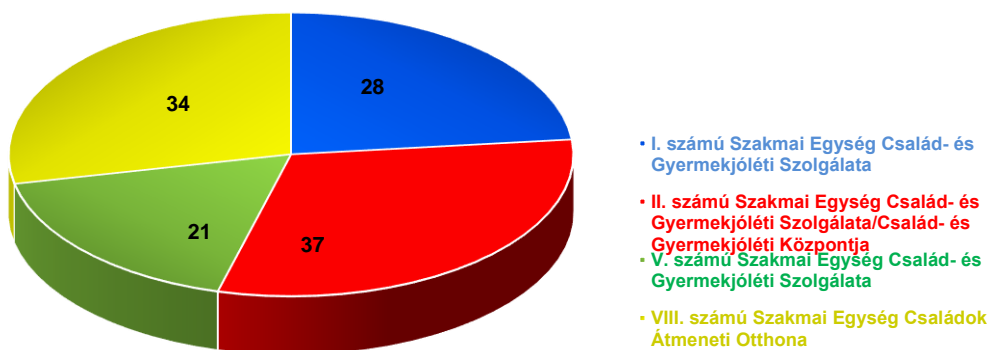
Az intézmény a 2022. évben **szerdai és pénteki napokon kapott adományt** az áruháztól, melyet **még aznap kiosztott a rászoruló családoknak**. Adományok kiosztására összesen **103 alkalommal került sor**.

Élelmiszerosztások száma szakmai egységenként 2022. évben

A Családok Átmeneti Otthonában élők minden pénteken, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító szakmai egységek látókörében lévő rászorulóknak szerdai napokon váltakozva részesültek adományban.

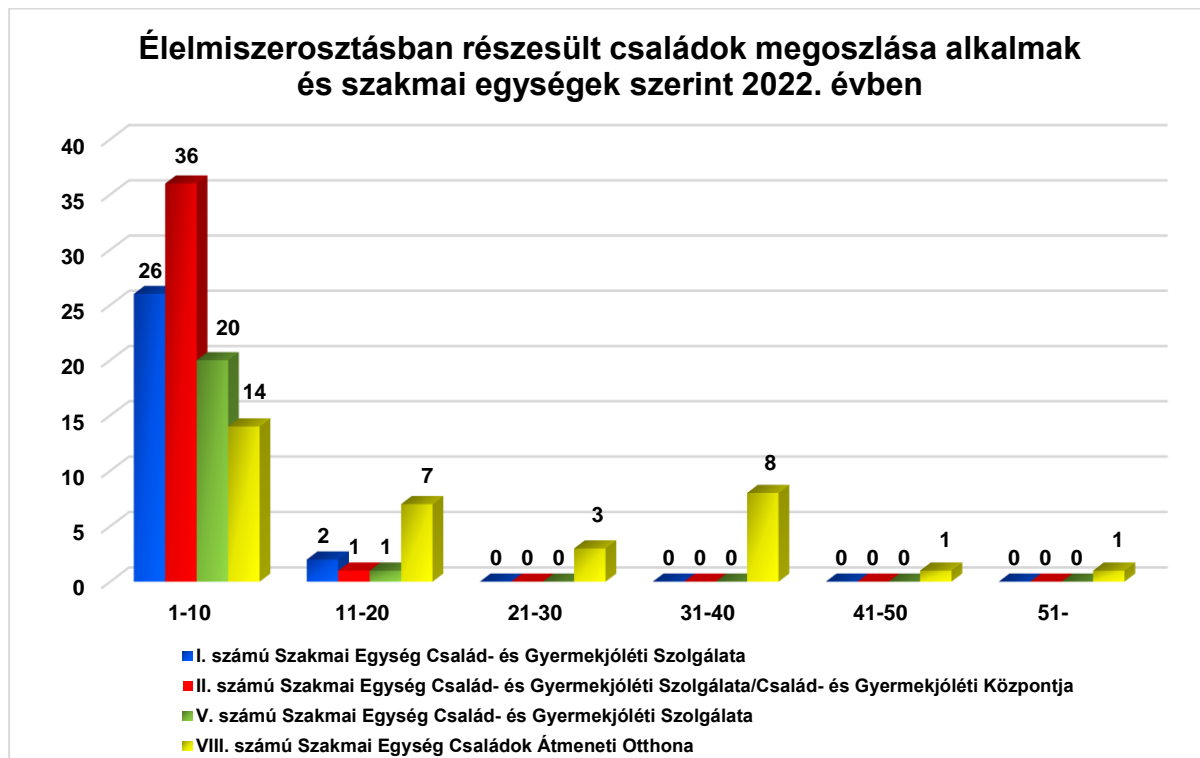
2022. évben az élelmiszerosztásban részesült családok száma szakmai egységenként

2022. évben az intézmény által gondozott családok közül **120 család (507 fő családtagot érintett) 802 esetben részesült élelmiszeradományban az alábbi gyakorisággal:**

- 96 család (421 fő) 1-10 esetben,
- 11 család (44 fő) 11-20 esetben,
- 3 család (9 fő) 21-30 esetben,

- 8 család (27 fő) 31-40 esetben,
- 1 család (3 fő) 41-50 esetben,
- 1 család (3 fő) 51 esetben.

Felajánlott és kiosztott élelmiszer összesen:

- 8747,288 kg (csemegeáru, hús, hentesáru, zöldség, pékáru, konzerv, szárazáru, édesség, ital)

Szakmai egység	Mennyiség
I. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	2092,775 kg
II. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat / Család- és Gyermekjóléti Központja	1615,414 kg
V. számú Szakmai Egység Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1486,981 kg
VIII. számú Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthona	3552,118 kg
Összesen:	8747,288 kg

13. Adományok közvetítése

Az év során **több szervezet és magánszemély gyűjtött és juttatott el adományt** az intézmény részére, melyek a rászoruló egyének, családok számára kerültek kiosztásra.

- Magánszemélyek tartós élelmiszerekkel, játékokkal, ruhaadománnyal, valamint pénzadománnyal ajándékoztak meg családokat.

Adományban részesülők száma: **22 család, 94 fő** (47 felnőtt és 47 gyerek).

- Egy szombathelyi házaspár az előző évekhez hasonlóan a tavalyi évben is **élelmiszer-, illatszer- és játékalvánnyal**, valamint **élelmiszercsomaggal** ajándékozott meg rászoruló családokat.

Adományban részesülők száma: **30 család, 138 fő** (56 felnőtt és 82 gyerek).

- 2022 novemberében a **Parti Kertészet** adománygyűjtést szervezett a munkavállalói körében. **Az összegyűjtött játékokat, könyveket, tisztálkodási szereket és tartós élelmiszereket** eljuttatták az intézmény részére, melyek kiosztásra kerültek az ellátásban lévő családok számára.

Adományban részesülők száma: **15 család, 38 fő** (19 felnőtt és 19 gyerek).

- A **Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. az intézmény részére 4683 kg brikettet biztosított, mely rászoruló családok számára, 52 alkalommal került kiosztásra.**

- Az Újház országos karácsonyi jótékonyági akció keretében, a **Gravitáció Kft. Újház** kereskedése **5 család számára adományozott családonként 4 köbméter kályhakész tűzifát.**

Adományban részesülők száma: **5 család, 17 fő** (8 felnőtt és 9 gyerek).

- A **Teraszok.hu 30 rászoruló gyermek számára rendezett Mikulás Ünnepséget** az intézményben, melynek keretében édességekkel teli csomagokat vehettek át a gyermekek a Mikulástól.

Adományban részesülők száma: **24 család, 30 gyerek**

- A **Szent Márton Köpenye Alapítvány** által összeállított csomagok kilenc rászoruló család számára varázsolták szebbé a karácsonyi ünnepeket. Az intézménnyel kapcsolatban álló, nehéz anyagi helyzetben lévő családok az ajándékcsomagok által **tartós élelmiszerekkel, tisztítószerekkel és fertőtlenítőszerekkel** gazdagodtak.

Adományban részesülők száma: **9 család, 37 fő** (15 felnőtt és 22 gyerek).

- A **Hit Gyülekezete Szeretetszolgálat**a 2022. június 15-én és 2022. augusztus 24-én, az intézmény által megszervezett osztásokon **tartós élelmiszeradománnyal segített 50 rászoruló családot.**
- Az év folyamán a **Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezetével** folyamatos volt az együttműködés a rászoruló családok segítése kapcsán. A szervezettől kapott **tartós élelmiszereket, tisztálkodási szereket és babaápolási termékeket** az intézmény a vele kapcsolatban álló, hátrányos helyzetben levő családoknak juttatta el.
Adományban részesülők száma: **58 család, 187 fő** (110 felnőtt és 77 gyerek).
- A **Vöröskereszt LIDL Élelmiszermentés programjának** keretén belül az intézmény 2022. május 06-tól kezdődően **heti rendszerességgel**, péntekenként **péksütemény, zöldség- és gyümölcsadományban** részesült, mely az **idősek nappali ellátását igénybe vevők** körében került kiosztásra. A 2022-es évben összesen **33 alkalommal** került sor adomány átvételére.

14. Lakossági LED-csere program

A CYEB Energiamegoldások Kft. LED-csere programot hirdetett a lakosság számára, amelynek keretében a program résztvevői meghatározott feltételek mellett **ingyen juthatnak LED-ekhez és cserélhetik le a háztartásaikban található régi izzókat** új, korszerű LED fényforrásokra.

A támogatás igénybevételéhez a lakosoknak 2022. december 1. - 2023. január 15. között volt lehetőségük regisztrálni a "ledcsere.hu" oldalon, melyhez a **város regisztrációs pontok kijelölésével** nyújtott segítséget.

Az **intézmény 9 telephelyén** is kerültek kijelölésre regisztrációs pontok, ahol a személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett a **munkatársak segítséget nyújtottak** az érdeklődők számára **információnyújtással és konkrét ügyintézéssel.**

A 2022-es évben 631 fő kérte az intézmény segítségét a programba való regisztrációhoz.

15. Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatás Program

Szombathely MJV Város Önkormányzata Közgyűlésének 1/2018. (II.21.) önkormányzati rendelete döntött a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program működtetéséről.

Szombathely MJV Önkormányzata a Program rendszerén keresztül **támogatást nyújt a tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetben lévő, általános iskola 5. és 6. évfolyamos tanulói részére.**

A Támogatási Programban résztvevő **6 gyermek mellé a 2022-es évben további 2 fő csatlakozott.**

A korábban kiválasztott gyermekek **kiemelkedő tehetségek**, zene/hegedű, rajz-vizuális kultúra, sport (atlétika, labdarúgás), társastánc terén nyújtottak kimagaslót.

A Támogatási Programba újonnan bekerülő gyermekek mindegyike a kiemelkedő társastánc tevékenysége révén került kiválasztásra.

A Programban résztvevő általános iskolás korú gyermekek közül

- 2 fő a Paragvári Utcai Általános Iskola,
- 1 fő a Szombathelyi Bercsényi Miklós Általános Iskola,
- 1 fő a Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola,
- 1 fő a Nyitra Utcai Általános Iskola,
- 1 fő pedig Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola tanulója.

A programba elsőként bekerülő 2 fő fiatal a 2022/2023-as tanévben a középiskolai tanulmányát kezdte meg.

A kiemelkedő zenei tehetséggel rendelkező, hegedűművésznak készülő fiatal a Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium hegedű tanszakának, másik a VMSZC Kereskedelmi és Vendéglátó Technikumának a tanulója.

A gyermekek képzési szükségleteinek kielégítése érdekében fontos szempont, hogy lehetőséget kapjanak **olyan szemlélet és olyan gyakorlati tudás elsajátítására**, melyek segítségével **képességeik fejlődnek**. Tehetségük folyamatos fejlesztése a hátrányos helyzetű fiatalok számára **mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelenthet.**

A **mentorok** a gyermekek számára **motivációt erősítő impulzusok alkalmazását biztosították**, önismeretükre, tanuláshoz való viszonyukra, viselkedési kultúrájukra, érzelmeikre, kommunikációjukra, életpálya-elképzelésükre építő jellegű tanácsokat adtak, valamint erősítették a gyermekekben a társadalmi felelősségvállalás fontosságát.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a Támogatási Program keretén belül **tanévenként 500.000 Ft/fő támogatást nyújt, melynek felhasználása az egyéni**

fejlesztési tervben foglaltakkal összhangban, a mentorok döntése alapján történt.

A folyamatos közös munkának köszönhetően a gyermekek önbizalma fejlődött, bizalmi kapcsolatot építettek ki a mentorukkal.

16. Egyesületi tevékenység

Az intézmény dolgozói által alapított **Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete** vezető tisztségviselőinek mandátuma 2022. december 31-én lejárt, így tisztségmegújításra került sor.

Az egyesület taglétszáma meghaladta az 50 főt.

Működésének célja a Nyugat-dunántúli régióban élők szociális helyzetének és életminőségének figyelemmel kísérése és javítása.

Ennek érdekében:

- **információkat közvetít** a szociális- és gyermekvédelmi ellátásokról, igénybevételük módjáról szórólapok, kiadványok, az internet, illetve személyes kapcsolat útján;
- az egyesülethez forduló személyeket, családokat információkkal, **tanácsokkal segíti** szociális, mentálhigiénés, családi, foglalkoztatási, lakhatási, egészségügyi, életvezetési problémáik esetén;
- **feltérképezi** a működési területen élők szociális helyzetét, **jellemző problémáit** - különös tekintettel a hátrányos helyzetű, etnikai, illetve más okból hátrányosan megkülönböztetett, szegregált, peremhelyzetben élő csoportokra, - ezen ismeretek birtokában **javaslatot tesz** az együttműködő szociális és gyermekvédelmi intézmények számára újszerű ellátási formák, módszerek bevezetésére;
- **együttműködést alakít ki** a működési területen működő szociális és gyermekvédelmi intézményekkel, indokolt esetben a hozzá fordulókat az illetékes intézményhez irányítja;
- egyéni, csoportos, és közösségi **programok előkészítését, szervezését, lebonyolítását végzi**;
- **elősegíti, végzi a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozó szakemberek számára** programok, képzések, szakmai továbbképzések szervezését, lebonyolítását:

- igény esetén **önkéntesek munkavégzését segítő szervező feladatok ellátását** is vállalja az egyesület, valamint esetlegesen a mindenkori jogszabályi keretek között **önkénteseket is foglalkoztat**;
- vállalja a **felajánlások szétosztását, adományok eljuttatását** a szociális nehézséggel küzdő, hátrányos helyzetű családok, személyek részére;
- végzi az egyesület illetékességi területén élők **szabadidős tevékenységének szervezését, lebonyolítását a megelőzés, a közösségépítés és a rekreáció céljából**;
- **támogatja** a hátrányos helyzetű családok **gyermekének tanulmányaik végzését**, korrepetálás szervezését, tehetséggondozását, táboroztatását;
- **támogatja** a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozó **szakemberek szakmai továbbfejlődését**, hazai és nemzetközi képzéseken való részvételét, a kiégés megelőzése érdekében a szupervízió igénybevételét;
- **támogatja a hazai és nemzetközi kutatásokat**, a szakmai tapasztalatcseréket a szociális és gyermekvédelmi **ágazatban dolgozó szakemberek** részére.

Jelentősebb programok, tevékenységek a 2022. évben:

1. „**Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program**” keretében SZMJV Önkormányzata 2021. szeptember 01. – 2022. augusztus 31. között hat tehetséges fiatalot támogatott, fejenként 500.000,- Ft értékben tárgyi eszközökkel és fejlesztéssel.
A pályázaton nyertes gyerekek mentorok szakmai segítségével vettek részt a programban, akik együttműködve az egyesülettel támogatták a fiatalokat.
2022 szeptemberétől a program két újabb gyermekkel bővült.
Az egyesület a támogatás pénzügyi lebonyolítását végzi.
2. Az egyesület SZMJV Önkormányzata **Kulturális és Civil Alap** pályázata keretének terhére 300.000,- Ft támogatást igényelt **működési költségei fedezésére**. Ezt az összeget a banki folyószámla vezetés díjára, a banki átutalásokkal és készpénzfelvételekkel kapcsolatos díjakra, a könyvelői és ügyvédi munkadíjak kifizetésére, valamint irodaszerek beszerzésére fordította volna.

A pályázaton **100.000 Ft-ot támogatást nyert az egyesület**, mely összeg nem fedezi a működési költségeket, így ezeket más forrásból kellett pótolni.

3. Az egyesület 2022. július 04-08. között egy héten át integrált formában **hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek nyári napközis jellegű táboroztatásához** járult hozzá, együttműködve a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal.

25 fiatal táboroztatása valósult meg, kézműves és kulturális programok keretében. A felmerülő költségek egy részét az egyesület számára **az adó 1 százalékából befolyt támogatások fedezték.**

4. 2022. augusztus 02-06. között - egy héten át - az egyesület tagjai, illetve a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatnál dolgozók gyermekei **nyári napközis jellegű táboroztatásához** járult hozzá, együttműködve a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal.

15 fiatal táboroztatása valósult meg kézműves és kulturális programokkal. A költségek egy részét az **adó 1 százalékából** befolyó támogatások fedezték.

5. **SZMJV Közgyűlésének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottsága 278/2022. (IX. 09.) KGY sz. határozata alapján az önkormányzat** 2022. évi költségvetéséről szóló 2/2022. (III.01.) önkormányzati rendelet 10. mellékletében meghatározott „Rászorult Személyek és családok pénzbeli vagy természetbeni támogatása – Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete” tételsor terhére **egyszeri támogatásként 2.000.000,- Ft összeget** biztosított az egyesület részére a Szombathelyen lakóhellyel rendelkező olyan személyek és családok támogatására, akik a **rezsicsökkentés részleges kivezetése miatt nehéz helyzetbe kerültek.**

Az összeg 2023. március hónapig használható fel, nagyjából **harmada a 2022-es évben utalásra került.**

6. **SZMJV Közgyűlésének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottsága 152/2022. (XII. 06.) KOCB sz. határozata alapján az önkormányzat** 2022. évi költségvetéséről szóló 2/2022. (III.01.) önkormányzati rendelet 9. mellékletében meghatározott

„Kulturális és Civil Alap” tételsor terhére egyszeri támogatásként 1.500.000,- Ft összeget biztosított az egyesület részére Szombathelyen lakóhellyel rendelkező, kiskorú gyermeket nevelő családok év végi ajándékozására. Az Egyesület a Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Közszolgálati Osztálya dolgozóinak és a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozóinak közreműködésével vette fel a kapcsolatot a szombathelyi lakóhellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel.

A gyermekes családok (215 háztartás) az önkormányzati támogatásból egyenértékben vehettek át tartós élelmiszersomagot. A járványügyi helyzet miatt a korábbi évek hagyományaitól eltérően karácsonyi rendezvényre nem került sor, a családok részére a tartós élelmiszersomagok a járványügyi szabályok betartásával kerültek átadásra.

A csomagok átadásában segítséget nyújtottak Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztályának és a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatának a dolgozói, valamint az egyesület tagjai.

7. Az egyesület a **„Szombathely Szent Márton városa” GYEBROVSZKY JÁNOS Alapítványtól** nyert 70 db tartós élelmiszersomagot, melyet a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével adott át 70 családnak. A családok között volt egyszemélyes, kétszemélyes és 3 vagy több személyes háztartás. Az érintettek között voltak idősek, illetve 18 év alatti gyermeket nevelő felnőttek, valamint rászoruló gyermektelen felnőtt személyek, többgenerációs családok is.
8. Karácsony közeledtével a Gravitáció Kft. 4-4 m³ tűzifát adományozott 503.932,- Ft értékben az egyesületnek, mely adományból 5 rászoruló család részesült.
9. Az egyesület 2022. április hónapban 4.000.000,- Ft támogatásra pályázott az Emberei Erőforrások Minisztériuma felkérésére a Slachta Margit NSZI által kiírt „Fogyatékos személyek helyi, regionális és országos szervezeteinek szakmai programjainak támogatása 2022” (FOF 2022) pályázaton. A pályázat elbírálását követően az egyesület 3.000.000,- Ft támogatásban részesült. A projekt által érintett programok a 2023-as évben valósulnak meg.

A 2022-es év során az egyesület vezetősége jó kapcsolatot ápolt a városban működő a Civil Kerekasztallal, Szombathely MJV Önkormányzatával és Polgármesteri Hivatalával, valamint a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal.

Az egyesület eddigi működése során és a jövőben is fontosnak tartja azt, hogy bárki bekapcsolódhasson a munkájába és tevékenysége minél szélesebb kört érjen el.

V. Ellenőrzések

2022. október és november hónapban a Vas Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya hatósági ellenőrzést végzett az intézmény család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító szakmai egységeiben.

A szolgáltatások ellenőrzési jegyzőkönyve az alábbi megállapítást tartalmazza:

„A helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálatnál színvonalas szakmai munka folyik. A szolgálat vezetője tapasztalt szakember, aki a jogszabályokban és a szakmai programban megfogalmazott elvek szerint vezeti a család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.

A családsegítők a kliensek érdekeit szem előtt tartva, felelősségteljesen, a jogszabályok és a szakmai szabályok betartásával végzik feladatukat.

A kliensek megkapják a szükségleteiknek megfelelő segítséget, gondozást és tájékoztatást.

Az integrált intézmény vezetője a család- és gyermekjóléti szolgálat számára biztosítja a jó munkakörülményeket és a szakmai háttérrel. Figyelemmel kíséri és ellenőrzi, értékeli az intézményben folyó szakmai munkát, az egész intézményre jellemző a magas szintű szolgáltatás.”

VI. Képzések

2022-ben az intézmény munkavállalói az alábbi képzéseken vettek részt:

- A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szervezésében „A hatékony kommunikáció eszközei” című képzésen **22 fő vett részt, 4 alkalommal.**
- Az EFOP-3.8.2-2016-00001 számú „A reziliencia erősítésének, a coping technikák fejlesztésének és a rekreáció biztosításának jelentősége a segítő munkában különösen a válsághelyzetek kezelése során” című képzésen **34 fő vett részt, 3 alkalommal.**
- A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szervezésében „Kommunikációs tréning az esélyegyenlőség jegyében” című képzésen **12 fő vett részt, 3 alkalommal.**
- A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szervezésében „Gyermekprostitúció visszaszorítása, gyermekkereskedelem” című képzésen **9 fő vett részt, 3 alkalommal.**
- A Semmelweis Egyetemen „Alap megújuló vezetőképzés”-en **3 fő vett részt, 2 alkalommal.**

A képzéseken való részvételt és a kimeneti követelmények teljesítését követően a munkavállalók kreditpontot kaptak, mely hozzájárult a jogszabály által előírt időszakon belüli **továbbképzési kötelezettségük teljesítéséhez.**

VII. Pályázati tevékenységek, projektek

1. A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat **„Közösségépítő kulturális programok megvalósítása a szombathelyi idősek klubjaiban”** címmel pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődés Kollégiumához.

Az intézmény a **205108/07542** azonosítószám alatt nyilvántartásba vett pályázattal 999.400,- Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A pályázati programmal a szépkorúak számára igényes, minőségi kulturális programok lebonyolítására nyílt lehetőség.

A pályázati célt 2022. 05. 01. és 2022. 12. 31. között tervezte az intézmény megvalósítani.

A 2022. 09. 09-én készült támogatói okirat kézhezvételét követően kezdődött meg a projekt fizikai megvalósítása az alábbiak szerint:

2022. 09. 29-én a Capito Gitár Klub adott **házi koncertet** a Karmelita utcai Idősek Klubjában az intézmény által működtetett 5 Idősek Klubjának tagjai részére.

2022. 10. 10-én az **Idősek Világnapja** alkalmából irodalmi ünnepi rendezvény került megrendezésre SZMJV Polgármesteri Hivatala Házasságkötő termében. Az intézmény a Weöres Sándor Színház színművészeinek zenei-prózai műsorával köszöntötte az idős klubtagokat.

2022. 10. 11-én író-olvasó találkozó zajlott Schäffer Erzsébet Pulitzer-díjas újságíró, író, publicista részvételével a Krúdy Klub és Étteremben. A beszélgetést Gergó Judit szerkesztő-műsorvezető moderálta.

A projekt további elemei: a színházlátogatás, a TeTT kiállítássorozat egyik kiállításának megtekintése, a múzeumpedagógiai foglalkozás, valamint 4 további házi koncert megszervezése a támogatási összeg folyósításának hiányában felfüggesztésre került.

A **pályázati támogatás 2022. 12. 27-én érkezett meg az intézmény számlájára**. Az előzetes információk szerint az **intézmény kezdeményezheti** a Támogatói Okirat módosítását és a **projekt fizikai befejezésének megváltoztatását**.

2. Az intézmény konzorciumi partnerként vesz részt a „**Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása-2021**” (TSZR2021) című pályázatban.

Gesztorszervezet:

Zala Megyei Fagyöngy Egyesített Szociális Intézmény – közösségi ellátások, pszichiátriai beteg nappali ellátása, a pszichiátriai betegek otthona, a szenvedélybetegek otthona, támogatott lakhatás.

Konzorciumi tagok:

Zalaegerszegi Gondozási Központ – étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, időskorúak gondozóháza, idősek otthona (Zala megye).

Zalaegerszegi Család- és Gyermejjóléti Központ – családsegítés, gyermekjóléti szolgálat (Zala megye).

Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezet Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja – utcai szociális munka, támogató szolgáltatás, fogyatékos személyek

nappali ellátása, éjjeli menedékhely; hajléktalan személyek átmeneti szállása, gyermekek átmeneti gondozása (Zala és Vas megye).

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat – családsegítés, gyermekjölési szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, gyermekek átmeneti gondozása (Vas megye).

Gondviselés Háza Fogytékosok és Időskorúak Otthona Ivánc – fogytékos személyek otthona (Vas megye).

A pályázat területi szinten kijelölt szakmatámogatási és szakmafejlesztési hálózat kialakítását szolgálja olyan területi szociális alap- és szakosított ellátási, továbbá gyermekjölési alapellátási szakmatámogató hálózat létrehozásával, amely mind területi, mind szakterületi vonatkozásban lefedi az adott területi egység teljes szociális és gyermekjölési alapellátási szolgáltatás spektrumát.

A területi szinten kijelölt szolgáltatástámogatási és szakmafejlesztési hálózat kialakításának célkitűzései:

- területi szakmatámogatási hálózat létrehozása,
- területi együttműködési struktúrák kialakítása,
- az NSZI szakmatámogatási, módszertani feladatainak támogatása,
- a szakmapolitikai törekvések megismertetése, elfogadtatása,
- közreműködés az EMMI felméréseinek elvégzésében,
- a szolgáltatók, intézmények körében felmerülő kérdések, problémák, javaslatok Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság felé történő becsatornázása.

A megvalósítási időszakok:

- 2021. szeptember 1. – 2022. június 30.
- 2022. július 1. – 2023. június 30.
- 2023. július 1. – 2024. június 30.

A pályázat által lefedett terület Vas és Zala megye, az éves támogatás összege: 22.000.000,- Ft.

Támogatás formája: **vissza nem térítendő támogatás**

Támogatás intenzitása: 100,00%

Saját forrást nem kellett biztosítani.

A konzorcium kötelező vállalásai:

- **információt gyűjt** a működési terület ellátórendszerének sajátosságairól, az alkalmazott módszerekről, az információkat összesíti, kiértékeli, a beérkezett

adatokat és az azokból készült elemzéseket az NSZI által működtetett Szociális Ágazati Portál területi szakmatámogató alpontjában közzéteszi,

- negyedévente az ágazatot érintő, az adott terület egységre vonatkozó hírekről, változásokról, egyéb **információkról összefoglaló dokumentumot (hírlevelet) közöl,**
- az EMMI és/vagy NSZI megkeresésére a szociális szolgáltatásokról, illetve a szociális szolgáltatások **humán erőforrás helyzetéről adatot gyűjt és szolgáltat,**
- az NSZI felkérésére részt vesz a működés engedélyezését végző kormányhivatal kirendelése alapján a bejegyzési eljárás keretében végzendő **szakmai program véleményezésében,** továbbá az engedélyesek **működésének ellenőrzésében és szakmai célvizsgálatban,**
- az EMMI és az NSZI iránymutatása alapján **javaslatot tesz a fenntartók felé a szociális ellátórendszer fejlesztésére,** és felkérésre részt vesz az ellátórendszer fejlesztéséhez szükséges források tervezésében,
- a szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások működése során **figyelemmel kíséri a jogszabályokban előírt feltételek teljesítését,** szakmai szabályok érvényesülését és a tapasztalatokról tájékoztatja az EMMI-t és az NSZI-t,
- a szociális szolgáltatóknak és a fenntartóknak **szakmai segítséget nyújt** a szociális szolgáltatások megszervezéséhez, szakmai módszerek bevezetéséhez és alkalmazásához, valamint más szakmai kérdésekben szakmai ajánlásokat, útmutatókat készít, melyet felterjeszt jóváhagyásra az NSZI és az EMMI részére,
- **segítséget nyújt a szolgáltatástervezési koncepciók kidolgozásához,**
- **az új szakmai módszereket és az új szolgáltatási formákat folyamatosan megismerteti** a szociális és gyermekjóléti alapellátási szolgáltatókkal, intézményekkel,
- **tájékoztatja** a hozzá forduló, az ellátást igénybe vevő személyeket a szociális ellátás igénybevételének feltételeiről, az eljárásról.

A 2022-es év folyamán a Vas megyei család- és gyermekjóléti szolgáltatás, idősellátás és gyermekek átmeneti gondozása területén dolgozó szakemberek részére folyamatos volt az információnyújtás jogszabály-változásról, szolgáltatás bevezetéséről, szakmai tevékenységet támogató eljárásrendről, eszközről, szakmai

folyóirat megjelenéséről, szakmai programokról, szakmai műhelyről és egyéb, a napi munkavégzést támogató információkról. Emellett pályázati lehetőségekről is folyamatosan értesültek a megyében működő szolgáltatók.

A napi munkavégzés során felmerülő dilemmák, nehézségek kezelésének segítése érdekében a szakmatámogatási feladatokat ellátó munkatárs az év folyamán 3 **szakmai műhelyt** szervezett, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás területén dolgozó szakemberek részére 2 alkalommal, az idősellátás területén dolgozó szakemberek részére pedig 1 alkalommal.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosítók számára szervezett szakmai műhelyek:

- 2022. március 25-én „**A Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerrel (GYVR) kapcsolatban szerzett tapasztalatok**” címmel került megrendezésre az első szakmai műhely.

A programon a Vas megyében működő család- és gyermekjóléti szolgálatok munkatársai vettek részt, és megosztották egymással a rendszer működésével kapcsolatos tapasztalataikat, nehézségeiket.

- 2022. november 18-án „**A kamaszkor nehézségei, krízisei a családtagok, a segítő és a pszichológus nézőpontjából**” című műhely került megszervezésre, melyen szintén a megyében működő család- és gyermekjóléti szolgálatok továbbá család- és gyermekjóléti központok munkatársai vettek részt.

A programon Vörös Orsolya egészségpszichológus, katasztrófa- és kríziskezelő szakpszichológus az agyi- és személyiségfejlődésről, a krízisek típusairól és legfontosabb ismérveiről adott tájékoztatást. Részletesen bemutatásra kerültek a kamaszkori próbatételek és krízisek, sok olyan fontos információ hangzott el a kamaszkorral kapcsolatban, mely nagyban segíti a korosztállyal foglalkozó szakemberek munkáját.

Az idősellátás területén dolgozó szakemberek számára szervezett szakmai műhely:

- 2022. november 3-án „**A digitalizáció alkalmazásának lehetőségei az idősekről való gondoskodásban – intelligens időszoba megismerése**” címmel került sor a műhely megrendezésére.

A program a Szombathelyen található Pannon Gazdasági Hálózat Egyesület – Digitális Innovációs Központban valósult meg, ahol lehetőség nyílt olyan innovatív

eszközök megismerésére, melyek az idős korosztály mindennapi életviteléhez nyújthatnak segítséget.

A szakmatámogatási feladatokat ellátó munkatárs a 2022-es évben az alábbi feladatokat látta el:

1. Folyamatosan biztosította a szakmai munka támogatására irányuló konzultációk lehetőségét, melyek személyesen és telefonon valósultak meg.
2. A szakmafejlesztési és szakmatámogatási feladatok ellátása mellett a projekten belül működő országos család- és gyermekjóléti munkacsoportban szakértői tevékenységet végzett.

A munkacsoportban Vas és Zala megye konzorciumának delegált munkatársaként folytatta tevékenységeit, melyek között az év folyamán az alábbi feladatokat látta el:

- Az Emberi Erőforrások Minisztériumától, a Belügyminisztériumtól, valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettől érkező információkat, szakmai ajánlásokat, útmutatókat továbbította a területen működő szolgáltatóknak, valamint a Minisztérium felkerésére adatgyűjtést, információgyűjtést végzett.
- Az Emberi Erőforrások Minisztériumának felkerésére a munkacsoport tagjaival együttesen részt vett a jelenleg érvényben lévő protokollok és szakmai ajánlás felülvizsgálatában.
- Részt vett a munkacsoport megbeszélésein, melyek 4 alkalommal személyes, 1 alkalommal online formában valósultak meg.

A „Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok elátása-2021” Szakmafejlesztési és szakmatámogatási rendszer kialakítása Vas és Zala megyében **(TSZR2021-1491) program évértékelő rendezvénye** 2022. november 28-án **Szombathelyen, a Kámoni Arborétum Ökoturisztikai Központjában** került megrendezésre, ahol a konzorciumban együttműködő intézmények vezetői, delegált munkatársai, a területen dolgozó szakemberek és a meghívott vendégek szakmai napon vehettek részt.

A rendezvény programjai közt szerepelt:

- Dr. Andrászi-Tóth Veronika, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztályának főosztályvezetője **„A szociális ágazat aktuális kérdései”** című előadása;

- Gáborné Aczél Ágnes, a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani Igazgatóságán működő Szociális és Gyermekjóléti Iroda irodavezetője **„A szakmatámogatási rendszer működése, szakmatámogatói feladatai” című előadása;**
- Ráczné Németh Teodóra, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Nyugat-Dunántúli Regionális Központ regionális szakmai vezetője **„A módszertan, mint módszer” előadása;**
- Madár Csaba, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Országos Módszertani Munkacsoport módszertani vezetője **„A módszertan, mint módszertan” előadása.**

A rendezvény zárásaként Dr. Buzuné Farkas Ildikó, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza - Domb Otthon Zalaapáti módszertani munkatársa a Vas és Zala megye konzorciuma által működtetett szakmatámogatási és szakmafejlesztési rendszer 2021. szeptember 1-től folytatott tevékenységéről, a megvalósult feladatokról tájékoztatta a megjelenteket.

3. Az intézmény 2020 óta együttműködik az **INTENCIVE projekt** keretében a **Pannon Gazdasági Hálózat Egyesülettel**. A nemzetközi projekt **az idősek otthoni ellátását, biztonságát szolgáló innovatív eszközök, technikák fejlesztését szolgálja**, melyhez az egyesület kérte az intézmény szakmai segítségét, iránymutatását.

Az elmúlt évben az egyesület egy demonstrációs termet alakított ki, mely **idősbarát lakásbelsőt mintáz** 34 féle okos eszközzel felszerelve.

Az intézménnyel kapcsolatban álló idősek és az intézmény dolgozói lehetőséget kaptak, hogy megismerjék és kipróbálják az eszközöket, melyek biztonsági, gondozási és rekreációs tevékenységek végzéséhez járulnak hozzá.

10-12 fős csoportokban összesen 132 időskorú és 48 szociális szférában dolgozó szakember vett részt a helyszíni bemutatókon.

Azon klubtagok számára, akik egészségi okokból nem tudtak eljutni a demonstrációs bemutató szobába, a Pannon Gazdasági Hálózat **Egyesület munkatársai a klubokban mutatták be a könnyen szállítható okos eszközöket**. Négy idősek klubjában közel **60 fő ismerhette** meg az egészségmonitorozást végző vérnyomás és vércukormérő működését.

Az intézmény egy **idősellátásban dolgozó munkatársa** 2022. július 6-8. között **finnországi tanulmányúton vett** részt a Pannon Gazdasági Hálózat Egyesület munkatársaival együtt.

A programon lehetőség nyílt olyan egészségügyi és szociális szektorban történt **fejlesztések** megismerésére, melyek egy része a **koronavírus világjárvány okozta kihívásokra felelt**. Megismerhették a **távmunkával kapcsolatos problémákat** és **digitalizációs fejlesztéseket**, és olyan **alacsony küszöbű hiánypótló szolgáltatásokat**, melyeket szintén a járvány hívott életre.

A program részét képezte az **otthonápolást segítő új technológiák bemutatása**, melyeket a résztvevők a fejlesztés helyén, a SeAMK laboratóriumában ki is próbálhattak.

A program nemzetközi partnerekkel közös workshoppal zárult.

A 2022.10.11-én a Pannon Gazdasági Hálózat Egyesület **„Egészségben a jövő”** címmel konferenciát szervezett a szombathelyi Agora Művelődési és Sportházban.

A rendezvényen az **intézmény munkatársai** a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás keretén belül használt **segélyhívó karórák működését** mutatták be.

VIII. Fejlesztések, beruházások

Beruházások kiadásai

Beruházás megnevezése	(Ft)
Tárgyi eszköz program fejlesztése (pályázatok leltár helyek szerinti lekérdezése)	63.500
Jászai M. u. 4. sz. alatti épülethez kerítés elemek	938.976
1 éven túli 200 e Ft alatti informatikai eszközök beszerzése (pl.: telefon, mikrofon)	377.633
1 éven túli 200 e Ft alatti egyéb gépek, berendezések beszerzése (mérleg, kávéfőző, szőnyeg, rezsó, mosógép, szék stb.)	4.093.441
Beruházások összesen:	5.473.550

Felújítási kiadások

Épület felújítások:	(Ft)
Jászai M. u. épület felújítása – bejárati rész leválasztása - (2021. évi maradványból)	201.830
Jármű felújítás:	
Renault Traffic (kisbusz) felújítása	197.973
Felújítások összesen:	399.803

IX. Programok, rendezvények

1. Ünnepek

2022-ben a járványhelyzet miatt nem a szokott módon indult a **klubélet** az intézmény által működtetett idősek klubjaiban, több hagyományos programot nem rendezhettek meg az idősek.

Februárban a farsangi ünnepkör szokásait játékos vetélkedő keretében elevenítették fel, a régi korok jelmezeiről, báljairól pedig vetítést nézhettek meg.

Tavasszal már maszkok nélkül emlékeztek, ünnepeltek a klubtagok.

A **nemzeti ünnepről** műsorokkal emlékeztek meg, méltó módon tisztelegtek a márciusi ifjak előtt.

Húsvétra kézműves ajándékok készültek.

Gyermeknapon rendhagyó módon ezúttal a bölcsődések adtak ajándékot a Barátság utcai klubban. A kicsik saját készítésű „alkotásokkal” lepték meg az időseket.

Kiállítás született a tagok gyerekkori fotóiból és nagy vidámságot keltett az a **fejtörő**, melyben az időseknek ezekről a fényképekről kellett egymást felismerniük.

Májusban elkezdődött a vidám, szabadtéri programok sora. Elsőként a klubok egy **közös nagy majálist** tartottak a Gagarin utcai klub udvarán. Volt virsli és zene, sőt többen **táncra is perdültek**. Az idősek két fiatal előadót is vendégül láttak, akik a **60-as, 70-es évek slágereivel** szórakoztatták a majálistozókat. A Barátság utcai klubban **pótmajálist is tartottak**, erre az alkalomra vidám vetélkedőkkel, játékokkal készültek a gondozók.

Nyáron a kondérokban gulyás és lecsó főtt.

A klubokban rendszeresek a köszöntő délutánok, a hagyományos név- és születésnapok mellett **különleges ünnepnapok is szerepelnek a naptárban**, így a Gagarin utcai klub hölgytagjai 2022-ben **Ivó napon** az urakat saját sütésű palacsintával lepték meg és vidám, csúfolkodó műsorukat is előadták. A programot a **Hang-Szín-Pad együttes műsora színesítette**.

Decemberben a Mikulás látogatta meg az időseket, **karácsonyra** pedig minden klubban bensőséges műsor került összeállításra. A **tagok verses, dalos előadással, betlehemes játékkal, gyertyagyújtással** készültek az ünnepre. Karácsonyi receptjeiket is megosztották egymással, ezekből **ünnepi szakácskönyv készült**.

2. Idősek Egyeteme sorozat

Tavaszi: Múltidéző sorozat

Az **első vendég Boros Ferenc független filmes volt**. A Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár munkatársa a **hangosfilm születéséről** mesélt, az idősek sok érdekességet hallhattak sztárokról, forgatásokról, kulisszatitkokról a nagy slágereket pedig maguk is énekelték a vetítés közben.

A folytatásban **Szombathely múltját elevenítették fel** a meghívott vendégek. **Mészáros Irén muzeológus** a dualizmus kori Szombathely életéről mesélt és vetített az érdeklődőknek.

A sorozatban **Savaria korának gasztronómiai szokásairól Schmidtné Vinczi Réka múzeumpedagógus** beszélt. Az idősek hallhattak arról, milyen ételek kerültek a rómaiak asztalára, kik tartottak nagy lakomákat, ki írta az első konyhaművészetről szóló könyvet, sőt **néhány receptet is megismerhettek**.

Az előadások sorát egy **városi séta zárta, Orbán Róbert helytörténésztől** a Fő tér épületeinek érdekes történetét hallgathatták meg az érdeklődő nyugdíjasok.

Nyári: Mesterségem címere

A sorozatban **érdekes szakmák képviselőit** láthatták vendégül a klubok.

Elsőként **Kelemen Zoltán**, a Weöres Sándor Színház **színművésze** mesélt hivatásáról és a találkozón írsaiból is olvasott fel az időseknek.

Mák Dóri kézműves **csokoládékészítő** nemcsak a mesterségéről beszélt, a hallgatósággal meg is kóstoltatta a termékeit.

A **méhészkedésről** mesélő **Bárdics János** munkaeszközeit is elvitte a találkozóra, és a vetítéssel egybekötött bemutatója után kóstolót is kaptak mézeiből az idősek.

A sorozatot a Képeslapgyűjtők Országos Egyesületének elnöke, **Kőszegfalviné Pajor Klára** zárta, aki **gyűjteményét** mutatta meg az érdeklődőknek.

Ősz: Idősen is fitten

Az őszi sorozat az **egészségmegőrzés jegyében zajlott**.

Karácsony Ilonát, az Egészségtudományi Egyetem adjunktusát a korosztályt érintő fontos egészségügyi problémákról, az **aktív és egészséges idősödésről** kérdezték az idősek.

Ballér Judit dietetikus a **tudatos táplálkozás** kialakításához adott tanácsokat a klubtagoknak.

Az immunrendszer erősítését segítő **gyógynövényeket** pedig **Desits Mónika fitoterapeuta** ismertette meg velük.

A **lelki egészségről** tartott interaktív foglalkozást az **Egészségfejlesztési Iroda pszichológusa** a Gagarin utcai klubban. A idősek hasznos tanácsokat kaptak a szakembertől, játékos formában pedig saját mentális állapotukról beszéltek.

3. Egészségügyi felmérések

Az **idősek számára különösen fontosak** azok a programok, találkozások, melyek segíthetik őket **egészségük megőrzésében**.

Ennek okán keresték fel rendszeresen őket minden klubban az **Egészségfejlesztési Iroda szakemberei**. **Állapotfelméréseik, szűrővizsgálataik** mindig népszerűek voltak, a szakemberek **személyre szabott tanácsait** nagyon hasznosnak találták a klubtagok. A találkozók alkalmával a mindennapokba beépíthető, könnyű **tornagyakorlatokat is tanítottak** nekik.

Az idősekhez a **Pannon Gazdasági Hálózat (PBN)** alkalmazott kutatás-fejlesztési és képzési központjának munkatársai is ellátogattak, akik a cég által kifejlesztett, az idősellátás területén alkalmazható **digitális egészségügyi termékeket** mutatták be a klubtagoknak.

4. Látogatások, kirándulások

A járványhelyzet idején a megszokott kirándulások, látogatások is elmaradtak, így az idősek örömmel éltek minden ilyen lehetőséggel.

A Savaria Múzeumban a **Sissi kiállítást** és a **Schrammel-gyűjteményt** a klubok tagjai is megtekintették, helytörténeti érdekességként pedig a **Vízmű Történeti Múzeumba** és a **Víztoronyba** is ellátogattak.

Az idősek nagy örömeire megnyitotta kapuit a színház, így **számos előadást élvezhettek a Weöres Sándor Színházban**.

A klubok **közös nagy kirándulásának** célpontja 2022-ben az **Őrség** volt.

Első állomásként Óriszentpéteren a **Szent Péter templomba** tértek be a kirándulók, majd **Szikszay Edit helytörténeti gyűjteményét** járták végig. Az ebéd **Szalafőn** várta a társaságot, ahol a táj jellegzetes ételét, a dödöllét fogyaszthatták el az utazók. Utolsó állomásként **Ispánkra** utazhattak az idősek, ahol a helyi ízrestaurátor csokiműhelyben érdekes bemutatóval és különleges bonbonokkal várta őket a tulajdonos.

A klubok saját kirándulásokat is szerveztek. A **Váci utcai klub** tagjainak úticélja **Sopron** volt, ahol az idősek egy kellemes séta után különleges múzeumlátogatást tettek a **Lenck-villában**, ahol a hölgyek régi ruhákba is belebújhattak a tárlatvezetés során.

A **Gagarin utcai klub** tagjai pedig **Nagykanizsán, Tatán, Mosonmagyaróváron és Dunaszigeten** tettek nagy túrákat.

5. Bűnmegelőzési programok

A **Vas Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai** évek óta rendszeresen keresik fel a klubokat bűnmegelőzési, felvilágosító előadásaikkal.

Varga Sándor rendőr alezredes, **Némethné Dr. Zsigó Zita**, a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályának vezetője és **Darabosné Karba Katalin** rendőr őrnagy több alkalommal is meglátogatta a klubtagokat, hogy filmvetítéssel és játékos tanítással mutassa meg, **milyen veszélyekkel találkozhatnak** a mindennapok során **az idősek**. Az átveréses csalásokról különleges program szőtt, hiszen **Illés István, művésznevén Ayala** járt a klubokban, aki humoros, dalos összeállítás keretében hívta fel a figyelmet arra, **mit tehetnek az idősek a bűnesetek megelőzése érdekében**.

6. Kézműves foglalkozások

A klubokban **mindennapos elfoglaltság** a kézműves foglalkozás.

Az idősek **örömmel készítenek egyszerű díszeket, emléktárgyakat**. Ünnepek idején pedig alkotásaikkal dekorálják a klubhelyiségeket is.

2022-ben **több kézműves mester érkezett** a klubokba, tőlük különféle technikákat tanulhattak meg az idősek. Készültek állatfigurák és karácsonyi angyalok csuhéból és fenyődísz szalmából, levendulával töltött posztóbaglyok, kékfestő madárcák, tibeti szövésű függők, makramé falidíszek egyaránt.

Az egyszerű, manuális foglalkozásoknak a koncentráció fejlesztésében fontos szerepe van, az **alkotásaikat mindig nagy örömmel viszik haza az idősek**.

7. Vetélkedők

Az izgalmas, agypörgető, szórakoztató **vetélkedők mindig nagyon népszerűek** az idősek között, 2022-ben is több alkalommal mérték össze tudásukat a klubtagok.

A különböző tematikájú **játékok** nagyon hasznosak, nemcsak szellemi kihívást jelentenek, hanem a csapatjáték révén **erősítik a közösség erejét** is.

Egy régi hagyományt felelevenítve **tavasszal Ki Mit Tud?** versenyen vehettek részt az idősek. A programra minden klubból érkeztek fellépők, összesen 40-en álltak színpadra. Vers, dal, vidám jelenetek követték egymást. Mindannyian első helyezettként vehették át az okleveleket és az apró ajándékokat.

Népzenei tudásukat több alkalommal is próbára teheték az idősek. **Király Katalin** énekarvezető **vetélkedőjére** minden klub delegált csapatot, és zajlottak olyan csapatversenyek is, melyek az aktuális ünnepekhez kapcsolódó tudásra épültek.

Egyszerű feladványokat, mint például a puzzle, totó, találós kérdések, segítséggel a demens idősek is örömmel oldanak meg.

8. Koncert

A **Barátság utcai klubba** több **zenész** is ellátogatott a 2022-es év folyamán.

A fellépések ebben a közösségben különösen fontosak, hiszen a zene a demens betegek fejlesztésében hatékony szereppel bír. A klubtagokat **Szabó Róbert Endre színművész**, a Weöres Sándor Színház tagja és **Tóth Dániel énekes-zenész** is meglátogatta. Velük a régi, nagy slágereket idézték fel. Az ünnepre hangoló koncertjével pedig a **Hang-Szín-Pad együttes** is nagy sikert aratott.

9. Idősek Világnapja

Az Idősek Világnapjához csatlakozva **ünnepi rendezvényre** kaptak meghívást a klubok tagjai.

A programon **Szombathely Megyei Jogú Város polgármestere**, dr. Nemény András is tiszteletét tette, beszédében az **idős emberek megbecsülésének fontosságáról szólt**. A résztvevőket irodalmi, zenés műsorra köszöntötték a Weöres Sándor Színház színművészei, **Szabó Tibor, Bálint Éva és Völgyi Attila** versekkel és régi slágerekkel lepték meg a közönséget, **megidézve a szépkorúak fiatalságát**.

Az Idősek Világnapjához kapcsolódóan **író-olvasó találkozóra** került sor. A meghívott, **Schäffer Erzsébet** magyar Pulitzer-díjas újságíró, író ómamákról, nagymamákról, gyermekkoráról mesélt, valós történeteket a mindennapokból, személyes vallomásait férjéről, gyermekéről nevetés és néha a meghatódás könnyei kísérték. Az írónő a **bizalom és a játék fontosságára** hívta fel a közönség figyelmét. Az idősek kedvenc köteteiket is magukkal vitték, hogy a **szerzővel dedikáltathassák** azokat.

10. Szociális Hét

Két év online tanácskozás után 2022-ben ismét **személyes formában** került megrendezésre a Szociális Hét Szombathelyen, melynek a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. volt a szervezője.

A háromnapos esemény **ünnepélyes megnyitója** a **Városházán** zajlott, köszöntő beszédet **dr. László Győző alpolgármester** mondott.

Az **intézmény meghívott előadója Uzsalyné Dr. Pécsi Rita** volt, aki az önbecsülés és helyes önértékelés szerepéről beszélt.

A Szociális Hét keretében **Fasching Zsuzsanna zeneterapeuta**, az ELTE-SEK Zenetudományi Tanszékének adjunktusa tartott előadást a Barátság utcai klubban. A nagy érdeklődéssel kísért programon arról hallhattak a látogatók, hogy **milyen szerepet játszik a demens betegek szocioterápiájában a zene.**

Szent Márton előtt tisztelegve **Savaria szülöttjéről emlékeztek meg** a Gagarin utcai klubban. A meghívott, **Orbán Róbert helytörténész** előadásában Szent Mártont ábrázoló freskókat bemutatva beszélt Márton életéről és az ünnep köré fűződő hagyományokról.

Szalainé Bodor Edit, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár igazgató-helyettese a régi Szombathelyt megidéző vetítésében a **hajdani erdei iskola** egészségügyi szerepéről mesélt.

Az **aktív idősödés** mikéntjéről **dr. Karácsony Ilonát**, a PTE Szombathelyi Képzési Központjának docensét kérdezhették a klubtagok, az **időskori helyes táplálkozásról** pedig **Nagyné Ballér Judit** dietetikustól kaptak tanácsokat az idősek.

11. Jászai Utcai Közösségi Tér

A közösségformáló céllal működő Jászai Utcai Közösségi Térbe a **KISZ-lakótelepen élő** időseket, fiatalokat, kisgyermekes családokat **sok színes program** várta 2022-ben.

A rendezvények látogatottsága mutatja, hogy **gyorsan népszerű lett** a közösségi tér, mely saját programjai mellett mozgásos és kreatív foglalkozások látogatására is lehetőséget ad.

Az intézmény több rendezvényt valósított már meg az **AGORA Savaria Kulturális és Médiaközponttal és a Remek-Mű-Hellyel együttműködve is.**

A közösségi tér **májusban családi nappal** várta az egykori KISZ lakótelepen élőket. A program célja az volt, hogy a lakosság számára ízelítőt nyújtson az intézmény tervezett programjairól.

A látogatók **Ringató, Etká-jóga, kick-bokszt és hip-hop bemutatókat** láthattak, fellépett a **Szamóca Színház és az Uniqum** együttes, a gyerekeket **játékok, kézműves foglalkozások** várták.

A családi napot követően folyamatosan szerveződtek a programok a különböző generációk igényét figyelembe véve.

A kínálat kialakítását segítette egy **kérdőíves felmérés** is, mely azt mutatta, hogy a lakótelepen élő idősök és kisgyermekes családok a **mozgás lehetőségét nagyon hiányolták**.

Ennek ismeretében már **nyáron elindult az Etká-jóga**, Kondicsné Kalocsai Katalin foglalkozása, mely **azóta is keddenként** várja a nyugdíjasokat. Népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy **alkalmanként 15-20 hölgy** részvételével zajlik.

A körzet **kismamáit** örömmel vették a **Ringató foglalkozás** indulását, heti rendszerességgel, péntekenként a babák és mamák együtt mozognak Lezsákné Szekszárdi Zsuzsanna **hangszeres foglalkozásán**. A **résztevők száma folyamatosan emelkedett**, mára már összeszokott csapat találkozik ezen a délelőttön.

Az **óvodáskorú gyermekeket élménytorna mozgásfejlesztő program** várja hétfőnként. A nem szokványos torna a tanulást megalapozó készségek, képességek, és kognitív funkciók csoportos fejlesztését szolgálja, így **az iskolába készülő kicsik számára nagyon hasznos**. A fejlesztő mozgás lehetőségét is **egyre több szülő** használja ki.

Létrejött egy nyugdíjas klub, melyet a körzetben élő idősök örömmel fogadtak. Ezzel régi vágyuk valósult meg. A találkozások azt a célt szolgálják, hogy **kialakuljon** az idősök **önszerveződő közössége**.

Heti rendszerességgel, szerdánként **sokszínű kínálat** várta a nyugdíjasokat. **Ismeretterjesztő előadással** érkezett a klubba **Szalai Edit**, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár igazgató-helyettese, aki a **múlt század kori Szombathely életéről** mesélt és vetített, **Hollerné Mecséri Annamária** pedig a **régi szombathelyi cukrászdák és kávézók történetét** elevenítette fel.

Nagy közönség fogadta **Tóth Dániel énekes, zenész fellépését**, műsorán olyan klasszikus slágerek szerepeltek, melyeket az **idősek is együtt énekeltek** a fiatal művésszel.

A **szőlészettről, borászatról ősszel Király Márton borszakértő**, újságíró tartott kóstolóval egybekötött előadást.

Az időseket **egészségdélután** is várta, ez a program a tervek szerint rendszeres lesz, hiszen a korosztály számára különösen fontos vizsgálatokat végeznek el a szakemberek. Első alkalommal az időseket a **Szombathelyi Egészségfejlesztő Iroda munkatársai fogadták**, a program keretében az InBody készülék segítségével **testösszetétel mérést** végeztek. **Szákovics-Varga Ildikó egészségfejlesztő és Martinek Eszter egészségfejlesztő, jóga oktató** a mérések szakszerű elemzésével **hasznos tanácsokat adtak** azoknak, akik életmódváltást fontolgatnak. A résztvevőknek a mindennapokba könnyen beépíthető **tornagyakorlatokat is megtanítottak** a szakemberek.

A nyugdíjasok egyéb programokra is szívesen ellátogattak, **gyakran érkeztek unokákkal együtt** a kézműves foglalkozásokra és családi napokra is.

Az **alkotó délutánokon** különleges technikák elsajátítására adott lehetőséget a közösségi tér. A tapasztalat azt mutatta, hogy **egyre többen** voltak nyitottak az ilyen lehetőségekre is. A gyerekekkel **Tali Julianna textilműves** őszi díszet készített, **Eöry Beáta pedagógus**, a Tibeti Szövetség elnöke pedig **a tibeti szövés alapjait** mutatta meg.

A karácsonyi ajándék készítésének lehetősége sokakat vonzott, **Pais-Horváth Szilvia kerámia oktató** vezetésével agyag anygalkákat és gyertyatartókat készítettek gyerekek, szülők, nagyszülők.

A **családi napokra**, délutánokra sokan érkeztek. A program felépítésében fontos szempont volt, hogy a **gyerekek és szüleik számára is tartalmas kikapcsolódást** jelentsen. Ilyen rendezvény keretében látogatott el a közösségi térbe az **Incifinci játszóház és Czirók Tamás bábszínháza**. A kézműves foglalkozás is része volt minden családi délutánnak.

Az évet **karácsonyváró délután** zárta, a közösségi térben **ünnepi fotósarok** várta a látogatókat. **Kassai Anita papírszínházában** egy betlehemi történetet hallgattak meg a kicsik és szüleik, majd körtáncra hívta őket az előadó, a **kézműves sarokban** pedig fenyődíszeket hajtogathattak a gyerekek.

A közösségi tér több alkalommal is helyet adott már **hagyományokhoz kapcsolódó programoknak**. Így **Szent Márton ünnepén a Margaréta Óvodába** járó gyerekek **rajzaiból nyitott kiállítást** a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szombathelyi Csoportja.

A kicsik kedves műsor keretében **felelevenítették a szent életét**.

A **Remek-Mű-Hely szervezésében** pedig **Halloween partyra** várták a gyerekeket, akik alkalomhoz illő jelmezben szórakozhattak.

Összességében elmondható, hogy a Jászai Utcai Községi Térben néhány hónap leforgása alatt pezsgő élet alakult ki. Az egykori KISZ-lakótelep nyugdíjasai, fiataljai, fiatal családjai megismerték a helyet, követik a programkínálatot és rendszeresen látogatják a rendezvényeket.

Szombathely, 2023. január 31.

/: Kulcsár Lászlóné :/
intézményvezető